

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Programı

OKUL ÖNCESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİ: İHTİYAÇLAR VE PROGRAM ÖNERİSİ

Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2023

Liderlik, araştırma, inovasyon, kaliteli eğitim ve değişim ile

Daha ileriye ... En İyiyeye ...

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Programı

OKUL ÖNCESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİ: İHTİYAÇLAR VE
PROGRAM ÖNERİSİ

IN-SERVICE TRAINING OF PRESCHOOL ENGLISH TEACHERS: NEEDS AND
PROPOSED PROGRAM

Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2023

Kabul ve Onay

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne,

Şevval KARSAVURANOğLU ATASOY'un hazırladığı “Okul Öncesi İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları ve Hizmet İçi Eğitim Programı” başlıklı bu çalışma j¼rimiz tarafından **Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

J¼ri Başkanı	Unvan Ad SOYADI	İmza
J¼ri Üyesi (Danışman)	Unvan Ad SOYADI	İmza
J¼ri Üyesi	Unvan Ad SOYADI	İmza

Enstit¼ Yönetim Kurulunun
.../.../.... Tarihli ve
sayılı kararı.

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki j¼ri üyeleri tarafından / / tarihinde uygun gör¼lm¼ř ve Enstit¼ Yönetim Kurulunca / / tarihi itibarıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼r¼

Öz

Bu çalışmada okul öncesi eğitim kademesinde görev alan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve okul öncesi kademesinde çalışan İngilizce öğretmenlerine yönelik bir hizmet içi eğitim programı geliştirmek amaçlanmıştır. Okul öncesi kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları temel sorunlar ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları araştırılmıştır. Çalışmada İngilizce öğretmenlerinin, okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin görüşlerine yer verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik geliştirilen hizmet içi eğitim programına ilişkin öğretmenlere kazandırılması gereken özellikler, düzenlenmesi gereken eğitim durumları ve kazandırılacak özelliklerin nasıl sınanacağına ilişkin öneriler sunulmuştur. Çalışmada katılımcıların, okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları olgusuna yönelik görüşlerinin ve deneyimlerinin araştırılması sebebiyle nitel yöntem desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları ve gözlem formu kullanılmıştır. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim yılında Ankara’da okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yedi İngilizce öğretmeni, altı okul öncesi öğretmeni ve üç okul yöneticisi ile sınırlı olup örneklem amaçlı örnekleme ile seçilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve yedi hafta boyunca gerçekleştirilen gözlemler sonucu elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin en çok sınıf yönetimi, küçük çocuklara İngilizce öğretimi, öğrenciyi tanıma ve paydaşlarla iletişim konularında güçlük yaşadıkları tespit edilmiştir. Veri analizleri sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en yüksek frekansa sahip hizmet içi eğitim ihtiyacının sınıf yönetimi konusunda olduğu bulunmuştur. Bu ihtiyaca yönelik “Okul Öncesi İngilizce Öğretmenleri İçin Etkili Sınıf Yönetimi” isimli bir hizmet içi eğitim programı geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: okul öncesi eğitim, hizmet içi eğitim, İngilizce öğretmeni, İngilizce öğretimi, hizmet içi eğitim programı, ihtiyaç analizi.

Abstract

In this study, it was aimed to determine the in-service training needs of English teachers working at preschools and to develop an in-service training program for them. The views of English teachers, preschool teachers and school administrators were included in the study. Suggestions about the features that should be gained to teachers, the educational situations that should be arranged and how to test the features to be gained are presented regarding the in-service training program developed to meet the in-service training needs of English teachers in pre-school education. In the study, phenomenology was used to investigate the opinions and experiences of the participants about the in-service training needs of English teachers working in pre-school units. Semi-structured interview forms and observation form developed by the researcher were used as data collection tools. The study was limited to seven English teachers, six preschool teachers and three school administrators working in preschools in Ankara in the 2022-2023 academic year and was selected with purposive sampling. The data were analyzed by content analysis. As a result of the research, it has been determined that English teachers working in preschools have the most difficulties in classroom management, teaching English to young children, getting to know students and communicating with stakeholders. As a result of data analysis, it was found that the highest frequency of in-service training needs of English teachers working in pre-schools was about classroom management. An in-service training program named "Effective Classroom Management for Preschool English Teachers" has been developed for this need.

Keywords: pre-school education, in-service training, English teacher, teaching English, in-service training program, needs analysis.

Teşekkür

Süreç boyunca ilgisini ve desteğini esirgemeyen değerli danışmanım Prof. DR. Eda GÜRLEN'e ve katkıları için değerli jüri üyeleri Prof. Dr. Gülgün ALPAN'a ve Doç. Dr. Mine Canan Durmuşoğlu'na teşekkür ederim.

Motivasyonumu diri tutmamı sağlayan eşime ve bana olan inançları hiç kaybolmayan aileme; hayatımda önemli yere sahip olan anneannem Hatice ÇOLAK'a ve öğretmenim Murat GÜR'e yaşamıma kattıkları değerler için teşekkür ederim.

Bu çalışmanın katılımcılarına, gönüllü olup deneyimlerini benimle paylaştıkları için ve değerli meslektaşım bana sınıfının kapısını açıp gözlem yapmama izin verdiği için teşekkür ederim.

İçindekiler

Kabul ve Onay.....	ii
Öz.....	iii
Abstract.....	iv
Teşekkür.....	v
Tablolar Dizini.....	viii
Şekiller Dizini.....	x
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	xii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	5
Araştırma Problemi.....	6
Sayıtlar.....	7
Sınırlılıklar.....	7
Tanımlar.....	7
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar.....	9
Hizmet İçi Eğitim.....	9
Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim.....	11
İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim.....	13
Okul Öncesinde İngilizce Öğretimi.....	14
Okul Öncesinde İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim.....	16
Okul Öncesinde İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitimde Program Geliştirme.....	19
İlgili Araştırmalar.....	21
Bölüm 3 Yöntem.....	30
Araştırmanın Modeli.....	30
Araştırmanın Çalışma Grubu.....	32

Veri Toplama Süreci.....	38
Veri Toplama Araçları	40
Verilerin Analizi	43
Bölüm 4 Bulgular, Yorumlar ve Tartışma.....	47
Bölüm 5 Sonuç ve Öneriler.....	98
Kaynaklar	102
EK-A: Örnek Hizmet İçi Eğitim Programı	cxii
EK-B: İngilizce Öğretmenleri Görüşme Formu	cxxvi
EK-C: Okul Öncesi Öğretmenleri Görüşme Formu.....	cxxvii
EK-Ç: Okul Yöneticileri Görüşme Formu.....	cxxviii
EK-D: Gönüllü Katılım Formu	cxxix
EK-E: Gözlem Formu	cxxx
EK-F: Gözlem Formu Analizi Örneği	cxxxı
EK-G: Gözlem Formlarından Elde Edilen Tema ve Kod Listesi	cxxxiii
EK-H: HİEP Belirtke Tablosu	cxxxvii
EK-I: HİEP Açık Uçlu Sorular Formu	cxxxviii
EK-İ: HİEP Gözlem Formu	cxxxix
EK-J: HİEP Örnek Günlük Formatı	cxli
EK-K: Araştırma Etik Komisyonu Onay Bildirimi	cxli
EK-L: Etik Beyanı	cxlii
EK-M: Yüksek Lisans Tez Çalışması Orijinallik Raporu	cxliii
EK-N: Thesis/Dissertation Originality Report	cxliv
EK-O: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı	cxlv

Tablolar Dizini

Tablo 1 <i>Katılımcıların Kod Adları, Meslek Grupları ve Çalıştıkları Okullarının Kod Adları</i>	33
Tablo 2 <i>Katılımcı İngilizce Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri</i>	33
Tablo 3 <i>Katılımcı Okul Yöneticilerinin ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri</i>	34
Tablo 4 <i>Örnek Veri Toplama Aracı: Taslak Görüşme Formunda Yer Alan Soruların Uzman Görüşleri Öncesi ve Sonrasına İlişkin Örnekleri</i>	37
Tablo 5 <i>Veri Analizi</i>	40
Tablo 6 <i>İngilizce Öğretmenlerinin Öğrenciyi Tanıma Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	42
Tablo 7 <i>İngilizce Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	44
Tablo 8 <i>İngilizce Öğretmenlerinin Küçük Çocuklara İngilizce Öğretimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	46
Tablo 9 <i>İngilizce Öğretmenlerinin Veli ile İletişim Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	4Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 10 <i>İngilizce Öğretmenlerinin İlk Yardım Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	50
Tablo 11 <i>Gözlemlere ilişkin temalar</i>	52
Tablo 12 <i>Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Öğretmen Niteliği Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	5Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 13 <i>Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Öğrenciyi Tanıma Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	63
Tablo 14 <i>Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Paydaşlarla İletişim Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	64
Tablo 15 <i>Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları</i>	67

Tablo 16 *Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Materyal Seçimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları* **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Tablo 17 *Okul Öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Küçük Yaş Gruplarına İngilizce Öğretimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları*72

Tablo 18 *Katılımcıların Ortak İfade Ettikleri Temalar, Kodlar ve Frekansları*80

Şekiller Dizini

Şekil 1 Fenomonolojik Çalışmalarda Veri Toplanmasına Kadar Gerçekleşen Süreç ..Hata!

Yer işareti tanımlanmamış.

Şekil 2 Çalışma Grubunun Oluşturulma Süreci..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

Şekil 3 Tümevarımcı İçerik Analizinin Aşamaları Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

Şekil 4 Görüşme ve Gözlemlerden Elde Edilen Ortak TemalarHata! Yer işareti tanımlanmamış.

Şekil 5 Okul Öncesi İngilizce Öğretmenleri İçin Etkili Sınıf Yönetimi Hizmet İçi Eğitim Programının Odaklandığı Konular..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

ÖYGM: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

HİEP: Hizmet İçi Eğitim Programı

Bölüm 1

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı ve önemi, problem cümlesi ve alt problemler, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Hızla gelişen ve farklılaşan dünyamızda eğitim kavramı anlam, kapsam ve tanım yönlerinden değişmektedir. Değişim ve gelişimin kaçınılmaz olduğu düşünüldüğünde eğitimin ve öğretmenlerin bu durumdan soyutlanması mümkün değildir. Eğitimde öğretmenin görev tanımı, yetki ve sınırları, öğretmenden beklenenler ve öğretmenin hitap ettiği gruba kazandırması gereken tutum ve davranışlar zamanla gelişen ve değişen dünyada farklılaşmakta ve öğretmenin bu olguya uyum sağlaması gerekmektedir. Eğitimin yürütülmesinde temel işleve sahip olan öğretmenlerin yetiştirilmesinin yalnızca hizmet öncesi eğitimle sağlanması mümkün değildir. Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018)'na göre eğitim sisteminin kendisinden beklenen işlevleri sağlayabilmesi, yüksek oranda eğitimi işlevsel kılmaması beklenen öğretmenlerin niteliğine bağlıdır ve öğretmene hizmet öncesi verilecek nitelikli eğitime ek olarak özellikle mesleğe başlanan zaman diliminde ve bunu takip eden süreçte destek sunulması, öğretmen niteliğinin artırılmasında ciddi pay sahibidir.

Öğretmenlerin mesleğe başlamalarının ardından kendilerini geliştirmeye devam etmeleri, alanlarındaki gelişmelerden ve yeniliklerden haberdar olup yeni öğretim yöntem ve tekniklerini öğrenmeleri ve lisans düzeyinde edindikleri teorik bilgileri güncel tutmaları çeşitli eğitim kurumlarında çalışırken katıldıkları hizmet içi eğitimlerle sağlanabilir.

Eğitimde belirlenen amaçlara ulaşmada birçok etken söz konusudur. Bu etkenler içinde ilk sırada öğretmenler ve okul yöneticileri gelmektedir. Değişen ve gelişen koşullar ışığında öğretmenlerin, okul yöneticilerinin sürekli ve sistemli bir biçimde mesleki gelişimlerini sürdürmeleri gerekmektedir. Doğan (2009), öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin hizmet içi eğitimle mesleki gelişimlerinin sağlanmasının önemini vurgular ve

öğretmenlik mesleğinin sürdürülüşünün öğretmenler için geliştirilen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sürekli olarak devam etmesine bağlı olduğunu ifade eder.

Türkiye’de öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün (ÖYGM) sorumluluğundadır. ÖYGM (2018), ÖYGM öğretmenler için meslek öncesinde ve mesleki yaşamlarında gerçekleşecek eğitim faaliyetlerinin açılması; buna dair ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla gereken ortak çalışmaların yürütülmesi görevini üstlenir.

Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimin tanımı; öğrencilere eğitimle kazandırılması hedeflenen nitelikler için gereken ve bilimsel, sosyoekonomik gerçeklerin eksikliğini kanıtladığı mesleki bilgi, beceri, tutum, alışkanlıkların öğretmenlerin mesleki varoluşunun bir parçası haline gelmesini amaçlayan süreçlerin bütünü olarak yapılabilir (Erdem ve Şimşek, 2013). Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin amaçlarından üç ana başlıkla söz edilebilir. Bunlar; (1) mesleki beceri ve gelişimin öğretmenler için teşviki, (2) okul pratiğinin geliştirilmesi, (3) pratik yenilikler için sarıh bir şekilde alınan kararların uygulanmasıdır. Bununla beraber öğretimi daha kaliteli hale getirmek, eğitimde yeni buluşları yürürlüğe almak, eğitim yöntemlerinin gelişimini sağlamak da hizmet içi eğitim kapsamındadır (Özan ve Dikici, 2001).

Toplumun geleceği, öğretmen eğitiminin yerindeliği ve içinde bulunulan bilgi çağı ile tutarlı olmasının etkisi altındadır. Bu sebeple öğretmenin gereksinim duyduğu eğitimlerin saptanabilmesi, eğitim kurumunun kritik görevlerinden biri olarak algılanmalıdır. (Demirel ve Budak, 2003). Öğretmenlerin gelişen teknolojiden haberdar olmaları, eğitim teknolojilerini sınıflarında uygulayabilmeleri, zamanla değişen öğretmen rolünü kavrayabilmeleri, kendilerini uzmanlık alanlarında güncel tutabilmeleri, hitap ettikleri öğrenci grubunun zaman içinde değişiklik gösterebilen özelliklerine ve ihtiyaçlarına aşına olabilmeleri, geleceği okuyup öğrencilerini geleceğin dünyasına hazırlayabilmeleri ve her anlamda değişen

şartların beraberinde getirdiği yeniliklere uyum sağlayabilmeleri için kaliteli hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları vardır.

Millî Eğitim Bakanlığı resmî web sitesinde yayınlanan “Merkezi ve Mahalli Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinde Kullanılacak Standart Hizmet İçi Eğitim Programları 2022” başlıklı sayfada yayınlanan kurslar listesinde İngilizce öğretmenlerine yönelik geliştirilen hizmet içi eğitim programlarının sayısı 19 olmakla birlikte bu programlar tüm kademelerde (ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim) görev yapan İngilizce öğretmenleri için geliştirilmiştir. Yalnızca okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik geliştirilen özel bir hizmet içi eğitim programı bulunmamaktadır. Günümüzde MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı öğretmen gereksinimlerince planlanan hizmet içi eğitim seminerleri düzenler. Bunun haricinde 5580 sayılı kanuna tabi olarak çalışan özel eğitim ve öğretim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri için düzenlenen seminerler bulunmaktadır. Türkiye Özel Okullar Derneği ve İngiliz Kültür Heyeti (British Council) böyle seminerler düzenleyen kuruluşlardır. Özel okullar tarafından ürünleri kullanılan Türk ve yabancı merkezli bazı yayınevleri ve özel okulların kendileri de İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine yönelik çeşitli seminerler düzenlenmektedir (Tunç Çalgan, 2008).

20 Nisan 1951 tarihinde kurulan, farklı düzeylerde resmî okullara paralel olarak varlığını ve çalışmalarını sürdüren özel okulları daha verimli ve yararlı bir şekilde hizmet verir hale getirmeyi hedefleyen Türkiye Özel Okullar Derneği, kendi bünyesindeki okullarda ülke bilimine hizmet veren öğretmenlerin hizmet içi eğitimi için de çeşitli uygulamalara sahiptir. Webinar, seminer ve etkinliklerle öğretmenlerin hizmet içi eğitimine katkı sunar (Türkiye Özel Okullar Derneği Tüzüğü).

Türk ve yabancı yayınevleri Millî Eğitim Bakanlığında almış oldukları onay ile İngilizce öğretmenlerine yönelik çeşitli hizmet içi eğitim çalışmaları düzenlemekte ve özellikle özel okullarda görev yapan öğretmenler tarafından bu eğitimlere katılım sağlanmaktadır. Ancak bu kurum ve kuruluşların düzenlemiş olduğu eğitimler de Millî Eğitim

Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında olduğu gibi tüm kademelerde görev yapan İngilizce öğretmenlerini kapsamakta yalnızca okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine özel olarak hazırlanmış bir hizmet içi eğitim programına rastlanmamaktadır. Okul öncesi düzeyinde uygulanan eğitim-öğretim faaliyetleri bu seviyenin hitap ettiği yaş grubunun özellikleri bakımından ayrılmakta ve bu birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin özel olarak hazırlanmış hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları olabilmektedir.

Ülkemizde okul öncesi düzeyde devlet okullarında İngilizce dersi verilmemekte ancak İngilizcenin ikinci dil olarak öğretildiği çift dilde eğitim yapan ve İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği özel okul öncesi eğitim kurumları ve bu okullarda görev alan İngilizce öğretmenleri bulunmaktadır. Okul öncesi düzeyde özel okullarda İngilizcenin ikinci dil veya yabancı dil olarak öğretildiği kurumlarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ihtiyaçları olabilmektedir.

Ülkemizde devlet okullarında 2.sınıftan 12.sınıfa kadar İngilizce derslerine yer verilmektedir. MEB'e bağlı özel okullarda ise okul öncesi dönemden itibaren İngilizce dersleri haftalık ders programlarında yer alabilmektedir. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise birimlerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin çoğu hizmet öncesi eğitimlerini üniversitelerin eğitim fakültelerinde İngiliz Dili Öğretmenliği-İngilizce Öğretmenliği (İDÖ) programında tamamlamaktadır. İngiliz Dili ve Edebiyatı, Dilbilim gibi bölümlerde lisans eğitimini tamamlayanlar ise formasyon dersleri olarak İngilizce öğretmeni olarak çalışabilmektedirler. (YÖK, 2021). Mezun olduktan sonra farklı birimlerde çalışan İngilizce Öğretmenliği Bölümü mezunu İngilizce öğretmenlerinin hizmet öncesi lisans eğitimlerinde aldıkları dersler öğretmenlik yapacak oldukları birimlere (okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise) göre farklılaşmamaktadır. Formasyon eğitimi olarak İngilizce öğretmenliği yapan kişilerin formasyon eğitimleri sırasında almış oldukları eğitim için de aynı durum söz konusudur.

İngilizce öğretmenleri için geliştirilen hizmet içi eğitim programlarının da çoğunlukla öğretmenin eğitim verdiği kademeye göre farklılaşmadığı görülmektedir.

İngilizce öğretmenleri için geliştirilen çeşitli hizmet içi eğitim programlarına ve bu programların değerlendirilmesine ilişkin çalışmalara alanyazında rastlamak mümkündür ancak bu çalışmalar ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretim düzeylerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerini kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine yönelik geliştirilen çalışmaya rastlanmamıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına yönelik çalışmaların alanda yeterli olmadığı sınırlı kaldığı düşünülmektedir. Bu çalışma ile alan yazındaki boşluğu doldurmak ve İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını tespit ederek bir hizmet içi eğitim program önerisi sunmak planlanmıştır. Bu çalışmanın çift dille eğitim yapan veya İngilizce dersini yabancı dil olarak okutan okul öncesi eğitim kurumlarında çalışmakta olan yönetici ve öğretmenlere uygulamada önemli bir boşluğu doldurarak katkılar sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim veren İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması; İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik hizmet içi eğitim programına ilişkin önerilere yer verilmesi ve belirlenen ihtiyaçlara yönelik okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenleri için bir hizmet içi eğitim programı geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Farklı eğitim kademelerinde çalışan İngilizce öğretmenlerinin hitap ettikleri öğrencilerin özellikleri ve ihtiyaçları başta yaşları sebebiyle farklılaşmakta iken tüm bu seviyelerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinin farklılaşmaması bir sorun olarak algılanabilir. Çelik ve Arıkan (2012), öğretmen yetiştirme programlarının İngilizce öğretmeni olacak öğrencileri ilköğretimde İngilizce öğretimine ne ölçüde

hazırladığına yönelik yaptıkları bir çalışmada katılımcı öğretmenlerin özellikle belirttikleri noktalardan birisinin hizmet öncesi programların çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda öğretmeleri hazırlamasıyla değil sınıf seviyeleri hakkında ve konuların öğretilmesine ilişkin problemlerle ilgili olduğunu söylediklerini ifade etmektedirler.

Öğretmen adaylarının mezun olduktan sonra çalışacakları birimler hizmet öncesi eğitimleri sırasında belli olmadığından ve lisans eğitimlerinde farklı birimlere özgü öğretim yöntemleri derslerini yeterince almadıklarından göreve başladıktan sonra çalıştıkları birimin hitap ettiği öğrenci profilini tanımaya ve bu yaş grubundaki öğrencilerle etkili ders işlemeye yönelik geliştirilecek hizmet içi eğitimlerle bu sorunun üstesinden gelinebileceği düşünülmektedir. Okul öncesi grubun ise bahsi geçen birimler arasında çocukların bu seviyede okur yazar olmaması, öğretmene yoğun şekilde bağlanma ihtiyacı hissetmesi ve Piaget'e göre bilişsel olarak işlem öncesi dönemde olmaları gibi sebeplerle diğer birimlerden kesin olarak ayrılmakta olduğunu ve bu birimde çalışan İngilizce öğretmenlerinin kaliteli eğitim hizmeti sağlayabilmeleri için kendilerine özel olarak geliştirilmiş hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları olduğunu söylemek mümkündür. Bu doğrultuda çalışmanın bulgularının ve öneri halinde sunulan hizmet içi eğitim programının alanyazına katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın alanyazındaki boşluğa hem niteliksel hem de yalnızca okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik geliştirilen hizmet içi eğitim programlarına alanyazında az rastlandığından sunduğu hizmet içi eğitim programı ile niceliksel olarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma Problemi

Okul öncesi eğitim kurumunda eğitim veren İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nelerdir ve bu ihtiyaçları gidermeye yönelik hazırlanacak hizmet içi eğitim programına ilişkin öneriler nelerdir?

Alt Problemler

1. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaştıkları temel sorunlar nelerdir?
2. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan; İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerin görüşleri nelerdir?
3. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nelerdir?
4. İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitiminde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik yapılacak hizmet içi eğitim programına ilişkin öneriler nelerdir?
 - a. Öğretmenlere kazandırılması gereken özellikler neler olmalıdır?
 - b. Düzenlenmesi gereken eğitim durumları nasıl olmalıdır?
 - c. Kazandırılması planlanan özellikler nasıl sınanmalıdır?

Sayıtlılar

Araştırmaya katılan okul öncesi ve İngilizce öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin veri toplama araçlarına verdikleri bilgilerin ve yaptıkları açıklamaların kendi bilgi ve düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırmaya katılan okul öncesi ve İngilizce öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin veri toplama araçlarına verdikleri bilgilerin ve yaptıkları açıklamaların kendi bilgi ve düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.

Tanımlar

Okul öncesi Eğitimi:

Çocuğun dünyaya geldiği andan temel eğitimine geçinceye kadarki süreci, eğitimin ilk basamağı şeklinde adlandırılan okul öncesi eğitim ifade eder. (Karaca, 2011.) Bu çalışmada okul öncesi eğitimi kavramı “çocukların ilkokul 1.sınıfa kadar çeşitli okul öncesi kurumlarda aldıkları eğitim” olarak tanımlanmıştır.

Hizmet İçi Eğitim:

Kişinin hizmette bulunduğu sürece gördüğü eğitimidir (Küçükahmet, 1992). Bu çalışmada hizmet içi eğitim kavramı “okul öncesi öğretmenlerine göreve başlamalarından sonra kendilerini bireysel ve mesleki anlamda geliştirmelerine yarayacak çeşitli eğitimler sunulması” şeklinde tanımlanmıştır.

Hizmet İçi Eğitim Programı:

Bu çalışmada hizmet içi eğitim programı “Okul öncesi kademedeki göreve başlayan İngilizce öğretmenlerinin bireysel ve mesleki gelişimleri adına tasarlanan eğitim programları” olarak tanımlanır.

Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi:

Bir bireye içinde yaşadığı toplum veya halk tarafından yaygın bir şekilde kullanılıp konuşulmayan bir dilin öğretilmesidir. Yabancı dil, bir ülkenin sıklıkla tercih ettiği bir iletişim aracı statüsünde olmayan, ancak biçimsel eğitimle kavranan, yerli olmayan dil şeklinde de ifade edilebilir.

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Hizmet İçi Eğitim

İçinde yaşadığımız dünyada gelişimin ve değişimin kaçınılmaz olduğu düşünüldüğünde bireylerin kendilerini geliştirme ihtiyacı gün geçtikçe daha önemli olabilmektedir. Bireyin kendisini geliştirmesi çeşitli alanlarda olabilir. Belirli bir mesleği icra eden bireylerin mesleki anlamda kendilerini güncel tutmaları ve alanlarına yönelik gelişmeleri takip etmeleri mesleki performanslarını ve verimliliklerini etkileyebilir. Mesleki anlamda kişilerin kendilerini geliştirmelerinin bir yolu hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmak olabilir. Alanyazında hizmet içi eğitim kavramının çeşitli tanımlarına rastlamak mümkündür. Can vd. (1995), hizmet içi eğitimi şöyle tanımlar: Bireyin, işiyle hukuki ilişkisinin başladığı tarihten işten ayrıldığı zaman dilimine kadarki süre içinde, işin gerektirdiği performans seviyesini yakalayabilmesi adına gerekli olan beceri ve davranışların bireye sistemli olarak öğretilmesi. Tutum ve Cahit (1979) kamuda görev yapanların hizmete yatkınlığını gerçekleştirmek, görev başı performanslarını ileriye taşımak ve kamu personelini gelecekte alacakları sorumluluklar için donanımlı hale getirmek hedefiyle kurum içinde ya da dışında, iş yürütülürken veya iş dışındaki sürelerde başvurulan eğitimi hizmet içi eğitim olarak tanımlar. Bir başka tanıma göre hizmet içi eğitim, bir kurumda her alan ve kademede çalışan herkesin mesleki tatmin hissetmeleri ve mesleki performanslarının maksimum verime ulaşması için bilgi, beceri ve tutumlarında gelişim hedefleyen eğitim türüdür. (Aydın, 2014). Taymaz (1978)'e göre hizmet içi eğitim, hukuki olarak hem özel hem tüzel kişilere ait işyerlerinde işe alınmış ve maaş ya da ücret karşılığında çalışan kişilerin işyerinde üstlendikleri görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumları kazanmaları için gerçekleşen eğitimlerdir. Bu tanımlarını çoğaltmak mümkündür. Hizmet içi eğitim kavramının alanyazındaki tanımları incelendiğinde ortak olarak aşağıdaki görüşlerin ifade edildiği söylenebilir:

Hizmet içi eğitim;

- Çalışanların iş doyumlarını arttırmayı,

- Çalışanların verimliliklerini arttırmayı,
- Gelecekte çalışanlar için öngörülebilecek görev ve sorumluluklara çalışanları hazırlamayı,
- Çalışanlara bilgi, beceri ve tutum kazandırmayı amaçlamaktadır.
- Sistemli olma koşulu taşıyan,
- Kurum içinde ve dışında gerçekleştirilebilen bir eğitim türüdür.

Sims (1990),’e göre hizmet içi eğitim Antik Mısır’a dayanır. Sims, Antik Mısırlıların ülkelerine getirdikleri esirleri çalıştırmak için muhtelif eğitimlere tabi tuttuklarını ve bu zaman diliminde eğitimin doğrudan ve iş başında gerçekleştiğini belirtmektedir.

Aydın, (2014), köklerini Taylor ve Munstenberg’in attığı personel eğitimine ilişkin yaklaşımların endüstri devrimi ve devrimi izleyen süreçte oluşmaya başladığını söyler. 1970’lerde temelleri oluşan personel eğitimi, 1980’lerin ortasına kadar sistem yaklaşımı içinde ele alınır. Kurumlardaki eğitim birimleri, sistemin tümüne hizmet dağıtan alt bir birim olarak çalışır. Günümüzde ise hizmet içi eğitim değişen dünyaya uyum sağlamak için kurumlar tarafından çalışanlarını geliştirmek ve güncel tutmak amaçlarıyla geçmişe göre daha sık başvurulan bir yol haline gelebilmektedir. Selimoğlu ve Yılmaz (2009)’a göre hizmet öncesi eğitimde alınan bilgilerin hizmeti yürütürken yetersiz kalması, çalışanların kariyerlerini ilerletmek ve kendilerini geliştirmek istemesi, işin yürümesi için değişim ve gelişime uyumun mecburiyeti, işe ilişkin birtakım bilgi ve becerilerin ancak iş başında kavranabilmesi gibi çeşitli nedenler hizmet içi eğitimi şart kılmaktadır. Şahin ve Güçlü (2010), hizmet içi eğitim uygulamalarının mikro ve makro ölçekte sağladıkları katkılar sebebiyle gelişen ve değişen dünyaya kurumların adaptasyon sürecinde başvurulan kritik mekanizmalardan biri olduğunu öne sürmektedir. Çalışanların kuram bilgilerine hizmet içi eğitimle eklenen uygulama bilgileri, mikro anlamda çalışanların değişikliklere uyum sağlamasına katkı sunar. Makro anlamdaysa işletmelerin verimliliklerini artırır.

Alanyazında hizmet içi eğitim türlerinin farklı sınıflandırmalarına rastlamak mümkündür. Görece daha güncel bir sınıflandırma Şahin ve Güçlü (2010)’ye aittir. Bu yazarlara göre hizmet içi eğitim türleri; kurumda göreve yeni başlayan işgücünün

yetiştirilmesinde uygulanan ve ana hedefi çalışanın görevini ifa ederken bir yandan da öğrenmeye devam etmesi olan iş başında hizmet içi eğitim, gerekli bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırmayı hedefleyerek çalışanları günlük iş rutininin etkisinden sıyrıp değişik ve uygun bir ortamda yetiştirmeyi gerçekleştiren iş dışında hizmet içi eğitim ve teknolojinin sunduğu görsel, işitsel materyalleri çalışanın eğitimine dahil ederek eğitimden alınacak verimin artacağını savunan teknoloji temelli hizmet içi eğitim olmak üzere üç temel grupta tasnif edilmektedir.

Tarihi antik Mısır'a dayanan hizmet içi eğitim kavramının yıllar içinde farklılıklara uğramakla birlikte temelde kişilerin kendilerini geliştirmelerini ve verimliliği arttırmayı hedeflediği söylenebilir. Farklı meslek grupları için bu hedefler mesleğin tanımına göre değişebilmektedir.

Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Öğretmenler mesleğe başladıkları noktadan emekli oluncaya kadar geçen yıllar boyunca hem kendilerinde hem hitap ettikleri öğrenen profilinde hem de çevrede teknolojinin de etkisiyle farklılıklara tanık olurlar. Tüm bu farklılıkları anlamlandırmada kabul etmede ve kendilerini güncel ve etkin tutmak için çabalamada uzun yıllar önce tamamladıkları lisans eğitimleri yeterli olmayacaktır. Özyürek (1981), öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının farklı nedenleri olduğunu ifade eder. Bilimdeki, toplumdaki, okullardaki, öğretim süreçlerindeki değişimler bunun nedenlerinin bir bölümüdür. Buna ek olarak öğretmenin kendisinin değişmesi, çocuk gelişimi disiplinindeki ilerlemeler de hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulmasının nedenlerindedir. Ayrıca öğretmenin hizmet öncesi aldığı eğitimdeki eksiklikler de hizmet içi eğitim ihtiyacının doğmasına neden olur. Öğretmenlerin değişen koşullara uyum sağlamaları ve mesleklerini etkili şekilde yapmaları için kaliteli ve sürekli hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları vardır. Hizmet içi eğitim kavramının alanyazında çok fazla tanımı vardır. Pehlivan (1997), hizmet içi eğitimi kişinin meslek sahibi olarak başladığı günden mesleğini bıraktığı güne kadar mesleği için kendini yetiştirmesi ya da kişinin bu amaç için yetiştirilmesi olarak tanımlar. Yıldırım (2007)'in tanımına göreyse hizmet içi eğitim; hizmetteki kişinin verimini ve etkinliğini arttıran, gelişimi sağlayan bilgi, beceri ve

tutumları zenginleştirme hedefiyle işleyen ve kurumun çalışma sistemini süresiz olarak etkileyen eğitimidir.

MEB (2022), hizmet içi eğitimin amaçları şöyle sıralamaktadır:

- Hizmet öncesi eğitimini tamamlayan personelin kuruma alışmasını ve uyumunu sağlamak,
- Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerinin personel tarafından kavranmasında ve yorumlanmasında ortak görüş sağlamak ve uygulanmasında birlik kazandırmak,
- Hizmet öncesinde alınan eğitimin mesleki yeterlilik açısından eksiklerini tamamlamak,
- Eğitime dair yapılan yeniliklerin ve eğitim alanındaki gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları personele kazandırmak,
- Personelin mesleki yeterlik ve anlayışlarını ilerletmek,
- Hevesli ve yetenekli personelin, mesleki anlamda ilerleme kat etmelerini sağlamak,
- Farklı ya da eksik eğitim alanların tamamlama eğitimleriyle yan geçişlerini kolaylaştırmak,
- Türk Milli Eğitim politikasını anlayıp uygulamaya bütünlüklü bir yapı kazandırmak,
- Eğitimin temel prensip ve tekniklerinin pratiğinde birliği sağlamak,
- Eğitim sistemindeki gelişmelere destek sunmak.

Öğretmenlere sunulan hizmet içi eğitimler hem öğretmeni mesleki ve kişisel olarak geliştirmekte hem de öğrenenlerin daha kaliteli bir eğitim hizmeti almasını sağlamaktadır. Öğretmeni üst düzey sorumluluk alacağı mevkilere hazırlamak ve hizmete yatkın hale getirmek, öğretmenin moral ve motivasyonunu yüksek tutmak, öğretmenin henüz açığa çıkmamış potansiyel yeteneğinin ortaya çıkmasına destek olmak ve öğretmenin yöneticiyle kuracağı ilişkide anlayış oranını artırmak hizmet içi eğitimin öğretmen için yararlarındandır. (Şen, 2003).

Türkiye’de 1960’da kurulan Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu, MEB’e bağlı olarak görev yapmakta ve öğretmenlerin alacakları hizmet içi eğitimlerle ilgilenmektedir. 1975’te Hizmet İçi Daire Başkanlığı’na dönüştürülen büro, 2011 yılına kadar görev

yapmıştır. 2011 yılındaysa başkanlık kaldırılarak görev ve yetkileri Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne (ÖYGM) devrolunmuştur. Müdürlük, hizmet içi eğitim programlarının planlanması için çalışmaktadır. Standart eğitim (etkinlik) programı ile hizmet içi eğitimin niteliğini arttırmayı hedefleyen ÖYGM, programı dört kısımda tanıtır. Bunlar, çalışanın kişisel gelişimi, öğretmenin eğitimi, özel nitelik gösteren eğitimler ve kurum yönetimine dair eğitimler olarak sıralanabilir. (Kaya, 2020).

İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim

MEB (2022), hizmet öncesi alınan eğitimin noksanlarını gidermek ve farklı eğitim alanların yan geçişlerini sağlayabilecekleri tamamlama eğitimi sunmak açısından hizmet içi eğitimin mesleki yeterliliğe katkı sağlayacak bir yanı olduğunu ifade eder. Ülkemiz tarihinde İngilizce öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimleri incelendiğinde bugüne kadar İngilizce öğretmeni pozisyonunda görev yapan kişilerin çok çeşitli kurumlardan mezun olduklarını görmek mümkündür. Alagözlü (2017), üniversitelerin İngilizce öğretmenliği bölümü haricinde muhtelif kurumlardan eğitim alıp İngilizce öğretmeni sıfatıyla mezun olan kişilerin İngilizce öğretmeni olarak görevlendirildiğini belirtir. Diğer lisans programlarında okuyarak A, B, C kuru şeklinde yabancı dil öğrenimi alanlar, eğitim enstitüsünün yabancı dil bölümlerini örgün olmayan eğitimle tamamlayanlar, “yaygın yükseköğretim yaz okulu”nu bitirenler, 1978-80 yıllarında eğitim enstitüsünde sıkıştırılmış eğitim alanlar, eğitim dili İngilizce olan üniversitelerin herhangi bir bölümünü bitirenler, Fen Edebiyat Fakültesi mezuniyetinin ardından formasyon eğitimi alanlar, 2002 yılında eğitime başlayan Açık Öğretim İngilizce Öğretmenliği Programından mezun olanlar İngilizce öğretmeni olarak çalışabilmektedirler. Eğitim fakülteleri dışında üniversitelerin farklı lisans programlarından mezun olup çeşitli sertifika programları ve eğitimler alarak İngilizce öğretmenliğini icra eden kişiler mesleklerinde yeterince kalifiye olmayabilirler. Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerindeki eksiklerin giderilmesinde kaliteli hizmet içi eğitimler fayda sağlayabilir.

Diğer yandan üniversitelerin İngilizce öğretmenliği bölümlerinde lisans eğitimlerini tamamlamış olmalarına rağmen çeşitli sebeplerden mesleğinde yeterince kalifiye olmayan İngilizce öğretmenleri de olabilir. Alagözlü (2017), öğretmen adaylarının lisans

öğrenimlerinde teori ve pratik derslerini birlikte almalarına rağmen mezuniyet sonrası kuram ve uygulamayı birlikte işleyemediklerine dikkat çeker. Sürekli ve düzenli bir şekilde hizmet içi eğitim sağlanmasının eğitim-öğretimde dil öğretmenlerinin değişim ve gelişmeler karşısında hazırlıklı olması ve bunların uygulanmasında öğretmenlere destek olması açısından önem ve gerekliliğine işaret eder.

Tütüniş (2014), İngilizce öğretmenlerinin hem hizmet öncesinde hem hizmet içinde aldıkları eğitimde sorunların olduğuna dair bir saptama yapar. Dünya standartlarında bir eğitimin öğretmenler için planlanması, öğretmenlere uygulama yapabilmeleri için daha fazla zaman verilmesi ve mesleğe başladıktan sonra bilgilerini yenileyebilecekleri eğitimlerin sağlanması gerektiğini ifade eder. Bunlara ek olarak, eğitim sürecinde yaptıkları çalışmaları ve kullandıkları yöntemleri birleştirebilecekleri bir ortam yaratılmasının hizmet içi eğitimin bir parçası olduğuna vurgu yapar. Bu bağlamda hizmet içi eğitim hizmet öncesi eğitimin tamamlayıcı olarak algılanabilir. Hizmet öncesi eğitimin eksik yönlerini kaliteli ve sürekli hizmet içi eğitimlerle tamamlamak mümkün olabilir.

Okul öncesinde İngilizce Öğretimi

Tarihsel süreç içinde İngilizce öğretmenliği, önemini artarak koruyan bir meslektir. Eğitim programlarında İngilizce eğitime başlangıç yaşının giderek düşmesi, İngilizce öğretmenliğinin yıllar içinde daha da önem kazandığının en açık göstergelerindendir (Yaman, 2018). Dünya dili olma yolunda ilerleyen İngilizcenin birçok ülkede yabancı ve/veya ikinci dil olarak öğretildiği bilinmektedir. Ülkemizde yıllar içinde İngilizceye verilen önemin arttığı söylenebilir. Osmanlı döneminde yabancı dil olarak İngilizce ve Fransızcanın öğretildiği bilinmektedir. Çakır (2017), Osmanlı'nın son yıllarında Lisan Mektepleri bünyesinde başta Fransızca olacak şekilde yabancı dil eğitiminin sürdürüldüğünü yazar. Galatasaray Lisesi'nde Fransızca, Robert Koleji'nde ise İngilizce eğitime başlandığını ifade eder. Yaman (2018), Fransızcanın zaman içinde etkisini kaybetmesiyle Türkiye'de yabancı dil anlamında İngilizcenin hakimiyetinin arttığını belirtir.

Türkiye'de İngilizce öğretimine başlama yaşı yıllar içinde giderek düşmüştür. 2006'da uygulamaya konulan program, İngilizcenin dördüncü sınıftan itibaren öğretilmesi

için önemli bir adım olmuştur. (Haznedar, 2010). 2013 yılında geçilen 4+4+4 sisteminde ise İngilizce öğretimini ikinci sınıfta başlamaktadır. Bu uygulama şu anlama gelmektedir: Gönüllülük esasıyla 5 yaşındayken ilkokula başlayan öğrenci 6 yaşına geldiğinde İngilizce ile tanışabilmektedir. Günümüzde, devlet okulunda okuyan bir çocuğun İngilizce eğitiminin başlaması en erken 6 yaşında olabilirken çoğu özel okul İngilizce eğitimine birinci sınıfta başlamaktadır.

Çoğu okul öncesi özel eğitim kurumlarında da İngilizce dersleri okutulmaktadır ancak alanyazında Türkiye’de okul öncesi dönemde İngilizce öğretimine yönelik çalışmaların yetersiz olduğu söylenebilir. Söylemez (2016), pek çok özel kurumda 3 yaş gruplarından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Okul öncesi Eğitimi Programı kapsamında olmamasına rağmen çocuklara yoğunlaştırılmış çeşitli programlarla İngilizce dersi verildiğini ifade eder. Programda yer almadığı için haliyle legal olarak değerlendirmelere yansımayan bu eğitimin kimler tarafından ve hangi yöntem/tekniklerle yürütüldüğü bilinmemektedir. Bu sebeple de bu durum farklılar ve başarısızlıklarla sonuçlanabilmektedir. Bu durum okul öncesi dönemde İngilizce öğretimi kavramına yönelik çalışmaların yapılması gerekliliğini ortaya koyabilir.

Senemoğlu (1994)’na göre okul öncesi eğitim çevresine karşı merak duyan, öğrenme ve düşünme güdüleriyle dolu olan çocuğun bu özelliklerini yönetmesine ve geliştirmesine katkı ve destek sunar. Çocuğun teşviki için de okul öncesi eğitim önemli bir görev üstlenir.

Okul öncesi dönemin diğer birçok gelişim alanında olduğu gibi İngilizce öğrenimi için de önemli bir periyoda rast geldiğini söylemek mümkündür. Bu dönemde çocuklar Krashen’in (1979) Dil Edinim Eşiği (Critical Age) hipotezine göre bir dili öğrenmek için en uygun yaş aralığındadır. Krashen bu hipotezini anadil edinimini açıklamak için ortaya koymuştur ancak Altmışdört (2013) ‘ün belirttiği üzere bu alanda yapılan çalışmalar hem yabancı dil öğrenmenin hem de ikinci dil öğrenmenin anadil öğrenimine benzer bir biçimde vuku bulduğunu ortaya koyduğundan okul öncesi dönemin anadil edinmek için kritik bir dönem olduğu kadar İngilizce öğretimi açısından önemli olduğu söylenebilir. Benzer şekilde

Lambert (1972) anadil öğrenimi başlayan bir çocuğun kritik yaş dönemini atlamadan yabancı dil eğitimi almaya başlarsa eğitim hayatı boyunca akranlarına kıyasla daha başarılı olacağını söyler.

Ülkemizde okul öncesi dönemde özel okullarda İngilizce dersleri için İngilizcenin yabancı dil olarak haftalık belirli saatlerde okutulduğu programlar ve İngilizcenin ikinci dil olarak okutulduğu programlar şeklinde iki farklı programa rastlamak mümkündür. İngilizcenin yabancı dil olarak okutulduğu programlarda belirlenen haftalık İngilizce derslerde İngilizce öğretmenin İngilizce derslerini işlediğini söylemek mümkündür. İkinci dil olarak okutulan programlarda ise okul öncesi öğretmeni ile İngilizce öğretmeni Türkçe ve İngilizce dillerinde aynı anda veya sıralı şekilde çeşitli etkinlikler uygulayarak beraber eğitim verdiklerine rastlamak mümkündür.

Alanyazında okul öncesi dönemde İngilizce öğretimi hakkında yapılan araştırmalar incelendiğinde bu dönemde İngilizce dersi alan çocukların çeşitli yönlerden olumlu şekilde etkilendiklerine yönelik bulgulara rastlanmaktadır. Şeker'in (2010) küçük yaşlarında yabancı dil eğitimi alan farklı yaş gruplarındaki çocuklarla dil gelişim düzeylerine dair yaptığı araştırmasında okul öncesinde yabancı dil eğitimi görenlerin anadillerini bir başka ifadeyle Türkçeyi kullanma becerilerinin diğerlerine kıyasla daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. İter ve Er (2007), anadil öğrenimi süresince, yani erken yaşlarda öğrenilen yabancı dilin hem yabancı dil becerilerini geliştirdiğini hem anadil edinim sürecini hızlandırdığını belirtmektedir. Biketençayev (2004) ise 0-5 yaş arası dönemin çocuklarda beyin fonksiyonlarının en yoğun dönemi olduğunu ve bu sebeple bu yaşlarda öğrenilen dilin neredeyse anadil kadar iyi kullanıldığını ifade eder. Kara (1999) ya göre erken yaşlarda yabancı dil öğrenimi başlayan çocuk anadilini konuştuğu ülkenin kültürel değerleriyle dilini öğrendiği ülkelerinkini karşılaştırarak hoşgörülü, evrensel, iletişim yetisi güçlü bir birey haline gelebilir. Bahsi geçen araştırmalar ışığında yabancı dil öğretimine başlama yaşı ile ilgili çocuğun yabancı dil ile ne kadar erken tanışırsa o kadar verimli bir yabancı dil öğrenme süreci içinde olacağını söylemek yerinde olabilir.

Okul öncesinde İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim

Karakoç (2007), Türkiye’de İngilizce öğretiminin okul öncesi düzeyde zorunlu olmadığını ancak birçok kolej ve özel okullarda anasınıflarında İngilizce derslerine yer verildiğini ifade etmektedir. Günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarında 2013 tarihli okul öncesi eğitim programı uygulanmaktadır. Bu programın içeriğinde İngilizceye yönelik herhangi bir kazanım yoktur ancak çoğu özel okul öncesi eğitim kurumunda İngilizce dersine yer verilmektedir. İngilizce dersleri veren okul öncesi kurumlarında İngilizce dersleri İngilizce öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri veya İngilizce bilen ancak öğretmen olmayan kişiler tarafından yürütülebilmektedir. Bu kurumlar verdikleri İngilizce dersleri için kendileri okul öncesinde kullanılmak üzere İngilizce öğretim programı geliştiriyor olabilir veya herhangi bir program olmadan ilerliyor olabilirler. İngilizce dersinin olduğu okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler çoğunlukla kendi öğretim programlarını kendileri oluşturmak veya bir öğretim programı olmaksızın ders işlemek durumunda kalabiliyorlar. Bu durum okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri için bir güçlük olabilir. Ülkemizde okul öncesi dönem için nitelikli İngilizce öğretim programı geliştirilmesi üzerine çalışmak başka bir araştırmanın konusu olabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin karşılaşılabilecekleri bir diğer zorluk ise lisans eğitimleri sürecinde okur yazar olmayan okul öncesi döneme yönelik yeterince teorik bilgi ve pratik imkânı edinemiyor olmaları olabilir. Akdoğan (2005), “Erken Yaşta Yoğun Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Temel Bilgiler ve Yaklaşımlar” isimli çalışmasında küçük yaş grubu çocukların gelişimsel özelliklerini anlatmakta ve çocukların merak, hareket, hayal gücü, keşfetme isteği gibi özelliklerinden İngilizce öğretiminde faydalanmak gerektiğini ifade etmektedir. Okul öncesi dönem çocuklarının özelliklerine hâkim olmanın okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin derslerinin verimli kılınmalarında önemli yere sahip olduğu söylenebilir. Üniversitelerin İngilizce öğretmenliği lisans bölümünü tamamlayan öğretmenler Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi 1 ve 2 derslerini birbirini takip eden yarıyıllarda alırlar. Bu dersler, YÖK’ün yeni öğretmen yetiştirme lisans programında belirtildiği üzere birtakım konularda bilgi sağlamaktadır. İngilizceyi erken yaşta (5-12 yaş grubu) öğrenenlerle diğer yaşlarda

öğrenenler arasında becerilerin öğrenimi ve dil yapısı açısından nasıl farklar olduğu, bu grubun dil öğrenimi hakkında yanlış bilinenler, 5-12 yaş grubundaki öğrenme biçimleri ve stratejileri, kelime ve dil becerisi materyal kullanımı, yaş grubuna uygun çocuk edebiyatının hikaye/içerik temelli yöntemlerde kullanımı, kukla, şarkı, yapboz gibi görsel-işitsel araçların tasarlanması, öğretim noktalarının erken yaş öğrenenleri için doğru şekilde nasıl sıralanacağı gibi başlıklar beşinci ve altıncı yarıyılıda okutulan bu iki dersin kazanımlarından bazılarıdır.

Ders içeriği incelendiğinde görüleceği üzere bu derste işlenen konular 5-12 yaş aralığına İngilizce öğretimine yöneliktir ancak çoğu özel okul öncesi eğitim kurumunda İngilizce dersleri 2-6 yaş arasında okutulmaktadır. 5-12 yaş aralığı ilkokuldan bir yıl önce anasınıfına giden çocuklarından 7.sınıf sonuna kadar olan çocukları kapsamaktadır. Bu yaş aralığı oldukça geniş bir kitleyi içinde barındırmakta ve anasınıfını takip eden çocuk ile 7.sınıfı takip eden çocuk arasındaki çok ciddi gelişimsel, bilişsel ve duyuşsal farklılıkları göz önüne aldığımızda bu dersin tek başına bahsi geçen aralıktaki her yaş grubuna yönelik yeterince bilgiyi öğretmen adaylarına sağlayamayacağını söylemek mümkündür. Dersin lisans eğitimi içinde yalnızca 2 dönem okutulması ve 5-12 yaş aralığı gibi uzun bir dönemi kapsamaması düşünüldüğünde Lisans eğitimde verilen okul öncesi döneme yönelik derslerin mezun olduktan sonra okul öncesi grupları ile çalışan İngilizce öğretmenleri için niteliksel ve niceliksel olarak yeterli olmadığını söylemek mümkün olabilir. Formasyon eğitimi alan İngilizce öğretmenleri için ise okul öncesi gruplara yönelik formasyon eğitimleri süresinde aldıkları eğitimlerin formasyon eğitimi süresi göz önüne alındığında daha sınırlı ve görece daha yetersiz olduğu söylenebilir. Sert (2004), "Okul Öncesinde Yabancı Dil Eğitiminde Kalite" isimli çalışmasında okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin nitelikli şekilde işe alındıklarını ancak kendilerini geliştirme bakımından yetersiz kaldıklarını ve kendilerine yeterince mesleki gelişme imkânı sunulmadığını dile getirmektedir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin; okul öncesinde İngilizce öğretimine yönelik teorideki eksiklerini gidermek ve okul öncesi dönem çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özelliklerini tanımalarını sağlamak lisans ve

formasyon programlarına bu konulara yönelik yeni derslerin eklenmesi ve bahsi geçen konularda geliştirilecek kaliteli ve sistemli hizmet içi eğitimlerle mümkün olabilir. Silvester (1997), bir öğretmen için hizmet içi eğitim faaliyetlerinin faydalarını şöyle sıralar: Öğretmenin yeterliliği artar ve profesyonel gelişimi desteklenir, öğretmen mesleki tatmine ulaşır, öğretmenin performansı gelişir. Etkili ve düzenli şekilde sunulan hizmet içi eğitimlerin öğretmenlerin lisans süresindeki eksiklerini gidereceği söylenebilir. Ancak ülkemizde devlet okullarında okul öncesi dönemde İngilizce dersi okutulmadığından okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik bir hizmet içi eğitim programının olmaması doğal karşılanabileceği gibi çoğu özel okul öncesi eğitim kurumunda haftalık ders programlarında İngilizce dersine yer verildiği düşünüldüğünde bu öğretmenlere hitap edecek ve onların ihtiyaç ve eksiklerini giderecek hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiği kanısına varılabilir. Gökdere ve Çepni (2004), Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenen hizmet içi eğitim seminerlerinin öğretmen ihtiyaçları ve branş farklılıklarına dikkat etmeden hazırlandığını bu sebeple de eğitimin etkisiz kaldığını belirtmektedir. Devlet veya özel eğitim kurumu ayırımına bakılmaksızın okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenerek bu ihtiyaçlar doğrultusunda hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesi ve bahsi geçen öğretmenlere sunulması yabancı dil öğrenimi açısından kritik bir döneme denk düşen okul öncesi dönemde verilen eğitim kalitesini doğrudan arttırabilir.

Okul öncesinde İngilizce Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitimde Program Geliştirme

Ülkemizde okul öncesi eğitim kurumlarında İngilizce dersi devlet okullarında yer almadığından MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından öğretmenlere sunulan hizmet içi eğitim planlarında okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik geliştirilen bir hizmet içi eğitim programı yer almamaktadır.

Ülke çapında çeşitli özel okul öncesi eğitim kurumlarında ise çoğunlukla İngilizce dersine haftalık ders programlarında yer verilmektedir. Bu kurumlarda çalışan İngilizce öğretmenleri görev yaptıkları okul tarafından organize ediliyor (genellikle çok az sayıda ve

düzensiz) ise çeşitli hizmet içi eğitimlere erişim sağlayabilmekte veya mesleki anlamda kendilerini geliştirmek için bireysel olarak farklı kişi veya kurumlarca düzenlenen eğitimlere katılım sağlıyor olabilirler. Özel okul öncesi eğitim kurumlarında İngilizce dersleri İngilizce öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri veya İngilizce bilen ancak öğretmen olmayan kişiler tarafından yürütülebilmektedir. Bu kurumlarda İngilizce öğretmeni olarak görev yapan kişilerin; okul öncesi dönem çocuklarının gelişimsel özelliklerine ve İngilizce öğretim ilke ve yöntemlerine hâkim olmaları sundukları eğitimin kalitesi bakımından oldukça önemlidir. Özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin öğretmen profili ve okul öncesi grubun hitap ettiği çocuk profili düşünüldüğünde bu kurumlarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin sadece kendileri için geliştirilmiş nitelikli hizmet içi eğitim programlarına sürekli ve düzenli olarak katılmaya ihtiyaçları olduğu söylenebilir.

Cameron (2001), Crosse (2007) ve Gillis & Nilsen (2014)'ün ifade ettiği üzere 3-6 yaş grubundaki çocuklara İngilizceyi yabancı dil olarak öğretmek yetişkin sınıflarında benimsenen yaklaşımlarla mümkün değildir. Çocuğun motivasyonunu teşvik edecek information gap denilen bilgi tamamlama etkinlikleri, yaratıcı düşünmenin gelişmesi için hikâye anlatımı, iletişim becerileri için oyunlar, farkındalık aktiviteleri öğretim tasarımlarına dahil edilmelidir. Bu tür pedagojik yaklaşımların küçük çocukların İngilizce öğreniminde benimsenmesi gerekmektedir. Özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik özel olarak hizmet içi eğitim programları geliştirilmesinin; bahsedilen konularla ilgili öğretmenlerin teorik bilgilerini tamamlamasını, öğretmenlerin okul öncesi döneme yönelik inanç ve farkındalıklarını geliştirmesini ve bu yolla okul öncesinde sunulan İngilizce dersinin kalitesini arttırmasını sağlaması beklenebilir.

İngilizcenin küçük yaşlardan itibaren öğretilmesinin avantajlı olduğunu savunan çalışmaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Okul öncesi gruplarına sunulan İngilizce eğitiminin kalitesini arttırmak çocukların bu avantajlardan yararlanma durumlarını doğru orantılı şekilde etkileyecektir. Habeeb (2013), dilbilgisel ve sesletimsel anlamda eksikleri olsa ve sınırlı sayıda kelime kullansalar da 2-6 yaş grubu çocukların düşüncelerini kelimelerle ifade edebildiklerini ve hem fonetikte hem semantikte ciddi bir gelişme

gösterdiklerini belirtir. Krashen, Long, & Scarcella (1979), çocukların küçük yaşlarda sahip oldukları doğal dil öğrenme yeteneklerinin, önyargısız oluşlarının, güçlü nöral bağlarının dil edinimi açısından onları oldukça aktif kıldığını ve dolayısıyla bu yaşlarda dil eğitimine başlamanın önemini, bir başka ifadeyle dil eğitimine ne kadar erken başlanırsa o kadar iyi olacağı şeklindeki yaklaşımı desteklediğini ifade eder. Abdi ve Cavuş (2013) çoğu ebeveynin İngilizcenin resmi dil olmadığı ülkelerde 6 yaşından evvel çocuklarını İngilizceyi yabancı dil olarak edinmeleri hususunda destekleyip cesaretlendirmeye başladığını ifade etmektedir.

Kharkhurin (2012), anadilden fazlasını konuşabiliyor olmanın bireyin bilişsel kapasitesini ve yaratıcı işleyişini arttırdığına dair kanıtların bu felsefeyi desteklediğini ve bu hususun günümüzde popüler bir konu haline geldiğini söylemektedir. Brumen (2011), küçük yaş grubundaki çocukların yabancı dille temaslarında içsel motivasyon yaşadıklarının, gösterdikleri başarının onları memnun ettiğinin, yabancı dil öğrenimine dair aktiviteler aradıklarının ve yabancı dile ait bilgileri edinme konusunda hevesli olduklarının altını çizer.

Çocuk gelişiminde kritik dönem olarak kabul edilen okul öncesi dönemde İngilizce derslerinin okutulmasının sağlayacağı avantajlar ve çocukların yabancı dile karşı ilgili olma hali göz önüne alındığında bu derslerin niteliğinin artırılması okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenip bu ihtiyaçlar doğrultusunda onlara sunulacak kaliteli ve sürekli hizmet içi eğitimlerle sağlanabilir. Bu çalışmanın Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim durumlarını araştırması yönüyle alanyazında öncü olabileceği ve sonrasında yapılabilecek çalışmalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

İlgili Araştırmalar

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bu araştırmanın konusu olan “okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları” hakkında yurt dışında yapılan araştırmalar

incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştıran çeşitli çalışmalara rastlanmıştır.

González (2003), çeşitli yöntemler kullanarak İngilizce öğretmenlerinin mesleki anlamda nelere ihtiyaç duyduklarını araştıran çalışmasında, çok sayıda Kolombiyalı İngilizce öğretmenin mesleki standartlarını yükseltme ve profesyonel olarak gelişme noktasında yalnız kaldıklarını saptamıştır. Hizmet içi eğitimler planlanırken eğitimi alacak kişilerin zengin tecrübe ve kültürlerinden destek alınması, öğretmenlerin günlük olarak karşılaştıkları sorunları çözmeye onlara yardımcı olacak detayların eğitime eklenmesi gerektiğini ifade eder. İleri seviye kurslar ile öğretmenlerin yeterliliğini koruyacak ve geliştirecek dilsel zorluklar sunma, sınıfta kullanılan uygulamaları inceleme, öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik daha gerçekçi programlar oluşturma hizmet içi eğitimin olmazsa olmazlarıyken kurumların iş birliğiyle İngilizce öğretmenlerine kendi mesleki eğitimleri için daha fazla alan tanınması da hizmet içi eğitimin bir parçasıdır.

Al-Wreikat ve Bin Abdullah (2010), Ürdün'de 798 İngilizce öğretmeninden veri topladıkları hizmet içi eğitim kurslarına dair yaptıkları çalışmada, bu kursların etkililiğini ve kursu alan öğretmenlerin mesleki performanslarına etkisini araştırmışlardır. Öğretmenler, kursların tekniğine yönelik negatif algılarını paylaşmışlar ve var olan kurslardaki boşlukların giderilmesinin hangi alanlarla mümkün olacağını vurgulamışlardır. Çalışma sonucunda İngilizce öğretmenlerinin dinleme, okuma, yazma, konuşma şeklindeki dört dil becerisini öğretmede kullanılacak tekniklere, öğretmen-öğrenci arasında geri bildirim tartışmasına, teknolojinin sınıfta işlevlik kazanmasına ihtiyaçları olduğu saptanmıştır. Ayrıca drama teknikleri, metin eşleme, forma konsantre olma yöntemleri, zihin haritalama, temasal diyalog, tartışma gibi kalemlerin de hizmet içi eğitim kurslarının programlarında yer almasının İngilizce öğretmenlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olduğu belirtilmiştir.

Noom-Ura (2013), Tayland'da üç ildeki lisede hem kapalı hem açık uçlu anketlerle İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimleri için nelere ihtiyaç duyduklarını ve İngilizce öğretimi ve öğrenimine ilişkin sorun olarak neleri gördüklerini araştıran bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmasında veriler frekans dağılımı ve yüzde şeklinde analiz edilmiş,

saptanan sorunlar ve hizmet içi eğitim gereksinimleri yüksekte düşüğe sıralanmıştır. Çalışmanın sonunda müfredat, ders kitapları, değerlendirme ve öğretim başarısına destek olan diğer etmenler Taylandlı İngilizce öğretmenleri tarafından orta düzeyli değerlendirilen sorunlar olmuştur. Benzer şekilde meslekte gelişim göstermelerini ve alacakları hizmet içi eğitim fonlarına duydukları gereksinimi de orta düzeyli olarak değerlendirmişlerdir. Ancak buna rağmen bu kalemlerin sürekliliğinin ayırda olduklarını, kişisel kariyer başarıları için İngilizcedeki dinleme, konuşma, yazma becerilerini öğretmede yetkinliklerinin ne denli önemli olduğunu ve bunlar için birtakım pedagojik stratejilerin gerektiğini belirtmişler ve bu unsurları yüksek düzeyde ilgi ve değerle karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Senom vd. (2013), Malezya'da mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin erken öğretim tecrübelerinde yüz yüze geldikleri zorlukları ciddi bir literatürü araştırarak inceledikleri bir çalışma ortaya koymuşlardır. Bu çalışmada; öz yönetimli, işbirlikçi, sorgulamaya dayalı eğilimin hizmet içi eğitim programlarında güncel trend olduğunu saptamışlardır. Bununla beraber, Malezya'da görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerinden daha verimli faydalanmaları için Malezya'da mesleki gelişime yönelik verilen eğitimlerin de bu şekilde olması gerektiğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca bu yaklaşım, profesyonellik kavramının kurumsal anlamda onaylanan tanımıyla şekillenen mesleki gelişim uygulamalarının bireysel anlamda profesyonelliği de göz önünde tutacaklarını da ifade etmektedir. Akran koçluğu, iş birliğine dayanan geliştirme, öğretmen sorgulama çalışmaları, öğretmen çalışma ekipleri, anlatı sorgulama gibi alternatif kalemlerin hizmet içi eğitim etkinliklerinin bir parçası haline gelmesinin öğretmenleri bu eğitim programlarına katılma hususunda cesaretlendireceği de aynı çalışmada ifade edilmektedir.

Kazemi ve Ashrafi (2014), İran Millî Eğitim Bakanlığınca devlet liselerinde çalışan İngilizce öğretmenleri için planlanan hizmet içi eğitim programlarını tüm detaylarıyla analiz etmeyi hedefleyen çalışmalarında eğitimlerin katılımcısı olan öğretmenlerle yapılan görüşmeler yoluyla yakaladıkları verilerden şunları çıkarmışlardır: Programın uygunluğuna dair ciddi endişe ve programın amaçlara ulaşmada yetersizliği. Bu saptamalar, İngilizce

öğretmenleri için planlanan hizmet içi eğitim programlarının kesinlikle gözden geçirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Zein (2016), Endonezya'da görev alanı ilk ve ortaokul kademesi olan 23 İngilizce öğretmeni, 14 öğretmen eğitimcisi ve 3 tane de okul müdürünün mesleki anlamda verilen hizmet içi eğitimin İngilizce öğretmenlerinin gelişimine olan etkililiğine dair bakış açılarını araştırmak için bir çalışma yürütmüştür. Çalışmanın ilk sonucu nitelikli öğretmen eğitimcilerinin noksanlığının hizmet içi mesleki eğitimin yetersiz kalışına ciddi anlamda etkisi olduğudur. Yöneticilerin müdahalesi öğretmen eğitim programlarının biçimini ve uygulanmasını olumsuz etkilemekte ve eğitim yönetiminin güçlü olmamasına ve eğitim katılımcılarının açık bir şekilde seçilmemesine sebep olmaktadır. Bu çalışma, öğretmen eğitimcilerinin rolüne vurgu yapan pek çok sonuç doğurmuştur. Hizmet içi eğitimin dönüşmesi için öğretmen eğitimcilerinin kalitesinin artması ve nitelikli eğitimcilerin sayıca çoğalması için sistematik fayda sağlayacak bir uygulamaya geçilmelidir. Öğretmen eğitimcilerinin mesleki gelişimleri adına ihtiyaç duyacakları eğitimler sağlanmalıdır. Çalışmanın bir diğer sonucu olarak ilk ve ortaokul kademelerinde görevli İngilizce öğretmenlerinin sınıf uygulamalarındaki eksiklikleri hizmete başlamadan önce aldıkları eğitimin yetersizliğine bağlanmıştır.

Karim vd. (2019) Bangladeş'te ortaokullarda görev yapan İngilizce öğretmenleri için uygulanan hizmet içi eğitimlerin akabinde öğretmenlerin edindikleri yeni bilgilerin sınıftaki uygulamalarına eklenmesinde gözlemledikleri zorlukları saptamak ve bunları aşmak için çözüm üretmek amacıyla bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu süreçte öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme ve sınıf gözlemleri yolu ile veri toplamışlardır. İngilizce öğretmenleri yeni etkinliklerin uygulanmasına engel olan sorunları bildirmiş ve bunların üstesinden gelebilmek adına çözüm önerileri getirmişlerdir. Bu araştırma aynı zamanda ders saatlerinin az, sınıf mevcudunun fazla olması kaynaklı sorunları da dile getirmektedir. Öğretmenler bu sebeplerle öğrencileri değişik aktivitelere motive etme ve etkinliği sürdürmede yaşadıkları zorlukları aşmak için okul idaresine başvurduklarını dile getirmişlerdir. Eğitim programlarında motivasyona ve sınıf yönetimine yer verilmemesinin

sınıfta iletişim problemine yol açtığını belirten İngilizce öğretmenleri, bunun programın sürdürülebilirliğini zedelediğini ifade etmişlerdir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Ülkemizde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri için geliştirilmiş bir hizmet içi eğitim programına rastlanmamıştır. Bu durumun sebebinin yalnızca özel okul öncesi eğitim kurumlarında İngilizce dersine haftalık ders programında yer verilmesi; devlet okullarında ise okul öncesi seviyesinde İngilizce dersine yer verilmemesi olduğu düşünülebilir. Milli Eğitim Bakanlığınca öğretmenlerin hizmet öncesinde aldıkları eğitimin noksanlarını gidermek ve eğitim alanında gerçekleşen yenilik ve gelişimler için gereken bilgi, beceri, davranışların öğretmenlere kazandırılması amacıyla öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri için geliştirilen hizmet içi eğitim programlarının (MEB, 1994) hitap ettiği grup devlet okullarında görev yapan öğretmenler olduğundan özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik MEB tarafından bir hizmet içi eğitim programı geliştirilmediği görülmektedir. Alanyazında, bu yüksek lisans tezinin araştırma konusu olan “okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları” hakkında yurtiçinde yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durumun sebebinin okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yönelik geliştirilen bir hizmet içi eğitim programı olmayışı ile ilgili olduğu düşünülebilir.

Görev yaptıkları kademeleri dikkate almaksızın İngilizce öğretmenlerinin katılım sağlayabileceği hizmet içi eğitim faaliyetlerinin, MEB tarafından geliştirilen hizmet içi eğitim çalışmalarında; İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine yönelik ihtiyaç analizi çalışmalarının ve hizmet içi eğitimler sonrası değerlendirme amacıyla yürütülen çalışmaların ise alanyazında yer aldığı söylenebilir.

Günel ve Tanrıverdi (2014), 1940'lı yıllarda Türkiye’de gezici başöğretmenler vasıtasıyla öğrenciler için yapılan ölçme değerlendirme etkinlikleri ve öğretmenlerin sınıf içindeki faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yürütüldüğünü söyler. Geçtiğimiz 80 sene süresince genel-geçer uygulamalarda kendine yer bulan tek ölçme değerlendirme

faaliyetinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin fikirlerinin alınmasıdır. Türkiye’de 1980’lere kadar hizmet içi eğitime dair herhangi bir akademik çalışmaya rastlanmamakla birlikte devlet kurumlarınca yapılan eğitimlerin etkilerinin ne olduğuna yönelik kayıtlı bir çalışmanın bulguları da veriler arasında değildir. Hizmet içi eğitim faaliyetleriyle ilgili akademik çalışmalarla ilk kez 1980’lerde karşılaşmıştır ancak bu çalışmaların bir araştırma geliştirme faaliyeti olarak hizmet içi eğitimden ziyade literatür taraması ve buna tabi tavsiyeleri içeren çalışmalar olduğu belirtilmektedir. Hizmet içi eğitimlerin niteliğinin araştırıldığı çalışmaların artmasının ve gerekli düzenlemelerin yapılmasının hizmet içi eğitim faaliyetlerinin de niteliğini doğru orantılı şekilde arttıracığı söylenebilir.

İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerinin araştırıldığı çalışmaların çoğunlukla ilk ve orta dereceli okullarda görev yapan öğretmenleri kapsadığı; ortaöğretim ve okul öncesi kademelerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştıran çalışmaların niceliksel olarak görece daha az olduğu söylenebilir. Alanyazında çalıştıkları eğitim kademelerine bakılmaksızın İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimleri hakkında yapılan araştırmalar sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Türkiye’nin resmi ilk ve orta kademeli okullarında görevli 38196 İngilizce öğretmenin yapılan çalışma sonucunda %40.17’sinin lisans eğitimleri süresince İngilizce öğretim metot ve tekniklerine ilişkin ders almadığı saptanmıştır. %14.95’i ise tamamen branş dışı şekilde görevlerini yürütmektedir. (Karaata, 2010).

Karaata (2010) devlet okullarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine yönelik bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada İstanbul’un 3 ilçesinde, 4 farklı okul türünde görevli toplam 151 İngilizce öğretmeni ankete katılarak araştırmaya katkı sunmuştur. Ankete katılan öğretmenlerin %55’i mesleğe başladıklarından beri hiçbir hizmet içi eğitim etkinliğe katılmadıklarını, %69.5’i hizmet içi eğitim etkinliklerini mesleki gelişimleri adına bir şart olarak gördüklerini ve %64.2’si her yıl hizmet içi eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir.

Arıbaş, Kartal ve Çağlar (2012), Nevşehir ilinde 140 İngilizce öğretmeninin katılımı ile İngilizce öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri hakkında Nevşehir’de görevli bu 140 öğretmenin görüşlerinin ne olduğunu saptamak için bir araştırma yapmışlardır. Öğretmenlerin görüşleri genel anlamda “Orta Düzeyde Katılıyorum” opsiyonunda birleşmiştir. Yine öğretmenlerin çoğu, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bilimsel, teknolojik ve toplumsal gelişmelerin bir sonucu olarak zorunlu olduğuna inandıklarını ve eğitimlerin bir süreklilik içinde devam etmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bununla beraber hizmet içi eğitim etkinliklerinin gerçekleştiği zaman diliminin uygun olmadığını paylaşmışlardır. Bu araştırmanın bir diğer sonucu da Eğitim Fakültesi’nden mezun olan öğretmenlerin Fen Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenlere kıyasla hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine karşı daha olumlu görüşlere sahip olduğudur.

Özdemir (2007), Karakaya (2010) ve Ülker (2021), İngilizce öğretmenlerinin teknolojinin eğitimde kullanımı hususunda pozitif değerlendirmeler yapmalarına rağmen kendilerinin bu konuda bulunduğu düzeyi yetersiz bulduklarını ifade etmektedir.

Ülker (2021), İngilizce öğretmenlerinin mesleki anlamda yeterliliklerinin incelendiği bir doktora tez çalışması yürütmüştür. İngilizce öğretmenlerinin destekleyici nitelikte bir sınıf ambiyansı oluşturmada kendilerini büyük ölçüde yeterli gördükleri, devlet okullarında görevli öğretmenlere kıyasla özel okullarda görevli öğretmenlerin kendilerini daha yeterli olarak değerlendirdikleri, hizmet içi eğitime katılanların eğitime katılmayan öğretmenlerle kıyaslandığında kendilerini daha yeterli buldukları, hizmet içi eğitime daha önce katılanların kendilerini daha sonra katılanlara göre daha yeterli olarak gördükleri ve son olarak öğretmenler arasından katıldıkları eğitimden oldukça yararlandıklarını paylaşan katılımcıların özyeterlik inançlarının eğitimden kısmen yararlandığını paylaşanlara göre çok daha yüksek olduğu bahsedilen doktora tez çalışmasının sonuçları arasındadır.

Günel ve Tanrıverdi (2014) verilen eğitimin verimliliğinin saptanmasında anketlere dayalı olarak öğretmen görüşlerine konsantre olunmasının, Türkiye’de uygulanan hizmet içi eğitim programlarının etki ve katma değerlerinin araştırılmasında göze çarpan ortak temel özellik olduğunu belirtmektedirler. Hizmet içi eğitimlerin hem şekillenmesinde hem

değerlendirilmesinde eğitimin öğrenme ortamına katma değerine ve aynı zamanda öğrenme çıktılarına gösterdiği etkinin dikkate alınmadığını, bununla beraber mesleki gelişime ilişkin yapılan bilimsel çalışmaların yansımalarının da önemsenmediğini ifade etmektedirler.

Babanoğlu ve Yardımcı (2017), yarısı devlet okullarında yarısı özel okullarda çalışan toplam 90 İngilizce öğretmeni ile bir çalışma yürütmüşlerdir. Çalışma üzerine yazdıkları ismi Devlet ve Özel Okullarda Çalışan İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Üzerine Algıları olan makalelerinde çalışmaya dahil olan öğretmenlerin tamamının mesleki gelişime dair konularda olumlu algılara sahip olduklarını saptamışlardır. Çalışmanın bir diğer sonucu da şudur: Öğretmenler mesleki gelişimin yaşam boyu kesintisiz devam etmesinin hem kendilerine hem mesleklerine olan inancı olumlu anlamda etkilediğini paylaşmışlardır.

İnce, Karataş ve Çiftçi (2019), branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim konusunda nelere ihtiyaç duyduklarına dair öğretmenlerin görüşlerini aldıkları bir çalışma yapmışlardır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerinin gereğinin ayırında oldukları ancak eğitimin sunulduğu zaman, eğitimi verenler ve eğitim sırasında kullanılan metot ve teknikler anlamında olumsuz görüşleri olduğu, gerçekleşen hizmet içi eğitimlerin maksimum fayda verebilmesi için eğitimde mutlaka yeniliklerin sağlanmasının gerekliliğini belirtmeleri çalışmanın sonuçlarındandır.

Alagozlu (2017), sürekli ve düzenli olarak sunulacak hizmet içi eğitimin dil öğretmenlerinin değişim ve gelişmelere hazır hale gelip bunları uygulama konusunda aksiyon almalarına yardımcı olacağını ifade etmektedir. Eğitim-öğretim süreci içinde öğretmenlere destek olma konusunda oldukça önemli ve gerekli olan hizmet içi eğitimlerin, öğretmenlerin mezuniyet sonrası yaşadıkları teori ve pratiği birleştirme problemini aşmada da çözüm sunabileceğini vurgulamaktadır.

Karaca (2020), aktif görev yapan İngilizce öğretmenleri ile öğretmenlerin öz yeterlilik algılarını yüksek lisans tez çalışmasında araştırmıştır. Çalışmaya mesleğe yeni başlamış 77 öğretmenle 163 deneyimli öğretmen katılmıştır. Araştırma, meslekte yeni

öğretmenlerin tecrübeli öğretmenlere kıyasla daha az yeterli hissettikleri sonucunu vermiştir. Çalışmanın bir diğer sonucu sınıf yönetimi açısından değerlendirildiğinde ilkokulda görev yapan öğretmenlerin lise öğretmenlerine göre kritik ölçüde daha az yeterlilik gösterdikleridir. Ayrıca hizmet içi eğitimler kadar uluslararası projelerin de öğretmenlerin kişisel anlamda kendilerini yeterli bulma hallerine katkı sağladığı ve meslekte toy öğretmenlerin öğrenci ve velilerin ilgisiz tutumlarından, okul yöneticilerinin beklenen desteği sağlamayışıından, teknoloji ve öğretim kaynaklarının yetersiz oluşundan yeterli hissetme anlamında oldukça olumsuz etkilendikleri de bahsedilen yüksek lisans tez çalışmasının sonuçları arasında yer almaktadır.

Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin çalıştıkları kademeler ayırt edilmeksizin kendilerine sunulan hizmet içi eğitimlerden niteliksel ve niceliksel olarak geliştirilmesi gerektiğini düşündüklerini söylemek mümkündür. Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi ihtiyaçlarına odaklanan spesifik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebepten bu araştırma tezinin alanyazına özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştırması ve tespit edilen ihtiyaçları gidermeye yönelik yine okul öncesi kademedeki görevli İngilizce öğretmenlerine yönelik bir hizmet içi eğitim programı önerisi sunması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bölüm 3

Yöntem

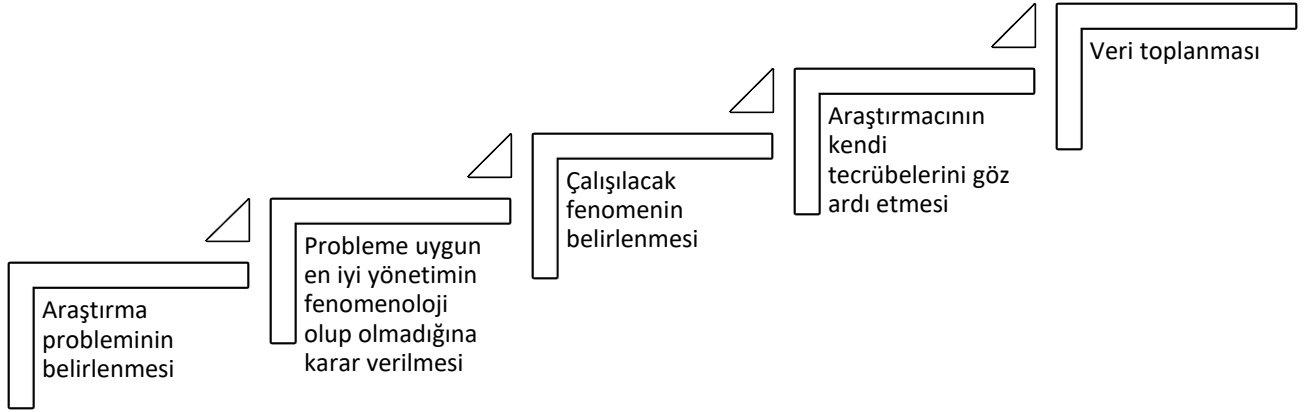
Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama süreci, veri toplama araçları, verilerin analizi, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ve araştırmacının rolü hakkında bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştıran ve tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenleri için bir hizmet içi eğitim programı önerisi sunan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Creswell (2013)' e göre fenomenolojik bir araştırma bir kavram veya bir fenomen ile ilgili insan deneyimlerinin ortak anlamını keşfetmektedir ve fenomenolojik bir çalışmada araştırmacı araştırma konusu olan fenomeni deneyimleyen bireylerin ortak özelliklerinin tanımlanmasına odaklanır. Güler vd. (2015) ise benzer şekilde nitel araştırma yöntemini diğer birçok akademik disiplinden ziyade özellikle sosyal bilimler alanında çoğunlukla kullanılan, sosyal olguları, insan davranışlarını ve bu davranışların nedenlerini ayrıntılı ve derinlemesine anlamayı amaçlayan bir araştırma yöntemi olarak tanımlamakta ve olgubilim araştırmalarında araştırmacının odaklandığı ana noktanın, bir fenomen/olay/kavram ile ilgili tüm katılımcıların ortak deneyimlerinin ifadesi olduğunu dile getirmektedirler.

Bu araştırma; araştırmacının katılımcıların yaşamış deneyimlerin anlamlarını ortaya çıkartıp bunların üzerinde yorumlar ve yordalamalar yapması (Creswell, 2007) sebebiyle fenomenoloji türüne uygundur. Fenomonoloji araştırmalarının en önemli özelliği sadece bir fenomenin tarif edildiği tanımlayıcı bir süreç olarak değil aynı zamanda yorumlayıcı bir süreç olarak da karşımıza çıkmasıdır (Creswell, 2013). Fenomonolojik çalışmalarda veri toplanmasına kadar gerçekleşen süreç aşağıdaki diagramda verildiği gibidir.

Şekil 1: Fenomonolojik Çalışmalarda Veri Toplanmasına Kadar Gerçekleşen Süreç

(Creswell, 2007)

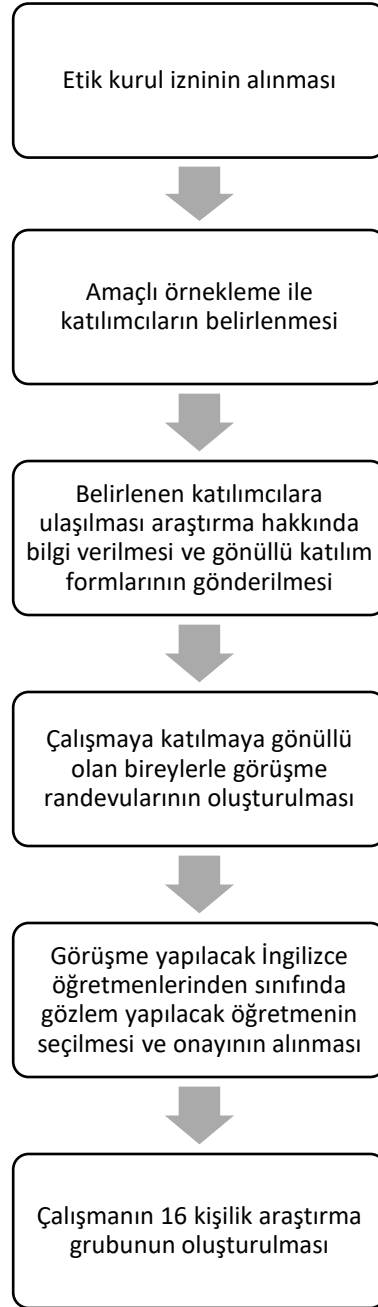
Diagramda görüldüğü üzere veri toplama aşamasına kadar gerçekleşen süreçte ilk basamağı araştırma probleminin belirlenmesi oluşturmaktadır. Bu aşamada araştırmacı alanyazın taraması yapmış, meslektaşlarla sohbetlerde bulunmuş ve kendi deneyimlerinden yola çıkarak alanyazında bir eksiklik olarak görülebilecek okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları konusunda karar kılmıştır. Bu konudan yola çıkarak araştırma problemi “Okul öncesi eğitim kurumda eğitim veren İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nelerdir ve bu ihtiyaçları gidermeye yönelik hazırlanacak hizmet içi eğitim programına ilişkin öneriler nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Diagramın ikinci basamağını oluşturan yönleme karar verilmesi aşamasında çalışmada bir olgunun derinlemesine araştırılması sebebiyle fenomenolojik desenin uygun olacağı düşünülmüştür. Üçüncü basamakta ise çalışılacak fenomen okul öncesinde çalışan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları olacak şekilde belirlenmiştir. Diagramın dördüncü aşamasında belirtildiği üzere araştırmacının kendi deneyimlerini göz ardı etmesi gerekmektedir. Araştırmacı kendisi de bir İngilizce öğretmeni olduğundan ve özel bir eğitim kurumunda görevini icra ettiğinden konuyla ilgili deneyimlere ve gözlemlere sahiptir. Araştırmacı araştırmakta olduğu olgu ile ilgili ön yargılarını olabildiğince göz ardı etmiş ve diagramın son aşaması olan verilerin toplanması aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada

birincil veri toplama aracı olarak katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış, uzun süren ve gerekli durumlarda tekrarlanan detaylı görüşmelerden ve ikincil veri kaynağı olarak araştırma verilerinin derinleştirilmesi ve ayrıntılandırılması için gözlemden faydalanılmıştır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Fenomonolojik çalışmalarda katılımcı sayısı ile ilgili alanyazında farklı görüşler vardır. Şimşek ve Yıldırım (2013: 67), olgubilim araştırmalarında veri kaynaklarının çalışmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bahsedilen olguyu dışa vurabilecek veya yansıtabilecek kişilerin ya da grupların olduğunu ve örnekleme dahil olacak katılımcı sayısının genellikle 10'u geçmemesi gerektiğini söylerken Creswell (2007) ise olgubilim çalışmalarında katılımcı sayısının 5 ila 25 kişi arasında farklılaşabileceğini önermektedir. Bu araştırmanın çalışma grubunu araştırılan olguyu bizzat deneyimleyen okul öncesi birimlerde görev yapan 7 İngilizce öğretmeni, olguyu çok yakından gözleme ve dışa vurma şansı olan 6 okul öncesi öğretmeni ile 3 okul yöneticisi olmak üzere toplam 16 kişi oluşturmaktadır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler yaklaşık yarım saat sürmüş ve 2 katılımcı ile ifade ettikleri görüşleri derinleştirmek için ek görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının araştırıldığı bu çalışmada katılımcı sayısı 16 ile sınırlandırılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2013) e göre fenomonolojik çalışmalarda birden fazla oturum gerektiren uzun görüşmeler söz konusu olabileceğinden örneklemin sınırlandırılması doğaldır ve bu durum örnekleme dahil olabilecek katılımcıların sınırlı olmasından kaynaklanabilir. Bu çalışmada derin ve ayrıntılı veri seti oluşturmak amacıyla örneklem, araştırılan olguyu bizzat deneyimleyen katılımcılarla sınırlandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulması süreci aşağıdaki diagramda gösterilmiştir.

Şekil 2: Çalışma Grubunun Oluşturulma Süreci

Katılımcılar gönüllü katılım formunu okuyup doldurduktan sonra yarı yapılandırılmış görüşmeler araştırmacının kendisi tarafından gerçekleştirilmiş ve görüşmeler sırasında ses kaydı alınmıştır. Görüşme yapılan İngilizce öğretmenlerinden birinin (İ1) sınıfında araştırmacı tarafından 7 hafta boyunca haftada her hafta 2 ders saati (Bir ders 40 dk sürmektedir) olacak şekilde toplam 14 ders saati gözlem yapılmıştır.

Creswell (2021), fenomenolojik çalışmalarda fenomeni deneyimlemiş ve büyüklüğü 3-4 ile 10-15 kişi arasında farklılaşan heterojen bir grup katılımcı ile çalışılması gerektiğini ifade etmektedir. Heterojen bir grup oluşturmak için katılımcıların belirli niteliklere sahip olmalarının hedeflendiği rastgele bir örnekleme yöntemi olan amaçlı örnekleme bu çalışma için uygun görülmüştür. Fenomenografik araştırmalarda diğer nitel araştırmalarda da sıklıkla yararlanılan amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmektedir (Han & Ellis, 2019: 4; Yates vd., 2012: 103). Yıldırım ve Şimşek (2008) e göre amaçlı örneklemede, görüşme yapılacak katılımcıların seçiminde evreni temsil etme kriterinden ziyade araştırmanın konusu ile doğrudan ilgili olma kriteri aranmaktadır. Amaçlı örneklemede amaç, araştırmacının araştırma odağı hakkında çok şey öğrenebileceği ve bu nedenle derinlemesine incelemeye değer gördüğü “bilgi açısından zengin durumları” seçmektir (Patton, 2015: 466). Bu çalışmada da okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları konusuyla doğrudan ilgili ve deneyim sahibi olacak katılımcıları seçmek nedeniyle amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Bu çalışmada amaçlı örnekleme türlerinden belirlenen bir bireyle temas kurulduktan sonra bu bireyden yardım alarak başka bir bireyle görüşülüp zincirleme şeklinde oluşturulan (Gauvreau, 1993) kartopu ve çalışmaya hız kazandıran bir örnekleme olan araştırmacının erişilmesi kolay ve yakın durumu seçtiği (Dawson ve Trapp, 2001) kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Bu çalışmada araştırmacı yakın çevresindeki özel okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmen ve okul yöneticileri ile iletişime geçmiş ve onlardan yardım alarak yeni katılımcılara ulaşmıştır

Araştırmanın Katılımcılarına Ait Bilgiler

İ1: İ1 kodlu İngilizce öğretmeni, İngilizce öğretmenliği bölümü mezunudur ve özel bir ilköğretim okuluna bağlı okul öncesi eğitimi biriminde meslek hayatının ilk yılını çalışmaktadır. Çalıştığı kurumda okul öncesi birimde görev yapmasının yanı sıra 4. Sınıflara da ders vermektedir. Lisans döneminde Erasmus programı ile Polonya’da bulunmuştur. Hafta sonları bir kurs merkezinde 8. Sınıf öğrencileriyle sınava yönelik dersler yapmaktadır.

İ2: İ1 kodlu İngilizce öğretmeni, İngilizce öğretmenliği bölümü mezunudur ve özel bir ilköğretim okuluna bağlı okul öncesi eğitimi biriminde meslek hayatının ilk yılını çalışmaktadır. Çalıştığı kurumda okul öncesi birimde görev yapmasının yanı sıra 1. Sınıflara da ders vermektedir. Şu an çalıştığı kurum dışında öğretmenlik deneyimi yoktur.

İ3: İ3 kodlu İngilizce öğretmeni, Alman Dili ve Edebiyatı bölümü mezunudur ve özel bir ilköğretim okuluna bağlı okul öncesi eğitimi biriminde meslek hayatının 10. yılını çalışmaktadır. Meslek hayatı boyunca okul öncesi ve ilkokul seviyelerinde çeşitli özel okullarda İngilizce ve Almanca öğretmeni olarak görev yapmıştır. Aynı zamanda yetişkin eğitimi konusunda da tecrübeleri vardır. Şu an görev yapmakta olduğu okulda, okul öncesi birimin yanı sıra 3. ve 4. Sınıflarla İngilizce ve Almanca dersleri de yapmaktadır. Çeşitli yaş gruplarından çok sayıda farklı seviyede özel ders öğrencisi vardır.

İ4: İ4 kodlu İngilizce öğretmeni, İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü mezunudur. Evli ve bir çocuk annesidir. 2 farklı okul öncesi eğitim kurumunda yarı zamanlı olarak çalışmaktadır. Daha önce başka bir kurumda öğretmenlik deneyimi yoktur.

İ5: İ5 kodlu İngilizce öğretmeni, İngilizce öğretmenliği bölümü mezunudur. Evli ve 2 çocuk annesidir. Mesleğinde 7. Yılını çalışmaktadır. Daha önce okul öncesi, ilkokul ve orta okul birimlerinde görev yapmıştır. İ5 kodlu öğretmenin ana dili Arnavutçadır. İtalyan dilini de anadili seviyesinde konuşmaktadır. Meslek hayatı boyunca İtalyanca özel ve grup dersleri de vermiştir.

İ6: İ6 kodlu İngilizce öğretmen, İngilizce öğretmenliği bölümü mezunudur. Mesleğinin ilk yılını çalışmaktadır. Görev yaptığı kurumda okul öncesi öğretmeni ile partner olarak çalışmakta ve İngilizce dersleri sırasında partner öğretmen kendisine eşlik etmektedir. İ6 kodlu öğretmen aynı zamanda 2022-2023 eğitim öğretim yılında Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında yüksek lisans öğrencisidir.

İ7: İ7 kodlu İngilizce öğretmeni, İngilizce öğretmenliği bölümü mezunudur. Meslek hayatının ilk yılını çalışmaktadır. Görev yaptığı kurumda okul öncesi öğretmeni ile partner

olarak çalışmakta ve İngilizce dersleri sırasında partner öğretmen kendisine eşlik etmektedir. Lisans döneminde öğretmenlik tecrübesi olmuş ve yetişkinlerle genel İngilizce dersleri yapmıştır.

O1: O1 kodlu okul öncesi öğretmeni okul öncesi öğretmenliği lisans mezunudur. Evli ve bir çocuk annesidir. Mesleğinin 13. yılını çalışmaktadır. Daha önce çeşitli özel okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak görev yapmıştır. İngilizce öğretmenleri ile bilingual programlarda partner öğretmen olarak çalışma tecrübesi vardır. Okul öncesi çocuklarına İngilizce öğretimi sertifika programına katılmıştır.

O2: O2 kodlu okul öncesi öğretmeni okul öncesi öğretmenliği lisans mezunudur. Evli ve bir çocuk annesidir. Mesleğinin 15. yılını çalışmaktadır. Şu an çalıştığı okulda okul öncesi öğretmenliğinin yanı sıra zümre başkanı olarak da görev yapmaktadır. Daha önce çeşitli özel okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak görev yapmıştır. İngilizce öğretmenleri ile bilingual programlarda partner öğretmen olarak çalışma tecrübesi vardır.

O3: O3 kodlu okul öncesi öğretmeni çocuk gelişimi ön lisans mezunudur. Evli ve bir annedir. Mesleğinin 16. yılını çalışmaktadır. Daha önce özel ve devlet okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmıştır.

O4: O4 kodlu okul öncesi öğretmeni çocuk gelişimi ön lisans mezunudur. Mesleğinin 3.yılını çalışmaktadır. Daha önce de okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmıştır.

O5: O5 kodlu okul öncesi öğretmeni çocuk gelişimi ön lisans mezunudur. Mesleğinin ilk yılını çalışmaktadır.

O6: O6 kodlu öncesi öğretmeni çocuk gelişimi ön lisans mezunudur. Evli ve bir çocuk annesidir. Mesleğinin 3. Yılını çalışmaktadır. Daha önce başka okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmıştır.

Y1: Y1 kodlu okul öncesi eğitim kurumu yöneticisi okul öncesi öğretmenliği lisans mezunudur. Son 4 yıldır okul öncesi eğitim kurumlarında yönetici olarak görev yapmaktadır.

Öncesinde çeşitli özel okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak çalışmıştır. Bilingual sistemin uygulandığı kurumlarda hem yönetici hem de öğretmen olarak deneyimi vardır.

Y2: Y2 kodlu okul öncesi eğitim kurumu yöneticisi kendi özel kurumunda hem kurucu müdür hem de sorumlu müdür olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir. 3 yıldır okul yönetici olarak görev yapmaktadır.

Y3: Y3 kodlu okul öncesi eğitim kurumu yöneticisi bu araştırmanın çalışma grubundaki tek erkek katılımcıdır. Sınıf öğretmenliği lisans mezunudur. Şu an çalışmakta olduğu kurumda hem ilkokul hem okul öncesi birimlerinde yönetici olarak görev yapmaktadır. Yönetici olarak ilk yılını çalışmaktadır. Daha önce uzun yıllar sınıf öğretmeni ve özel eğitim öğretmeni olarak görev yapmıştır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Tablo 1

Katılımcıların kod adları, meslek grupları ve çalıştıkları okullarının kod adları

Katılımcı	Meslek grubu	Okulu
İ1	İngilizce Öğretmeni	A
İ2	İngilizce Öğretmeni	A
İ3	İngilizce Öğretmeni	A
İ4	İngilizce Öğretmeni	B
İ5	İngilizce Öğretmeni	D
İ6	İngilizce Öğretmeni	E
İ7	İngilizce Öğretmeni	E
O1	Okul öncesi Öğretmeni	A
O2	Okul öncesi Öğretmeni	A
O3	Okul öncesi Öğretmeni	B
O4	Okul öncesi Öğretmeni	B
O5	Okul öncesi Öğretmeni	B
O6	Okul öncesi Öğretmeni	A
Y1	Okul Yöneticisi	C
Y2	Okul Yöneticisi	B

Y3	Okul Yöneticisi	A
----	-----------------	---

Tablo 2*Katılımcı İngilizce Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri*

KATILIMCI	CİNSİYET	ÖĞRENİM DURUMU	KIDEM (YIL)	MEZUNİYET
İ1	Kadın	Lisans	1	İng. Öğretmenliği
İ2	Kadın	Lisans	1	İng. Öğretmenliği
İ3	Kadın	Lisans	10	Alman Dili ve Edebiyatı
İ4	Kadın	Lisans	1	İngiliz Dili ve Edebiyatı
İ5	Kadın	Lisans	7	İng. Öğretmenliği
İ6	Kadın	Lisans	1	İng. Öğretmenliği
İ7	Kadın	Lisans	1	İng. Öğretmenliği

Tablo 3*Katılımcı Okul Yöneticilerinin ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri*

KATILIMCI	CİNSİYET	KIDEM (YIL)
Y1	Kadın	4
Y2	Kadın	3
Y3	Erkek	1
O1	Kadın	13
O2	Kadın	15
O3	Kadın	16
O4	Kadın	3
O5	Kadın	1
O6	Kadın	3

Veri Toplama Süreci

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının ve onlar için geliştirilebilecek bir hizmet içi eğitim programına yönelik görüşlerin araştırıldığı bu çalışmada birincil veri toplama aracı olarak araştırmacının

hazırlamış olduğu yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2021) e göre görüşme yapılarak tecrübeler, zihinsel algılar, düşünceler, tutumlar ve niyetler gibi gözlemlenemeyecek şeyleri anlamlandırmaya çalışırız. Görüşme sırasında Patton (1987) a göre katılımcının iç dünyasına temas etmek ve onun bakış açısını anlamlandırmak amaçlanır. Farklı kaynaklar görüşme türlerini farklı şekilde sınıflandırmaktadır. Bu sınıflandırmalar içinde yerini alan ve bu araştırmanın birincil veri toplama aracı olan yarı yapılandırılmış görüşmeleri Patton (1987) araştırmacı tarafından önceden hazırlanan konu veya alanlara bağlı olarak hem önceden belirlenmiş soruların hem de görüşme sırasında daha detaylı bilgi almak amacıyla sorulabilecek ve görüşme anında oluşturulan ek soruların katılımcıya yöneltilebileceği bir tür olarak tanımlamaktadır.

Bu çalışmada katılımcı öğretmenler ve okul yöneticileri ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler için katılımcılardan önceden randevu alınmıştır. Belirlenen tarih ve saatlerde katılımcılara olabildiğince yakın (çoğunlukla çalıştıkları okullarda) mekanlarda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında araştırmacı tarafından katılımcılara öncelikle çalışma hakkında ayrıntılı bilgi verilmiş, görüşme için etik kurul izninin alındığı aktarılmış ve katılımcılardan gönüllü katılım formunun imzalanması rica edilmiştir. Katılımcılar görüşme sırasında ses kaydı yapılacağı konusunda bilgilendirilmiş ve bu konuda rızaları alınmıştır. Katılımcılarla yaklaşık yarım saat süresince görüşmeler gerçekleştirilmiş ve görüşme sırasında ses kaydı yapılmıştır.

Araştırmada ikincil veri toplama aracı olarak görüşmelerden elde edilen verileri desteklemek amacıyla gözlemden faydalanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2021) e göre gözlem, nitel araştırmalarda araştırmacıyı sayısal veri üretmekten ziyade araştırmanın konusuna yönelik detaylı ve derinlemesine tanımlar ve açıklamalar yapmaya yöneltilir ve araştırmacıya veriye ilk elden ulaşma fırsatı sunar. Bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formu kullanılarak araştırmacı tarafından katılımcı öğretmenlerden birinin (1) sınıfında haftada 2 ders saati olmak üzere toplam 14 ders saati gözlem yapılmıştır. Katılımcılar arasında en az tecrübeye sahip olan öğretmen tecrübe edebileceği

ön görülen sorunların ve tahmini hizmet içi eğitim ihtiyacının fazla olması sebebiyle sınıfında gözlem yapılması için seçilmiş ve onayı alındıktan sonra gözlem yapılacak derslerin gün ve saatleri netleştirilmiştir. Gözlem sırasında araştırmacı, öğretmen ile sınıfa girmiş ve mümkün olduğunca öğrencilerin dikkatini dağıtmayacak bir yerde sınıfın içinde ders süresi boyunca oturarak gözlem formunu doldurmuştur. Ders süresi içinde zaman zaman öğretmenin ve öğrencilerin fotoğrafları çekilmiş ve görüntüler öğrencilerin ve öğretmenin yüzleri kristallenerek gözlem formlarına eklenmiştir. Asıl gözlemlere başlamadan önce pilot bir gözlem gerçekleştirilmiş ve pilot gözlem sırasında doldurulan yarı yapılandırılmış gözlem formu araştırmacılar tarafından değerlendirilerek gerekli değişiklik yapıldıktan sonra asıl gözlemlerde kullanılmaya başlanmıştır. Gözlemler başlamadan önce sınıfında gözlem yapılacak öğretmene (İ1) gözlemin nasıl yapılacağı konusunda bilgi verilmiş, rızası alınmış ve gözlem yapılacak sınıftaki öğrencilere belirli günlerde sınıflarına gelecek ve derslerine konuk olacak bir öğretmenin olacağını uygun bir şekilde açıklanması sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmanın odaklandığı “okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları” konusu bir olguyu ifade etmekte ve araştırmacının veri kaynakları olarak bu olguyu yaşayan İngilizce öğretmenleri ve yine bu olguyu dışı vurabilecek İngilizce öğretmenleriyle yakın temas halinde çalışan okul öncesi öğretmenleri ile okul yöneticileri belirlenmiştir. Olguya ilişkin yaşantıları ve anlamları ifade etmek için yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla sonda sorularının katkısıyla derinlemesine bilgi toplanması amaçlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilen verileri desteklemek için araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formu (EK-E) kullanılarak 14 ders saati süresince gözlem yapılmıştır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Yarı yapılandırılmış görüşme formlarında; okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını, sıklıkla karşılaştıkları problemleri ve onlar için

geliştirilebilecek bir hizmet içi eğitim programına yönelik görüşleri tespit etmek amacıyla İngilizce öğretmenleri için 4, okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri için 2 soru bulunmaktadır. İngilizce öğretmenleri için hazırlanan görüşme formunda (EK-B) öğretmenlerin cinsiyet, öğrenim durumu, kıdem ve mezuniyetlerine yönelik kişisel bilgilerinin yer aldığı bir kısım, bu zamana kadar almış oldukları hizmet içi eğitimlerin değerlendirilmesi ve hizmet içi eğitim kavramı hakkındaki görüşlerine yönelik sorular, hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları konuların gerekçeleriyle birlikte anlatılmasını isteyen bir soru, mesleklerini icra ederken karşılaştıkları temel sorunlar ve öncelikli hizmet içi almak istedikleri konuyla ilgili sorular ve katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimi veren kişi, eğitim süresi, eğitimin verileceği zaman, eğitim sırasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçlar ve eğitim sırasında kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri açılarından nasıl değerlendiklerine yönelik bir soru bulunmaktadır. Okul öncesi öğretmenleri (EK-C) ve okul yöneticileri için hazırlanan görüşme formunda (EK-Ç) ise cinsiyet ve kıdem bilgilerinin yer aldığı bir bölüm ile deneyim ve gözlemlerinden yola çıkarak okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmemelerinin karşılaştıkları temel sorunların ne olduğunu düşündüklerini gerekçeleriyle anlatmalarını isteyen bir soru ve İngilizce öğretmenlerinin öncelikli hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının ne olduğunu gerekçelendirerek açıklamalarını isteyen bir soru bulunmaktadır. Görüşme formlarındaki sorular oluşturulurken ilgili konuya yönelik alanyazında araştırma yapılmış, konuyla ilgili önceki çalışmalar incelenmiş ve İngilizce öğretmenleriyle hizmet içi eğitim ihtiyaçları konusunda sohbetler gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları oluşturulduktan sonra uzman görüşüne sunulmuştur. İngiliz Dili Eğitimi alanında görevli bir doktor öğretim üyesi, Okul Öncesi Eğitimi alanında görevli bir doçent doktor ve Eğitim Programları ve Öğretim alanında görevli bir Profesör doktordan alınan uzman görüşleri sonrasında görüşme sorularında düzenlemeler yapılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formları nihai haline ulaşmıştır. Araştırmacı ve tez danışmanı tarafından hazırlanan taslak görüşme formunda yer alan soruların uzman görüşlerine sunulmadan önceki ve sonraki halleri, yapılan değişikliklerle birlikte Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4

Örnek Veri Toplama Aracı: Taslak Görüşme Formunda Yer Alan Soruların Uzman Görüşleri Öncesi ve Sonrasına İlişkin Örnekleri

GÖRÜŞME FORMUNUN TÜRÜ	UZMAN GÖRÜŞÜ ÖNCESİ	UZMAN GÖRÜŞÜ SONRASI
Okul yöneticileri için görüşme formu	İngilizce öğretmenleri için hazırlanacak bir hizmet içi eğitimde; a. Eğitimi veren kişi b. Eğitim süresi, c. Eğitimin verileceği zaman, d. Eğitim sırasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları, e. Eğitimde kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri Açılımlarından nasıl olmasını düşündüğünüzü nedenleriyle açıklar mısınız?	Bu soru çıkartılmıştır.
Okul öncesi öğretmenleri için görüşme formu	İngilizce öğretmenleri için hazırlanacak bir hizmet içi eğitimde; a. Eğitimi veren kişi b. Eğitim süresi, c. Eğitimin verileceği zaman, d. Eğitim sırasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları, e. Eğitimde kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri Açılımlarından nasıl olmasını düşündüğünüzü nedenleriyle açıklar mısınız?	Bu soru çıkartılmıştır.
Okul yöneticileri için görüşme formu	Kıdem: a. 0-3 yıl b. 4-7 yıl c. 8- 11 yıl d. 12 yıl ve üzeri	Okul öncesi eğitim kurumlarında okul yöneticisi olarak kaçınıcı yılınıızı çalışıyorsunuz?
Okul öncesi öğretmenleri için görüşme formu	Kıdem: a. 0-3 yıl b. 4-7 yıl c. 8- 11 yıl d. 12 yıl ve üzeri	Okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak kaçınıcı yılınıızı çalışıyorsunuz?
İngilizce öğretmenleri için görüşme formu	Mezuniyet: a. İngilizce Öğretmenliği b. İngiliz Dili ve Edebiyatı c. Dilbilim	Mezuniyet: a. İngilizce Öğretmenliği b. İngiliz Dili ve Edebiyatı

d. Mütercim Tercümanlık	c. Dilbilim
e. Diğer:	d. Mütercim Tercümanlık
	e. Amerikan Kültürü ve Edebiyatı
	f. Diğer:

Gözlem Formu

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verileri detaylandırmak amacıyla alanyazında yapılan araştırma sonucu ulaşılan örnekler incelenerek yarı yapılandırılmış bir gözlem formu geliştirilmiş ve bu form kullanılarak bir pilot gözlem gerçekleştirilmiştir. Pilot gözlem süresince doldurulan gözlem formu araştırmacı ve danışman tarafından değerlendirilmiş ve düzenlemeler yapıldıktan sonra nihai hali oluşturulmuştur. Gözlem formunda bir ders saati; derse başlama, dersin işlenişi ve dersin sonlandırılması şeklinde zaman dilimleri belirtilecek bir alanla birlikte 3 bölüme ayrılmakta ve formda ayrıca ortalama, öğrencilere ve öğretmenin tutumuna ilişkin notlar kısmı ile sınıfın o günkü mevcudu ve kız-erkek öğrenci dağılımına ilişkin ek bilgilerin yazılacağı bir alan yer almaktadır. Gözlemler 7 hafta boyunca İ1 kodlu İngilizce öğretmeninin sınıfında haftada 2 ders saati; Çarşamba günleri 1 ders saati ve Cuma günleri 1 ders saati olacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Gözlemler sırasında araştırmacı tarafından not tutularak gözlem formu doldurulmuş ve aynı gün içinde tutulan notlar üzerinde çalışılmış, gözlem formu daha ayrıntılı şekilde yeniden doldurulmuştur.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemine uygun veri analizi türlerinden içerik analizi kullanılarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2021) e göre nitel araştırmalarda analizin temelini; elde edilen verilerin anlamlarının analizi oluştur ve verilerin kavramlaştırılmasıyla elde edilen temalardan oluşturulan kavramlar arasındaki anlamlı örüntülerin izah edilmesi içerik analizi sürecinin temelini oluşturur. Bu çalışmada içerik analizinin iki türünden biri olan tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Tümevarımcı analiz

araştırmaya genel bir soru ile başladığı, süreç içinde araştırmanın şekillendiği, verilerin tanımlanmaya ve içlerindeki saklı kalabilecek gerçeklerin ortaya çıkartılmasına uğraşılan bir türdür (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Patton (2014) ise tümevarımcı analizde verilerde örüntülerin, tema ve kategorilerin keşfedilmesine vurgu yapar.

Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında yapılan ses kayıtlarının transkript edilmesi sonucu elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Analiz sonucunda verilerden kodlar (kavramlar) ve bu kodların birbirleriyle olan ilişkilerini tanımlayan temalar elde edilmiştir. Tümevarımcı içerik analizinin aşamaları aşağıdaki diagramdaki gibidir.

Şekil 3: Tümevarımcı İçerik Analizinin Aşamaları

Bu çalışmada yukarıda verilen diagramdaki akışta olduğu gibi görüşmelerin transkriptlerine içerik analizi yapılması sonucu elde edilen tema ve kodlar listelenmiş ve gözlem formları aracılığıyla elde edilen verilerden de benzer şekilde kod ve tema listeleri oluşturulmuştur. Tema ve kodlar elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu araştırmacının yorumlarıyla ve alanyazındaki çalışmaların incelenmesi sorucu akılcı şekilde oluşturulmuştur. Görüşmelerin analizi araştırmacının kendisi tarafından Ocak- Nisan 2023 süresince tamamlanmıştır. Gözlem formlarının analiz çalışması ise yine araştırmacının kendisi tarafından Mart-Nisan 2023 süresince tamamlanmıştır. Görüşme transkriptleri çalışmanın güvenilirliğine katkı sağlamak amacıyla bağımsız bir araştırmacıya Mart 2023'te gönderilmiştir. Bağımsız araştırmacı kendisine gönderilen transkriptlerden kodlar oluşturmuş ve Nisan 2023'te araştırmacıya yapmış olduğu analizleri göndermiştir.

Tablo 5'te araştırmanın alt problemlerine yönelik kullanılan veri toplama araçları ve veri analiz türleri sunulmuştur.

Tablo 5

Veri Analizi

ALT PROBLEM	VERİ TOPLAMA ARACI	VERİ ANALİZİ
Birinci Alt Problem	Gözlem ve Görüşme Formu	İçerik Analizi
İkinci Alt Problem	Gözlem ve Görüşme Formu	İçerik Analizi
Üçüncü Alt Problem	Görüşme Formu	İçerik Analizi
Dördüncü Alt Problem	Görüşme Formu	İçerik Analizi

Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışmaları

Geçerlik, araştırma sonucunun doğruluğu ile ilişkilidir ve nitel araştırmalarda geçerliğin sağlanması araştırmacının tarafsızlığı, katılımcı teyidi ve uzman görüşü ile sağlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırmada araştırmanın geçerliğine katkı sağlamak amacıyla tüm görüşmeler ve gözlemler araştırmacının bizzat kendisi tarafından olabildiğince ön yargısız ve tarafsız şekilde gerçekleştirilmiş; gözlem formları ve görüşme transkriptleri katılımcılara sunularak teyit etmeleri istenmiş ve görüşme sorularının şekillendirilmesi aşamasında uzman görüşüne başvurulmuştur.

Güvenilirlik ise benzer ortamlarda elde edilen sonuçların birbirlerine yakınlığı ve farklı araştırmacıların aynı veri ile benzer sonuçlara ulaşarak ulaşamayacağı ile ilgilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Nitel araştırmalarda güvenilirliği arttırmak için çeşitli stratejilerden yararlanılabilir. Bu araştırmada güvenilirliğe katkı sağlamak amacıyla bulguları rapor ederken gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden doğrudan alıntılar yapılmış, görüşme yoluyla elde edilen verilerin desteklenmesi için gözlem yolundan faydalanılmış, gözlem ve görüşmelerden çıkartılan tema ve kodlar ayrıntılı şekilde tanımlanmıştır.

Görüşme formlarının hazırlanması aşamasında İngiliz Dili Eğitimi alanında görevli bir doktor öğretim üyesine, Okul Öncesi Eğitimi alanında görevli bir doçent doktora ve Eğitim Programları ve Öğretim alanında görevli bir Profesör doktora uzman görüşü için başvurulmuştur. Çalışmada güvenilirlik katsayısını hesaplamak için Miles ve Huberman (1994), tarafından geliştirilen “Güvenirlilik katsayısı = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100” formülü kullanılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmelerin transkriptleri Eğitim Yönetimi ve Teftişi alanında çalışan bir araştırmacıya gönderilmiştir. Bağımsız araştırmacının incelemesi sonucu araştırmacılar arasındaki görüş birliği oranının %90,38 olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada inandırıcılığı, tekrarlanabilirliği ve teyit edilebilirliği sağlamak amacıyla bulguların rapor edilmesi aşamasında katılımcıların özellikleri belirtilmiş, katılımcıların görüşlerinden alıntılara yer verilmiş ve gözlem raporları; gözlemlenen sınıfın öğrenci, öğretmen ve sınıfın genel haline ilişkin bilgi edinilebilecek görseller eşliğinde hazırlanmış ve gözlem sırasında doldurulmuş gözlem formu örneği EK-F’de sunulmuştur.

Araştırmacının Rolü

Glesne ve Peskin (1992), nitel araştırmalarda araştırmacının rolünü olay ve olgulara dahil olan, empatik ve öznel bakış açısına sahip olan şekilde tanımlamaktadırlar. Yıldırım ve Şimşek (2021) e göre nitel araştırmalarda araştırmacı, konumunu ve tutumunu açık bir şekilde ortaya koymalı, ulaştığı sonuçlara hangi yöntemleri ve yolları kullanarak vardığını detaylı ve derinlemesine bir şekilde izah etmelidir. Bu çalışmada araştırmacı olabildiğince tarafsız bir şekilde gözlem ve görüşmeleri bizzat kendisi gerçekleştirmiş ve süreç boyunca yapılan analiz aşamalarını ve sonuçlarını titizlikle detaylı şekilde rapor etmiştir. Görüşmeler ve gözlemler sonucu elde edilen veriler içerik analizi ile araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve taslak halinde temalar ve kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan tema ve kod listesi gözden geçirilerek mantıklı olacak şekilde düzenlenmiş ve nihai hali verilmiştir. Araştırma sorularına ait bulgular tema ve kodları frekansları ile belirtilerek rapor edilmiş ve bu sırada katılımcıların görüşlerinden örnek alıntılara yer verilmiştir.

Bölüm 4

Bulgular, Yorumlar ve Tartışma

Bu bölümde araştırmanın veri setinin analizinden elde edilen bulgulara ve bu bulgulara yönelik araştırmacının yorumlarına yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Birinci alt problemde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaştıkları temel sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 7 İngilizce öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş, görüşmelerin transkripleri çıkartılmış ve yapılan içerik analizi sonucunda **öğrenciyi tanıma, sınıf yönetimi, küçük çocuklara İngilizce öğretimi, veli ile iletişim ve ilk yardım** olmak üzere 5 farklı temaya ulaşılmıştır.

Öğrenciyi tanıma

Bu başlık altında okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrencilerin çeşitli özelliklerini bilmelerine, onları tanımalarına ve öğrencilerinin özelliklerine göre onlara hitap edebilmelerine yönelik karşılaştıkları güçlükler ve bu konulara yönelik elde edilen kodlar ile bu kodların frekanslarına yer verilmiştir.

Tablo 6

İngilizce Öğretmenlerinin Öğrenciyi Tanıma Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Bilişsel özelliklerini bilme	i2, i3, i5	3
Sosyal duyuşsal özelliklerini bilme	i2, i3, i5	3
Psikomotor özelliklerini bilme	i2, i3, i5	3
Çocuk psikolojine hâkim olma	i1, i2	2
İlgi alanlarını bilme	i6, i7	2

Dil gelişimi özelliklerini bilme	i3, i5	2
Çocuğun ihtiyaçlarını anlama	i7	1
Özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara hitap edebilme	i4	1

Görüşme yapılan İngilizce öğretmenlerinin hepsi okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim özelliklerine tam anlamıyla hâkim olmadıklarını ve bu sebeple sorunlar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Yapılan gözlemler sırasında (3.Hafta) İngilizce öğretmenin arkadaşına dil çıkartan bir öğrenciye “böyle mi yapıyoruz” şeklinde uyarı verdiği gözlemlenmiştir. Bu uyarının 4-5 yaş grubu bir öğrenci için çok anlaşılır olmadığı söylenebilir. Gözlemlenen öğretmen zaman zaman çocukların bilişsel düzeylerine uygun olmayan ifadelerle ders sırasında yer vermiştir. Ayrıca bir İngilizce öğretmeni görüşmeler sırasında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerle nasıl iletişim kuracağı ve onların derse katılımlarını nasıl sağlayacağı konusunda zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Bu konularla ilgili İngilizce öğretmen görüşleri şu şekildedir:

“Çocukların ilgisini çekmek, ilgi alanlarını bilmek gerçekten çok önemli.

Program bununla ilgili bizi yönlendiriyor tabi ki ama yeterli değil...” (İ6)

“...anaokullarında karma okullar, biliyorsunuz otizmlili olabiliyor ya da ileri zekâ ya da ııı alt seviyede zekâ olan çocuklarımız da bizimle birlikte ders işliyolar ve bence bütün branşlara ya da okul öncesi öğretmenleri bunu görüyor ama biz bu konuda yetersiz kalabiliyoruz. Yani o çocukla nasıl iletişime geçebileceğimiz ya da o çocuğa nasıl müdahale edebileceğimizi bilmediğimiz için...bu konuyla ilgili bir eğitim olabilirdi...” (İ4)

“Öncelikle minik çocukların dersteki okula geldiklerindeki içinde bulduklarını ruh hali psikolojisi genel olarak nasıl oluyor gerçekten? Oraya ders görmeye mi geliyorlar yoksa oyun oynamaya mı geliyorlar bu ilk

derslerine girdiğimde benim çözmeme gereken bir süreç oldu. Çünkü hem sınıf öğretmenleri anaokuluna tabii ki oturup ders şeklinde eğitim vermiyorlar çocuklar için oldukça karmaşık öğrencinin de daha ne yapacağımı çözemediği durumlar oluyordu... mesela dikkat süreleri ne kadardır...” (İ2)

Görüşme yapılan İngilizce öğretmenlerinin yukarıda sunulan ifadelerine bakarak İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi düzeyde öğrencilerin gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıkları, ilgi ve ihtiyaçları konularında gücükler yaşadıkları ve bu konulara yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçları olduğunu söylemek mümkündür.

Sınıf yönetimi

Bu başlık altında okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları güçlükler ve bu konuya yönelik elde edilen kodlar ile bu kodların frekanslarına yer verilmiştir.

Tablo 7

İngilizce Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Disiplin sağlama	İ1, İ4, İ5	3
Çocukları derse hazırlama	İ2, İ4, İ7	3
Yanlış davranışları yönetme	İ4, İ5	2
Dikkat çekme	İ5, İ7	2
Oturma düzenini oluşturma	İ6	1
Etkili komut verme	İ4	1
Çocukların güvenini kazanmada zorluk	İ6	1

Çalık (2012), eğitimde başarının ilk adımı olarak sınıfın iyi yönetilmesinin kabul edildiğini ve öğretim etkinliklerinin gerçekleştirilmesi için öğrencilerin belirlenmiş yerlerde

belirlenmiş süre içinde oturmaları gerektiğini ve bunun öğrenciler için başlı başına bir sorun olabileceğini ifade etmektedir. Öğretmenin bu süreçle nasıl başa çıkacağını çok iyi şekilde bilmesi gerektiğini aksi halde öğretimi olumsuz olarak etkileyen disiplin problemleri yaşanabileceğini dile getirmektedir. İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin analizleri incelendiğinde öğretmenlerin neredeyse tamamının öğretimin gerçekleşmesi için sınıf yönetimin önemine vurgu yaptıkları ve sınıf yönetimi konusunda güçlükler yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Görüşmeye katılan öğretmenlerden birinin sınıfında yapılan gözlemlerde de benzer şekilde öğretmenin sınıf yönetimi ile ilgili sorunlar yaşadığı gözlemlenmiştir. Öğretmenin sınıfa girdiğinde çocukları derse hazırlamakta ve yerlerine oturmalarını sağlamak zorlandığı ve zaman zaman ders esnasında oluşan gürültüyü sonlandırmakta güçlükler yaşadığı gözlemlenmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bazılarının sınıf yönetimi teması ile ilgili görüşleri şu şekildedir:

“...özellikle sınıf yönetimi... çünkü sınıf yönetimi sağlanmadan öğrencilerde disiplin ve bir intizam sağlanamadan öğrenimin de öğretimin de gerçekleşebileceğini düşünmüyorum...” (İ1)

“...çocukları, davranışlarını kendilerini nasıl derse hazır duruma getirebiliriz...” (İ2)

“...sınıf yönetimi olur. Çünkü çocuklar o yaşta çok hareketli ve onları nasıl kontrol altında tutacağımız ve onların dikkatini nasıl çekeceğimiz önemli...” (İ5)

“Sürekli hani bir oturur musun, susar mısın yapma durla geçtiği için bazı sınıflarda hani bilgiyi karşı tarafa aktaramıyosun bu yüzden diğer çocuklar da bundan etkileniyo geride kalabiliyor sınıflar...sınıf hakimiyeti zor oluyor...” (İ4)

“Sınıf yönetimi konusunda okulda çocuklar bizim İngilizce konuştuğumuzu biliyorlar sadece Türkçe konuşmadığımızı düşünüyorlar. Bu

çok büyük bi dil bariyeri oluşturuyor...4-5 yaş hani bi ilginç geldi alıştı bize...ama 3-4 yaş bizden korktu bile diyebilirim...çok çekindiler... senenin başında hatırlıyorum çocuklar bize arkalarını dönüp şöyle (sandalyesinde sallanır ileri geri) sallanıp dönüyolardı yani...bu sınıf yönetimini etkiliyo tabi...kaile almıyo beni...çocuklar sürekli yer değiştiriyor benim dersimde...onları yerlerinde oturtuyor olmak, onların oturmalarını sağlamak bile çok çok zor oluyo...dinlemelerini sağlamak ilgilerini çekmek çok zor oluyo yani..." (İ6)

"...derse hazırlamak mesela benim 17 tane çocuğum var sınıfta hepsinin aynı anda ilgisini çekecek bişi yapmamız gerekiyor ki hani hepsi aynı anda odaklansın ve bu şeyler hani...ufak oyunlar ilgilerini çekecek bi hareket yapmamız gerekiyor...bazen o an aklıma gelmiyor ya da daha önce örneklerini görmediğim için hani yapamıyorum bazen..." (İ7)

Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin 6'sı sınıf yönetimi konusunda ciddi anlamda güçlük yaşadığını ifade etmiştir. Gözlemler sırasında İngilizce öğretmenin sınıfı koordine etmede ve gürültüyü yatıştırmakta sıklıkla güçlük yaşadığı belirlenmiştir. Öğretmenin böyle durumlarda kendisini kötü hissettiği ve sıklıkla öfkelenildiği gözlemlenmiştir. Sınıfını koordine etmekte zorluk yaşayan öğretmenler kendilerini yetersiz hissedebilir ve yetersizlik hissi sınıf yönetimini ve çocuklarla öğretmen arasındaki ilişkiyi olumsuz etkilemesi muhtemel olan öfkeye dönüşebilir. Sınıf yönetimini küçük yaş gruplarında etkili şekilde sağlamanın zor olduğunu ve bazen ne yapacaklarını bilemedikleri anlar yaşadıklarını söyleyen İngilizce öğretmenlerinin bu alanda kendilerine sunulacak hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duydukları açıktır.

Küçük çocuklara İngilizce öğretimi

Bu başlık altında okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin küçük çocuklara İngilizce öğretimi konusunda karşılaştıkları güçlükler ve küçük çocuklara İngilizce öğretimi temasının kodları ile katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 8

İngilizce Öğretmenlerinin Küçük Çocuklara İngilizce Öğretimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Öğrencilerin seviyelerine uygun şekilde dersin sunulması	İ1, İ2, İ3, İ4, İ7	5
İngilizcenin tanıtılması	İ2, İ3	2
Etkinlik tasarlama	İ6, İ7	2
Dil bilgisi konuların öğretimi	İ7	1

Hanbay (2013), öğretmenin öğretimin planlamasını yaparken bütün aşamalarda kendi bakış açısını göz ardı etmesi, çocukların bakış açılarını; onların dünyasını empati yaparak ön planda tutması gerektiğini ifade etmekte ve yabancı dil öğretirken kullanılan her türlü öğretim yöntem ve tekniğin, araçların çocuklarda merak uyandıracak ve ilgilerini çekecek şekilde yapılandırılması gerektiğini dile getirmektedir. Görüşme yapılan okul öncesi dönemde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin çoğu çocukların yaş gruplarının çok küçük olması, anadil gelişimlerinin de tam olarak sağlanmamış olması ve haftada sınırlı sayıda İngilizce dersine erişebiliyor olmaları sebepleriyle ders işlerken çocukların dil seviyelerine uygun davranmakta güçlük yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Benzer şekilde görüşme yapılan 2 öğretmen yaş grubuna uygun etkinlik tasarlarırken sorunlarla karşılaştıklarını, hazırladıkları etkinliklerin çocukların ilgilerini çekme ve yaşlarına hitap etme açılarından yeterliliği konusunda şüphe duyduklarını dile getirmişlerdir.

İ7 kodlu öğretmen, çalıştığı okulda kendisine sunulan öğretim programının içindeki dil bilgisi yapılarını öğrencilerine anlatırken ciddi anlamda zorluk çektiğini ve dersi işlerken kurduğu cümlelerden tereddütler yaşadığını dile getirmektedir. Anadiline tam olarak hâkim olmayan ve dil bilgisi kuralları gibi soyut konuları anlayabilmek için gerekli bilişsel düzeyde olmayan öğrencilere İngiliz dilinin dil bilgisini tanıtmak okul öncesi dönemde görev yapan İngilizce öğretmenleri için güçlük oluşturabilmektedir. Yapılan gözlemler sırasında (2. Hafta) present simple (geniş zaman) yapısı ile kurulmuş cümlelerle aktivite yaptığı sırada öğretmenin “böyle dediğimizde bunu sürekli yapıyoruz anlamına gelir” gibi Türkçe açıklamalarda bulunduğu gözlemlenmiştir. Oysa okul öncesi dönem çağında bir çocuk zaman kiplerini anlayabilmek için yeterli bilişsel düzeyde olmayabilir. Bu konularla ilgili İngilizce öğretmenlerinin görüşleri şu şekildedir:

“İngilizceyi nasıl tanıtabileceğimiz ya da bildiğimiz şeyi onlara nasıl sunabileceğimiz açısından daha detaylı hizmet içi eğitimler almış olmayı dilerdim.” (İ2)

“... yabancı dilin ııı burdaki çocuklara yani öğrencilere nasıl edindirileceği konusunda bir hizmet içi eğitim almak isterim...yabancı dili ne oranda ne kadar onlara edindirebileceğimiz konusu karmaşık geliyor...” (İ3)

“...şöyle büyüklerle 0-6 yaş grubuna ders anlatılması çok farklı. 0-6 yaş grubuna nasıl hitap edilmesi gerektiğine dair bi şeyler öğrenmeyi isterdim... Bunu bilseydim daha etkili olabilirdim...deneye yanıla kendimi geliştiriyorum..” (İ4)

“Okul öncesine yönelik çok da bi etkinlik olduğunu düşünmüyorum ben bizim bi kitabımız vardı üniversitede etkinlikler vardı...hani böyle ama okul öncesine yönelik bi etkinlik hatırlamıyorum bile gerçekten yani. (İ6)

“Çocuklara hani ne şekilde anlatmamız gerekiyor hani bilemiyorum. Küçüklere anlatmak zor...geçen gün past konusuyla ilgili bi oyun vardı

programda ve daha önce bu konuya değinmemiştik mesela işte şu an şimdiki zamanda I eat diyosak geçmiş zamanda I ate dememiz gerekiyor gibi bu şekilde küçük cümleler vardı ve ben hani bu çocuklara direkt past tense olduğunu anlatmalı mıyım yoksa kulak dolgunluğu şeklinde mi ilerleyecekler mesela yesterday gördüğünüzde ate diyebilirsiniz dedim ama bu doğrumu çocukların o şekilde mi öğrenmesi gerekiyor bunu bilmiyorum” (İ7)

Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin derslerini yürütürken küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi konusunda çocukların yaş grubuna ve seviyelerine uygun şekilde dersin sunulması, İngilizcenin yabancı dil veya ikinci dil olarak tanıtılması, derste kullanılması planlanan etkinliklerin tasarlanması ve dilbilgisi konuların öğretimi konularında güçlüklerle karşılaştıkları tespit edilmiştir. Yapılan gözlemler sırasında İngilizce öğretmenin ders sırasında hem Türk dilini konuşurken hem de İngilizce konuşurken çocukların bilişsel düzeylerine uygun olmayacak ifadeleri kullandığı ve bu ifadelerin çocuklar tarafından anlaşılmadığı görülmüştür. Ayrıca dersinde gözlem yapılan İngilizce öğretmenin (4.Hafta) present simple (geniş zaman) ve present continuous (şimdiki zaman) isimli İngiliz dilinde zamanları ifade eden iki dilbilgisi konusunu bu yapıları oluşturan ekleri ayrıntılı şekilde açıklayarak öğretmeye çalıştığı gözlemlenmiştir. Okul öncesi düzeyde zaman kipleri konusunu öğretmek anadilde bile mümkün olmayabilirken İngilizce dersinde yetişkinlere öğretiliyor gibi öğretmeye çalışmanın uygun olmadığını söylemek mümkündür. Küçük çocuklara İngilizce öğretimi konusunda İngilizce öğretmenlerine sunulacak hizmet içi eğitimler öğretmenlerin daha nitelikli öğretim hizmeti sunmaları açısından değerli olabilir.

Veli ile iletişim

Bu başlık altında okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin velileri ile iletişim kurarken yaşadıkları güçlüklerle, veli ile iletişim teması altında yer alan kodlara ve bu kodlara yönelik katılımcılara ait frekanslara ver verilmiştir.

Tablo 9

*İngilizce Öğretmenlerinin Veli ile İletişim Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları
Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları*

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Velilere İngilizce öğretim sürecini açıklama	İ1, İ4	2
Velileri yönlendirme	İ4	1

Okul-aile iş birliği her eğitim kademesinde öğretimin sağlanmasında önemli etkiye sahiptir. Kılıç (2014), okul-aile iş birliğini planlı ve programlı eğitim-öğretim süreçlerinin önemli unsurlarından biri olarak tanımlamaktadır. Okul öncesi dönem velilerin çocuklarını ilk kez okul ortamına teslim ettikleri bir zaman dilimine denk geldiğinden çocuklarının okul süreçleriyle ilgili endişeli olmaları ve öğretmenler tarafından ayrıntılı açıklamalara ihtiyaç duymaları doğal karşılanabilir. İngilizce öğretimi konusunda bilgi eksikliği sebebiyle yanlış kanılara sahip olan veliler, çocuklarının İngilizce öğrenimleri konusunda gerçek dışı beklentilere sahip olabilirler. Balçıkanlı ve Özmen (2021), velilere İngilizce öğrenimi için çocuğun anaokuluna başladığı 3 yaşından ilkokula başladığı döneme kadarki süreçte çok aceleci ve ısrarcı olmalarını önermekte ve bu süreçte öğrenilecek temel şeylerin ilkokulda yalnızca birkaç ayda hızlıca öğrenilebileceğinden anaokulu sürecinde iddialı hedefler yerine İngilizce öğrenmeye karşı olumlu bir tutum geliştirme üzerinde durulması gerektiğini ifade etmektedirler. İngilizce öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde 2 öğretmen velilere İngilizce öğrenim sürecini açıklamakta güçlük çektiklerini ve velilerin yüksek beklentileri ile karşılaştıklarını dile getirmişlerdir. Bu öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Birde veliler...daha öncesinde velilerle hiç diyaloga girmedim için velilerle de tam olarak hakimiyet sağlayamıyorum galiba...çünkü mesela söylüyorum siz de biliyorsunuz İngilizce okulda bilinen kadarıyla öğrenilebilecek bi şey değil ya da öğretmenin yarım saatlik verdiği bi şeyle öğrenilecek bi şey değil...ama bunu velilere tam olarak anlatamıyorum. Ben

mi anlatamıyorum onlar mı ilgilenmiyorlar...yani şey, istiyoy ki takır takır İngilizce konuşsun çocuk...” (İ4)

“Velilerin beklentisi çocukların düzeylerine göre çok fazla olabiliyor. Çocuğun İngilizceyi şakır şakır konuşmasını bekliyorlar. Bu mümkün değil. Bunun olamayacağını anlatmak zor oluyor.” (İ1)

Okul öncesi seviyesinde özel okullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin velileriyle iletişimlerinde sırasında velilere İngilizce öğretim sürecini açıklama ve onlara ihtiyaç duyduklarında gerekli yönlendirmeleri yapma konularında güçlük yaşadıkları yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda tespit edilmiştir. Bu konularda okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine sunulacak hizmet içi eğitimler bu güçlüklerin giderilmesine yardımcı olabilir.

İlkyardım

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin ilkyardım konusunda karşılaştıkları zorluklara ve bu tema altında yer alan kodlar ile katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 10

İngilizce Öğretmenlerinin İlkyardım Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Acil durumlara müdahale	İ1, İ7, İ5	3

Erkan ve Fügen (2010), ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 149 öğretmenle yürüttükleri çalışmalarında öğretmenlerin ilkyardım konusundaki bilgi düzeylerini araştırmış ve katılımcı öğretmenlerin yarısından fazlasının ilk yardım konusunda daha önce hiç eğitim almadıklarını ve öğretmenlerin çoğunun sara, kalp masajı ve suni solunum

hakkında bilgilerin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Sağlık görevlisinin (okul hemşiresi gibi) bulunmadığı okullarda ilkyardım bilen personelin olmaması ciddi sorunlara yol açabilir.

Okullarda öğrencilerin başına gelebilecek yaralanma, şok, boğulma vs. durumlarında öğrencilerle en yakın temas halinde olan öğretmenlerin yerinde ve geçerli müdahaleleri hayat kurtarıcı olabilir. Bu sebepten öğretmenlerin ilk yardım konusunda bilgi sahibi olmaları oldukça önemlidir. Öğretmenlerin, okullarda acil müdahale edilmesi gereken bir durumla karşılaştığında gerekli müdahaleyi sağlama olanağı olan yegâne yetişkin bireyler olduğu düşünüldüğünde çocuklara uygulanması gereken ilkyardım müdahalelerini tüm öğretmenlerin biliyor ve uygulayabilecek durumda olmalarının hayati önem taşıdığı söylenebilir. İngilizce öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sırasında 3 öğretmen ilk yardım konusunda bilgi sahibi olmadıklarını ve bu durumdan oldukça rahatsız olduklarını, öğrencilerin başlarına gelebilecek çeşitli acil durumlardan endişe duyduklarını ve bu tarz durumlara müdahale etmek konusunda yetersiz olduklarını ifade etmişlerdir. Bu öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“İlkyardım konusunda mesela bi deneyimim yok hani çocuğa bi şey olsa...benim de müdahale etmem gerekli diye düşünüyorum bi acil durum anında...bi öğrencimin iki masa arasında sallanırken şu kaşının şurası (eliyle sol kaşını gösterir) yarıldı. Çok aşırı bi şekilde kanamaya başladı. Yanımda yardımcı öğretmen vardı. Onu alıp çıkabildi. Ama hani birden burunları kanamaya başlayabiliyor, birden kusmaya başlıyolar. Çok ciddi bi şey olmadı ama...boğulma olur bu şekilde ciddi konularda ne yapacağımı bilemeyebilirim.” (İ7)

“Yani ıı acil durum nasıl kurtarabileceğimiz bu çocukları diyelim ki allah korusun boğazına bi şeyler takıldı vesaire ıı nasıl kurtaracaaaz. Yani tamam bazen videolar gördük internette belki biz de araştırıyoruz vesaire ama o an düşünemiyorum gerçek bi an olursa yani ıı gerçekten bize ıı olması gereken

mutlaka bi yapardım. Yani acil durumla ilgili bir eğitim bize verilmesi gerekli diye düşünüyorum.” (İ5)

“Bu durumlarda yaşanan bazı hallerde kendimi yetersiz hissettiğim oldu...sınıf içinde çocukların birbirini yaralama durumlarına tanık oldum. Su içerken boğulma gibi durumlar onun dışında çok hareketli oldukları için bi yerlerini çarpma kanama yara gibi durumlarda durumlarla karşılaştım bu durumlarda kendimi ilkyardım konusunda yetersiz hissettiğim zamanlar oldu...” (İ1)

Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinden 3’ü kendileriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında sınıflarında veya öğrencilerinden sorumlu oldukları çeşitli okul gezilerinde ve bahçede bulunan zamanlarda karşılaşmaları muhtemel acil durumlarda kendilerini yeterli hissetmediklerini dile getirmişlerdir. Küçük çocuklarda karşılaşılabilecek çocuğa acil müdahale gerektiren durumlar ve bu durumlara karşı yapılacak müdahaleler hakkında İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimler sunulması faydalı olacaktır.

Araştırmanın birinci alt probleminde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaştıkları temel sorunlar araştırılmış ve İngilizce öğretmenleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler neticesinde tespit edilen temalar açıklanmıştır. Ayrıca görüşme yapılan öğretmenlerden birinin (İ1) sınıfında 7 hafta boyunca toplam 14 ders saati gözlem yapılmış ve gözlem formlarının analiz edilmesi sonucu ulaşılan temalar aşağıda Tablo 11’de sunulmuştur. Gözlemlere ait kod listesi ise EK-G’de sunulmuştur.

Tablo 11

Gözlemlere ilişkin temalar

	Derse başlama	Dersi işleme	Dersi sonlandırma	Öğretmenin özellikleri	Öğretme-öğrenme ortamı
TEMALAR	*Öğrencileri derse hazırlama	*Dersi bozan davranışlara müdahale etme	*Rutinleri kullanma	*Öğrenciyle bağ kurma	*Sınıfın fiziksel düzenini sağlama
	*Sınıfın fiziksel düzenini sağlama	*Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme	*Konuyu özetleme	*Öğrenciye fiziksel temas	*Sınıf içi atmosferi
	*Gürültüyü yatıştırma	*Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme	*Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme	*Tutarlı olma	*Teknolojik aletler
	*Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme	*Gürültüyü yatıştırma	*Zaman yönetimi	*Jest mimik beden dili ve ses tonunu kullanma	
	*İşlenecek konuyu tanıtmaya	*Etkinlikleri uygulama			
	*Dikkati kendisine çekme	*Dönüt verme			
	*Rutinleri kullanma	*Talimat verme			
		*Zaman yönetimi			
		*Çocukları aktif tutma			
		*Oyun kurma			
		*Dikkati kendisine çekme			

Derse Başlama

Bu başlık altında gözlemlenen öğretmenin derse başlama aşamasında yaşadığı güçlükler incelenmektedir. Öğretmen çoğunlukla sınıfa girdiğinde öğrencileri derse hazırlamakta güçlükler yaşamaktadır. Selamlaşmanın ardından hızlıca yapacağı etkinliğe yönelmekte, çocukların ve ortamın fiziksel olarak derse hazır oluşunu kontrol etmemektedir. Gözlem yapıldığı 2. Haftada bir kız çocuğunun saçlarının oldukça karışık halde ve kullandığı

tokaların saçlarına dolaşmış halde olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen bu duruma müdahale etmiş ancak kısa süre içinde çözülemeyecek şekilde düğüm olduğundan ilgisini sonlandırmıştır. Bu durumda bahsi geçen öğrencinin fiziksel olarak derse hazır olmadığı ve öğretmenin çocuğun hazır olma halini sağlarken çözüm üretmede güçlük yaşadığını söylemek mümkündür. Çocukların ders işleme pozisyonunu almış ve dikkatlerini öğretmene vermiş olmaları dersin verimliliği ve öğrenmenin etkili şekilde gerçekleşmesi için gereklidir.

Ayrıca o gün işlenecek konular ve yapılacak aktivitelerle ilgili çocuklara çoğunlukla açıklama yapmamakta ve bilgi vermemektedir. Öğrencilere ders süresince yapılacak olan etkinliklerin ve işlenecek olan konuların dersin başında öğretmen tarafından sunulması çocukların güvende hissetmelerine ve odaklanmalarına yardımcı olabilir. Öğretmenin sıklıkla dikkati kendisine çekmede sorunlar yaşadığı gözlemlenmiştir. Öğretmen sınıfa girdiğinde öğretmeni fark etmeyen çocuklar oyun oynamaya birkaç dakika boyunca devam edebilmekte ve öğretmen etkinliğe başladığı sırada bile halen aralarında bir önceki derste yaşadıkları bir çatışmayı değerlendiren öğrenciler olabilmektedir.

Okul öncesi çocuklarının yaş grupları sebebiyle gürültü çıkarmaya meyilli bir grup oldukları söylenebilir. Gürültünün kontrol altına alınmadığı durumlarda kaliteli şekilde ders işlemek güç olabilir ve etkili öğrenme sağlanamayabilir. Gözlemler sırasında öğretmenin derse girdiğinde çoğunlukla gürültüyü yatıştırmakta güçlük yaşadığı gözlemlenmiştir. Bu durumlarda öğretmen kibarca ve normal ses tonuyla verdiği uyarılar dikkate alınmadığında sesini yükseltmekte ve çocuklara ders sonunda verdiği "+" puanları silme tehdidinde bulunmaktadır.

Ders İşleme

Ders işleme teması altında gözlemlenen öğretmenin dersi işlediği sırada yaşadığı zorluklar incelenmektedir. Öğretmen dersi işlediği sırada gürültüyü yatıştırmakta ve dersin akışını bozacak öğrenci davranışlarına müdahale etmekte güçlükler yaşamaktadır. Öğretmenin dersi işlediği sırada öğrencilerin başka işlerle uğraştıkları ve kendilerinin

dikkatlerinin dağılmasının yanı sıra arkadaşlarının da derse odaklanmalarını engelleyecek davranışlarda buldukları gözlemlenmiştir. Bu gibi durumlarla karşılaşılması özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında oldukça doğaldır ancak öğretmenin yerinde ve etkili müdahalesi öğrencilerin doğru davranışı öğrenmelerine ve öğretme-öğrenme sürecinin etkili şekilde devam etmesi için gereklidir.

Küçük yaş gruplarıyla ders yaparken verilen talimatların kısa, net ve anlaşılır olması önem taşımaktadır. Gözlemler sırasında öğretmenin talimat verirken güçlükler yaşadığı ve çocukların talimatların karmaşık olması sebebiyle kendilerinden istenileni uygulayamadıkları gözlemlenmiştir. Öğretmen sıklıkla birkaç aşamadan oluşan görevleri çocuklara anlatırken arka arkaya birden fazla talimat vermekte ve kullandığı cümleler zaman zaman yeterince net seçmekte güçlük yaşayabilmektedir. Çocukların yaşlarının küçük olması sebebiyle birbirinin peşi sıra verilen talimatları akıllarında tutmalarını beklemek gerçek dışı olabilir.

Gözlem yapılan 7 hafta boyunca öğretmenin ders işleme sırasında oyun kurduğu görülmemiştir. Okul öncesi yaş grubu için oyun öğrenmede önemli bir yer tutmaktadır. Oyun aracılığıyla öğretimin sağlanması küçük yaş grubuna dahil olan çocukların eğlenerek öğrenmelerini, hareket ihtiyaçlarını gidermelerini ve bilginin kalıcı olmasını mümkün kılabilir. Öğretmen derslerde çoğunlukla öğrencileri masa başında oturarak öğretimi sağlamaktadır. Dikkat süresi kısa ve hareket ihtiyacı olan öğrenciler ders sırasında sıkılmakta ve derin akışını bozacak davranışlara yönelmektedirler. Bu durumun sınıf yönetimini güçleştirdiği gözlemlenmiştir.

Öğretmenin ders sırasında öğrencilerine verdiği dönütlerin tek bir kelimedenden oluştuğu ve hiç farklılaşmadığı gözlemlenmiştir. Gözlemler sırasında öğretmenin sıklıkla kullandığı kelimeler aşağıdaki gibidir:

“Öğretmen çoğunlukla doğru davranışta bulunan ve doğru yanıtları veren öğrencilere iyi anlamında “good” demektedir. Hatalı bir cevap veren öğrenciler için ise hayır anlamında “no, no, no” ifadesini kullanmaktadır.”

Öğrencilerin doğru davranışlarını ve doğru yanıtlarını pekiştirmek için daha motive edici ve çeşitli sözel ifadeler kullanılabilir veya “çak beşlik”, “yumruk tokuşturma” ya da alkış gibi beden dilini kullanarak dönütler verilebilir. Yanlış davranışları kontrol altına almak ve yanlış yanıtları öğrencinin hevesini kırmadan düzeltmek için ise ip ucu verme, doğruya yönlendirme gibi seçenekleri denemek yararlı olabilir.

Uysal vd. (2018), öğretmenlerin disiplini sağlamak amacıyla ödül ve ceza kullandıklarını, oyun oynama fırsatı, özel materyal kullanma, özel bir etkinliğe katılma gibi ayrıcalıkları; iftihar listesi, övgü mektupları gönderme gibi sembolik araçları ve öğretmenle vakit geçirme şansını ödül olarak sunulabileceğini ifade etmektedirler.

Dersi Sonlandırma

Dersin sonlandırılması aşamasında işlenenleri özetlemek ve “bu ders neler öğrendik” konusunda öğrencilerin düşünmesini sağlamak öğrenmenin kalıcı olmasını sağlayabilir. Gözlemler sırasında dersin sonlandırılması aşasında öğretmenin güçlük çektiği, neredeyse hiç işlenen konuyu özetlemediği ve etkinliklerin zilin çalması ile bitirilmeden kalabildiği gözlemlenmiştir. Burada öğretmenin zamanı yönetme konusunda da zorluk yaşadığı söylenebilir. Büyükalan Filiz (2012) öğretmenler için zaman yönetimini ders süresinin verimli ve etkili şekilde kullanmak olarak tanımlamakta ve öğretim süresini israf etmeden kullanmanın önemini vurgulamaktadır.

Okul öncesi gruplarla öğretim yaparken sıklıkla kesme, boyama, yapıştırma işlemlerini içeren ve çok çeşitli malzemelerin kullanıldığı etkinlikler yapmak oldukça doğal ve okul öncesi grubu için faydalıdır ancak bu gibi çalışmalardan sonra sınıfın toplanmasını sağlamak ve öğrencileri temizlik ve toplama işlemlerine dahil etmek hem sınıfın fiziksel düzeninin ve temizliğinin sağlanmasına katkı sağlar hem de öğrencilerin olumlu davranış

kazanmasını teşvik eder. Gözlemler sırasında öğretmenin çocuklarla yaptığı yukarıda tarif edilen tarzda aktivitelerden sonra düzen ve temizliği büyük ölçüde kendisinin gerçekleştirdiği çocukları sürece dahil etme konusunda güçlükler yaşadığı gözlemlenmiştir.

Sınıf ortamlarında bilhassa okul öncesi ve ilkokul seviyelerinde rutinlerin olması öğrencilerin kurallara uymalarını, kendilerini güvende hissetmelerini ve okul kültürüne alışmalarını kolaylaştırır. Yüksel (2012), deneyimli öğretmenlerin kuralları çocukların otomatik şekilde uygulayacakları rutinler haline getirene kadar planladıklarını, öğretmeye çalıştıklarını ve bir düzen ile denge sağlanıncaya kadar buna devam ettiklerini ifade etmekte ve bu sayede derste geçen boş zamanı, karışıklığı ve bölünmeyi en aza indirdiklerini dile getirmektedir. Gözlemler sırasında öğretmenin sınıf içi rutinlerinin olmaması dikkat çekmiştir. Çoğu kez öğrenciler o anda ne yapacaklarını bilmemekte ve karmaşıklığa neden olacak düzen bozucu davranışlara yönelebilmektedirler. Bu durumlarda öğretmen çocukları tekrar derse hazır duruma geçirmek için çabalamakta ve buna bağlı olarak öğretim süresi kısalabilmektedir. Özellikle dersin sonlandırılması aşamasında boş geçen zaman dilimleri (3-5 dk) olabilmekte ve rutinlerin olmaması dersin bitirilesini olumsuz etkileyebilmektedir.

Öğretmenin Özellikleri

Ata ve Akman (2016), öğretmenlerin mesleki özelliklerinin yanında kişisel özelliklerinin de önemli olduğunu ifade etmekte ve öğretmenlerin bağlanma şekilleriyle sınıf yönetim profilleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında öğretmenlerin bağlanma boyutları ile sınıf yönetimi profilleri arasında ilişki olduğunu ortaya koymaktadırlar. Çevresiyle güvenli bağ kurmaya yatkın bir öğretmenin öğrencileriyle de güvenli bağlanmasının doğal olacağı söylenebilir. Çapan (2009), özellikle okul öncesi düzeyinde öğretmen ve çocuk arasında kurulacak ilişkinin çocuğun dünyayı ve kendini keşfetmesinde büyük yeri olduğunu ifade etmekte ve öğretmen öğrenci arasında kurulan bağın niteliğinin çocuğun gelişimini ve akademik başarısını etkilemekle kalmayıp bebeklikte oluşan olumsuz bağlanmaları üzerinde dahi tedavi edici etkisinin olduğunu dile getirmektedir.

Gözlemler sırasında öğretmenin çocuklarla oldukça mesafeli olduğu dikkat çekmektedir. Öğretmen ve öğrenciler arasındaki fiziksel temasın yok denecek kadar az olduğu gözlemlenmiştir. Çocuklar yaşadıkları problemleri öğretmenle paylaşmak yerine İngilizce dersi bitiminde okul öncesi öğretmenine söylemeyi beklemektedirler. Yaşadığı sıkıntıya çözüm bulmak için dersin bitişini bekleyen öğrencinin derse odaklanması olumsuz olarak etkilenebilir. Gözlemlenen öğretmenin öğrenciler tarafından okul öncesi öğretmeni kadar benimsenmediği söylenebilir. Gözlem yapılan okulda haftada 8 ders İngilizce dersi okutulduğu düşünüldüğünde İngilizce öğretmeni ve öğrenciler arasında güvenli bağlanmanın oluşması için birlikte geçirilen sürenin azımsanmayacak miktarda olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin jest mimik, beden dili ve ses tonunu etkili şekilde kullanmalarının her grubundan öğrencinin öğrenmesi üzerinde etkisinin büyük olduğunu söylemek mümkündür. Çalışkan ve Yeşil (2005), öğretmenliğin beden dilini etkili şekilde kullanılmasını gerektiren nitelikte bir meslek olduğunu ve öğretmenin beden dilinin öğretimin etkili şekilde sonuçlanması açısından önemli yeri olduğunu ifade etmektedir. Özellikle okul öncesi dönem çocuklarının ilgilerini çekmek, onların odağını öğretmende tutmak ve öğretilen konunun kalıcı şekilde öğrenilmesine katkı sağlamak için öğretmenin jest mimik beden dili ve sesini etkin kullanması oldukça önemlidir. Gözlemler sırasında öğretmenin ses tonunun neredeyse hiç değişmediği ve duygularını yansıtmadığı dikkat çekmiştir. Öğretmen genellikle etkili jest ve mimik kullanmada da güçlük yaşamaktadır. Öğretmenin yüz ifadesi ders anlattığı, etkinlikleri yönlendirdiği ve uyarı verdiği sıralarda donuk olabilmekte ve ne hissettiğini anlamak öğrenciler için zor olabilmektedir. Okul öncesi kurumlarda görev yapan tüm öğretmenler için jest ve mimiklerin, beden dilinin ve ses tonunun sınıf yönetiminde, öğretimin sağlanmasında ve çocuklarla güvenli bağ kurmada büyük ölçüde önemi olduğunu söylemek mümkündür.

Öğretme-öğrenme Ortamı

Gözlem yapılan sınıf aydınlık, büyük ve ferah bir sınıftır. Sınıfın manzarasında oyun alanı vardır. Kedi yavruları ve kuşlar zaman zaman sınıfın pencerelerine gelmekte çocuklar

ve öğretmenler için sıcak bir atmosfer oluşturmaktadır. Sınıf çoğunlukla toplu ve düzenli haldedir. Sınıf içinde çocuklar için tehlike oluşturabilecek pencerelerin sivri uçları, öğretmen masasının keskin köşeleri gibi bölgeler strafor köpükle kaplanmış vaziyettedir. Sınıfta akıllı tahta bulunmamakla birlikte arızalı bir projeksiyon ve eski bir laptop vardır. Öğretmen çocuklarla paylaşmak istediği bir video olduğunda laptopu öğretmen masasının üzerinde duracak şekilde çocuklara çevirmekte ve çocuklara sandalyelerini alarak öğretmen masasına yaklaşmaları komutunu vermektedir. Ancak bu düzende öğrenciler arasında “senin yüzünden göremiyorum, kafanı çek ” şeklinde çatışmalar yaşanmaktadır. Öğretmen bu durumlarda sessiz olmazlarsa izleyemeyeceklerini çocuklara söylemekte ve bu şekilde gürültüyü ve çatışmaları bir nebze hafifletmeyi başarmaktadır. Sınıf içinde çocukların suluklarının durduğu ortak bir köşe ve kırtasiye malzemeleri ile kitaplarının durduğu her çocuk için ayrı raflar bulunmaktadır. Çocukların masa ve sandalyeleri büyük ve kapalı bir yuvarlak oluşturacak şekilde sınıfın ortasına yerleştirilmiş haldedir. Bu düzen öğretmenin, ders anlattığı sırada bazı çocukların arkasında kalmasına ve öğretmenin merkezde olmamasına sebep olmaktadır çünkü öğretmen öğrencilerin arkasından dolaşarak hareketini sürdürmekte masalar birbirine temas halinde olduğundan dairenin içine girememektedir.

Budak (2012), olumlu bir öğrenme ortamında öğretilecek olan konuların öğrencilere sunulmasının yeterli olmadığını dikkat dağıtan, motivasyon düşüren ve dinlemeyi engelleyen çeşitli unsurların öğretmen tarafından kontrol altına alınması gerektiğini ifade etmektedir. Gözlemlenen öğretmen derse başlamadan önce sıraların şeklini dilediği gibi değiştirme özgürlüğüne sahip olduğu halde, bu düzende ders işlemeyi sürdürmektedir. Bahsi geçen oturma düzeninin tüm çocukların öğretmeni görmesine engel oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Gözlem yapılan ders saatleri öğrencilerin görsel sanatlar dersinden sonraki derse denk düşmektedir. Görsel sanatlar dersleri okulun atölyesindeki masa ve sandalyelerin okul öncesi çocukları için fazla büyük olması sebebiyle öğrencilerin kendi sınıflarında

yürütülmektedir. (Gözlem yapılan okul öncesi eğitim kurumu özel bir ilkokula bağlıdır.) Görsel sanatlar dersi sonrası derste kullanılan malzemeler İngilizce dersinin başladığı sırada bazen masaların üzerinde kalmakta ve çocuklar halen görsel sanatlar dersindeki çalışmalarına devam ediyor halde olmaktadır. Bu durumlarda derse gelen İngilizce öğretmeni sınıfı böyle gördüğünde öfkelenmekte ve çocuklara hızlı şekilde sınıfı toplamalarını söylemektedir. Çocukların sınıfı temiz ve toplu hale getirme süreleri uzamaya başladığında onlara yardımcı olmakta ve İngilizce dersinin yaklaşık 10-15 dk kadarı görsel sanatlar dersinde kullanılan materyallerin toplanmasında harcanmaktadır. Öğretmen bu düzensizlikten ve dersinin bir bölümünü başka bir öğretmenin yapması gerektiğini düşündüğü işi tamamlamaya harcadığı için duyduğu derin öfkeyi içtenlikle araştırmacıya iletmiştir.

Sonuç olarak öğrenme-öğretme ortamının düzenlenmesinde karşılaşılan güçlüklerin bazılarının İngilizce öğretmenin müdahale alanının dışında gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Öğretmenlerin ortak kullanım alanlarını düzenli ve temiz şekilde bırakmaları aynı dersliklerde ders yapan öğretmenlerin kaliteli ders işleyebilmeleri için önem taşımaktadır.

Çalışmanın birinci alt problemi olan “okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaştıkları temel sorunlar nelerdir?” sorusuna ilişkin elde edilen görüşme ve gözlem sonuçları göstermektedir ki okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin İngilizce dersini çocuklara tanıtmakta, onların gelişimsel özelliklerini tanıyıp dersi bu özelliklere göre işlemekte, çocuklar için kazanımları destekleyici etkinlik tasarlamada, çocukları derse hazırlamada, dersin işlenişi sırasında sınıf hakimiyetini sağlamada, istenmeyen davranışları yönetirken ve komut verirken sorun yaşadıkları söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İkinci alt problemde, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerin görüşleri incelenmiştir. Okul öncesi öğretmenleriyle ve okul yöneticileriyle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde onlara İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları temel problemlerin neler olduğu ve İngilizce öğretmenlerinin hangi konularda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu sorulmuştur. Okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi kurum yöneticileri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde 6 tema belirlenmiştir. Bunlar; **öğretmen niteliği, öğrenciyi tanıma, paydaşlarla iletişim, sınıf yönetimi, materyal seçimi** ve **küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi** şeklindedir.

Öğretmen niteliği

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin **öğretmen niteliği** teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 12

Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Öğretmen Niteliği Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Çocukların sorunlarıyla ilgilenme	O2, O3, O5, O6, Y2	5
Sınıfı benimseme/ait hissetme	O3, O5, O6, Y2	4
Tecrübesizlik	O1, Y2, Y3	3
Çocuklarla iletişimde doğru dili kullanma	O5, Y2	2
Çocuklarla güvenli bağlanmada sorun	O3, Y1	2
Düşük enerjili/ durgun olma hali	Y2, O4	2
Aksan sorunu	Y3	1
Özel gereksinimli çocuklarla ilgilenme	O1	1

Katılımcıların çoğu İngilizce öğretmenlerinin çocukların sorunları ile ilgilenip sorunu çözmeye çalışmak yerine okul öncesi öğretmenine başvurduğunu veya sorunu görmezden geldiğini dile getirmektedir. Bu durumun sebebinin ise çoğunlukla İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi yaş grubu ile nasıl çalışılacağını gerçekten bilmiyor oldukları şeklinde ifade etmektedirler. Bu konuyla ilgili bazı okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin görüşmelerde yer alan ifadeleri şu şekildedir:

“...yani o çocuğun mesela birisi derse katılım sağlamıyorsa o şekilde kalıyo. Ama bizler onu çocuğu derse katmaya da çalışıyoruz işte ingilizce öğretmenleri bazen sıkıntılı olabiliyo ama yani bize göre problem olmayanlar onlara göre problem olabilir bi de belli saatlerde girdikleri için direkt dersi yapıp çıkma odaklı olunduğu için de birebir ilgilenilmiyor çocukla. Bundan dolayı da o çocuk zaten verim alamıyo dersten...” (O5)

“...öğretmen de diğerlerini derse katmak için çaba gösteriyo ama onun eğitimini almadıkları için nasıl yaklaşacaklarını bilmedikleri için haliyle pozitif bir dönüş sağlanamıyo...çocuk orda belki derste durmak istemiyo ya da gözleri dolu dolu derse girmek istemiyo ama onu fark etmiyo bile çünkü dersimi anlattım etkinliğimi yaptım bitti şeklinde düşünüyö.” (Y2)

Sorunlara müdahale etmek yerine okul öncesi öğretmenini sınıfa davet edip çözüm bulmasını beklemek İngilizce öğretmeni ile çocukların güvenli bağlanmasını olumsuz yönde etkileyebilir ve İngilizce öğretmenin çocukların gözünde otoritesini sarsabilir. Otoritenin sarsılması durumu sınıf yönetimi konusunda güçlük yaşanmasına sebep olabilir. Görüşmelerden elde edilen verileri detaylandırmak ve derinleştirmek için araştırmacı tarafından gerçekleştirilen gözlemler sırasında gözlemlenen İngilizce öğretmenin (6.hafta) derse başladığı sırada sırasında ağlamakta olan bir çocuk olduğu ve çocuğu uzun süre

görmezden gelerek kendi haline bıraktığı ve dersin başlamasından yaklaşık 20 dk sonra çocuğa nasıl olduğunu sorduğu ve cevap alamadığı, sonrasında sınıfın dışına okul öncesi öğretmenin yanına gönderdiği gözlemlenmiştir.

İngilizce öğretmenlerinin sınıfı benimsemediklerini ve sınıfa ait hissetmediklerini dile getiren katılımcılar ise bu durumun İngilizce öğretmenini dersimi yapıp çıkarım düşüncesine teşvik ettiğini iddia etmektedirler. Bu konuyla ilgili bazı görüşler şu şekildedir:

“...haftada 2 geliyo veya işte 3 gün derse girip çıktığı için hani çok fazla bi şeye müdahil olmadan hani dersimi anlatır çıkarım etkinliğimi yaptırır bitiririm odaklı ileriyolar...” (Y2)

“...branş öğretmenlerini genel olarak düşündüğümüzde ıı sınıfa girdiklerinde bi erı çocukları öncelikle hani ıı kendi öğretmenleri sınıf öğretmenleri gibi değil de sadece hani ben o dersin branş öğretmeniyim olarak düşünüp hani derslerini işleyip gitme eğilimleri oluyor genellikle. Veyahutta saatle alakalı sıkıntı oldukları için bi sınıf düzeni oturtamama veya sınıfın düzenini kabullenememe gibi sorunlarla biz karşılaşabiliyoruz... ingilizcede de olsun diğer branş derslerinde de olsun yani evet o derse giriyorum ama bu dersin hani kırk dakikalık bi dersi bana verildi veya otuz dakikalık bi dersi bana verildi. Ben bu otuz dakikamı hani burda doldurup çıkıcam düşüncesinde olabiliyor.” (O6)

Katılımcılar İngilizce derslerinde gözlemledikleri sorunların sebeplerini İngilizce öğretmenlerinin yeterince tecrübeli olmayabildikleri, çocuklarla güvenli bağlanmada sorun yaşayabildikleri ve çocuklarla iletişim kurarken doğru dili kullanmada güçlük çekebildikleri şeklinde ifade etmektedirler. Ayrıca bazı katılımcılar durgun ve enerjik olmayan bir karaktere sahip olmanın okul öncesi birimlerde görev yaparken çocukların ilgisini çekmede sorun yaratabileceğini dile getirmektedirler. Bu konularda bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Ben nası giriyosam çocuk beni nasıl benimsediyse öğretmeni de öyle benimsemesini ben isterim hani şahsen. Çünkü hani bi dahaki derste kapıdan bana ağlayarak bakan öğrenci hoş olmuyo yani bence çünkü o da onun öğretmeni ben de öğretmeniyim ama bu neyden kaynaklı oluyo derse az girişinden yani öğretmeni tam olarak benimseyemeyişinden çocuğun o yüzden ders saatleri az...” (O3)

“Bazı öğretmenlerimiz tecrübesiz oluyorlar bazıları pasif oluyorlar yetersiz olabiliyorlar bu yüzden de otoriteyi sağlayamıyorlar...yeni mezun olabiliyorlar...şöyle ya tecrübeli bir öğretmense ve çocukların dilinden anlıyorsa kesinlikle kurtarıyor ama tecrübesiz çocukların dilinden anlamıyorsa kesinlikle sınıf öğretmenine devrediliyor bu olay...” (O1)

“...bi de çocuklara hitap etme şekilleri de düzeltilirse onun dışında pek problem kalmıyacağını düşünüyorum...onlara sert konuşulduğu zaman ya da bi yetişkinle konuşulur gibi konuşulduğu zaman o çocuk zaten anlamıyo ve dersi de öğrenmek istemiyo ...Ben o çocuğa “bunu yapıcaksın, bunu yap” ya da “sana bunu verdim bunu yapmak zorundasın” gibi konuşsam o çocuk zaten onu yapmıyo. Daha çok onun anlayabileceği bi dilde konuştuğumuz zaman anlıyo...” (O5)

“...biraz da böyle enerji olarak mı hani kişiden kişiye fark ediyor evet ama çocuğa yaklaşım olarak biraz eksik olduklarını düşünüyorum çünkü okul öncesi grubu biraz daha böyle enerjik hani oyun odaklı nitelendirilebilir hani ama o tarzda ilerleyemiyoruz...” (Y2)

Bir okul yöneticisi İngilizce öğretmenlerinin aksanlarının farklı olması sebebiyle hangi öğretmenin kelimeleri doğru telaffuz ettiğini anlayamadığını, kendisinin de İngilizce bilmediği için yanlış şekilde öğretim yapılmasından endişe duyduğunu dile getirmektedir. Kendisinin görüşleri şu şekildedir:

“...Şöyle benim gördüğüm İngilizce öğretmenlerinin çıktıkları noktada telaffuz noktalarında kelimeleri öğretme noktalarında bi öğretmenimiz bi şey derken bi öğretmenimiz başka bi şey söylüyor gibi geliyo bana çünkü çocukların telaffuzlarından bunu anlıyorum. Hangisinin doğru hangisinin tam geçerlilik olduğunu bilmediğimiz için biz ikisine de kafa sallıyoruz...” (Y3)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **öğretmen niteliği** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin çocuklarla iletişim kurarken, çocukların dikkatini derse yönlendirmelerine rehberlik ederken ve derse kendilerini vermelerine engel teşkil edebilecek bir sorun yaşadıklarında onlarla ilgilenirken yetersiz kalabildiklerini dile getirdikleri görülmektedir. Okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleri İngilizce öğretmenlerinin bu konularda kendilerini geliştirmeleri gerektiğini ifade etmekle birlikte bu konularla ilgili sorunları kıdemli İngilizce öğretmenlerine göre mesleğinin ilk yıllarında olan İngilizce öğretmenlerinin daha sık yaşadıklarını söylemektedirler. Bu bağlamda okul öncesi seviyelerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin öğretmen niteliğiyle ilgili ifade ettikleri konularla ilgili hizmet içi eğitimlerin sağlanması İngilizce öğretmenlerinin sunduğu eğitim hizmetinin kalitesini arttırabilir.

Öğrenciyi tanıma

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin **öğrenciyi tanıma** teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 13

Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Öğrenciyi Tanıma Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Bilişsel özelliklerini bilme	O3, O4, O5, Y1, Y2, Y3	6
Çocuk dilinden anlama	O1, O2, O5, Y2, Y3	5
İlgi alanlarını bilme	O3, Y1	2
Sosyo-duyuşsal özelliklerini bilme	O6, Y1	2
Psikomotor özelliklerini bilme	O6	1

Senemoğlu (2018), davranış değiştirme mühendisleri olarak tanımlanan öğretmenlerin, öğrenmenin etkili şekilde gerçekleşmesini sağlayabilmeleri için farklı yaş ve gelişim dönemindeki çocukların özelliklerini bilmeleri ve ortamları bu özelliklere uygun olacak şekilde düzenlemeleri gerektiğini ifade etmektedir. Araştırmanın katılım sağlayan okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerin neredeyse hepsi İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi çocukların bilişsel özelliklerine hâkim olmada eksik kalabildiklerini dile getirmektedirler. Bunun yanında 5 katılımcı İngilizce öğretmenlerinin çocukların dilinden anlamada güçlük yaşadıklarını ifade etmektedirler. Bu konularda katılımcıların görüşleri şekildedir:

“...modomot oluyor öğretmenlerimiz bazen geliyor böyle makine gibi robot gibi anlatım yapılıyor ama o çocuğun dünyasına girilmesi gerekiyor o çocuğun ilgisinin uyandırılması gerekiyor...hani bu çocuklar ö-ö-özellekle somut işlemlerde soyutu daha bilmiyorlar ama öğretmenlerimiz telaffuz ederken bazen çıkış noktası bulamayıp soyutlara da girebiliyorlar...bi şeyin karşıya aktarımı noktasında en kısa yol neyse fazla dolandırmadan fazla teferruata daldırmadan çünkü çocuk o esnada kısa süreli olduğu için bunların dikkat süreleri ...” (Y3)

“...çocuğun kapasitesi ona yetmiyor. Ama sade bakıyo. En büyük sıkıntı bu. Okul öncesinde daha önce çalışmamış bu yaş grubunu bilmiyor. En çok zorlandığımız konu bu..” (Y2)

“...bi yetişkinle konuşuyo gibi konuşulması çocuklarla yani çocukların anlayabileceği bir dilde değil de daha çok büyük diliyle konuşuyo gibi konuşma şekilleri...” (O5)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **öğrenciyi tanıma** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi seviyesindeki çocukların gelişimsel özellikleri ile ilgi alanlarını tanımada ve bu özelliklere göre derslerini şekillendirmede güçlük yaşadıklarını ve bu konularda hizmet içi eğitim ihtiyaçları bulunduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

Paydaşlarla İletişim

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin **paydaşlarla iletişim** teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 14

Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Paydaşlarla İletişim Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Okul öncesi öğretmeni ile iletişimde sorunlar	O2, O4, O6	3
Veli ile iletişimde sorunlar	O1, O2, Y3	3

Çayak ve Ergi (2015), veli-öğretmen iş birliğinin etkili olmasının ikili arasındaki güçlü bir iletişimin varlığına bağlı olduğunu ve veli ile öğretmen arasındaki iletişimin ikili arasındaki iş birliğini arttırarak, öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracağını dile getirmektedirler. Veli ile öğretmen arasındaki iletişim güçlü olması gerektiği kadar aynı öğrenci grubuna eğitim-

öğretim hizmeti sunan öğretmenlerin de aralarındaki iletişimi güçlü tutmaları ve iş birliği içinde çalışabiliyor olmaları gerekmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinden ve okul yöneticilerinden bazıları İngilizce öğretmenlerinin velilerle iletişim kurarken ve okul öncesi öğretmenleri ile iş birliği içinde çalışırken güçlükler yaşayabildiklerini ifade etmektedirler. Katılımcıların bu konudaki görüşleri şu şekildedir:

“...aileyi de işin içine katmak lazım çünkü tek taraflı olmaz bunlar tabiri caizse bir sacayağı gibi düşünürsek bunları öğretmen okul ortamı sınıf ortamı (nefes alır) şöyle olabilir şundan dolayı olabilir ı çünkü verdiğimiz eğitimi yani toplumumuzda hemen hemen hepsi bütün aileler İngilizce bilen bi aile değil yani. İlk önce İngilizcenin ne olduğunu aileye anlatması açısından hem de kendinin yeterliliğini aileye göstermesi açısından güvenilirliğini kazanması açısından ben de ailelerle iletişimin daha verimli olacağını kendisinin birebir yapması gerektiği kanaatindeyim. Bunu da deneyimli kişilerden alıp hangi konulara dikkat edileceği noktasında yaparlarsa daha iyi olacağını düşünüyorum.” (Y3)

“...sınıf öğretmeni kadar veli iletişimini onlarda çok sağlanamıyo açıkcası. Belki bu ders saatlerinin az olmasından da kaynaklanıyo yada bir sınıf öğretmeni kadar İngilizce öğretmeni de velilerle iletişim kurması bence çok önemli.” (O1)

“Benim sınıfım böyle, çocukların genel profili bu şekile diye diyorum böyle yaparsanız böyle anlatırsanız hani dersinizi güzel alırlar verimli olur diyorum yok ama hocam onun kendi bi kalıbı var mesela hocam ben dersimi böyle veriyorum diyo böyle dediğini zaman bişi söyleyemiyosunuz peki tamam ben sadece ön bi bilgilendirme yaptım diyorum ha dinler dinlemez ha tabi ki uydukları oluyo ama gene bi kendi kafalarına göre ders işliyolar sonuçta kendi dersi...” (O4)

“Veli ile iletişimde daha nazik yani böyle kestirip atmak değil de sizin çocuğunuz dinlemiyor, yaptırıyorum değil de hani şu anda yeni başladık önümüzde süreç olacak deneyerek yaşayarak görcez. Daha da başaramazsak sizlerden destek alcaz okul rehberlik öğretmenimizden destek alcaz gibi konuşmalar yapılabilir. Ama hani sizin çocuğunuz öğrenmiyo durduramıyorum benim dersimi sevmiyor beni sevmiyor gibi konular olunca bu sefer velide başka düşünceler oluyo...” (O2)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **paydaşlarla iletişim** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenleriyle ve velilerle iletişim konusunda güçlük yaşadıklarını dile getirdikleri görülmektedir. Okul öncesi öğretmenleri, İngilizce öğretmenlerinin velilerle iletişim kurarken daha açıklayıcı ve yönlendirici olmaları gerektiğini ifade etmekte ve derslerini yapılandırırken ve çocuklarla iletişim kurarken kendilerinden destek alabileceklerini dile getirmektedirler.

İki okul öncesi öğretmeni bu desteği sunmaya gönüllü olduklarını ancak İngilizce öğretmenlerinin her zaman kendilerinden destek alma konusunda istekli olmayabildiklerini belirtmişlerdir. Yapılan gözlemler sırasında bu konuya ilişkin olarak gözlem yapılan sınıfın okul öncesi öğretmenin İngilizce öğretmenine sıklıkla burada belirtilen desteği sunduğunu ancak bunu üstenci bir üslupla yaptığı ve bu sebepten İngilizce öğretmenin okul öğretmeninden gelen önerileri dikkate almadığı tespit edilmiştir. Hem okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerini hem de okul öncesi öğretmenlerini kapsayacak şekilde birlikte çalışmaya ve takım ruhuna ilişkin davranışlar kazandırılmasını desteklemeye yönelik hizmet içi eğitimler; öğretmenlerden beklentiler, öğretmenlerin eş zamanlı olarak sınıfta buldukları zaman dilimleri ve görev dağılımları gibi kurum iklimi özellikleri de göz önünde bulundurularak sunulabilir.

Sınıf yönetimi

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin *sınıf yönetimi* teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 15

Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Çocukları koordine etme	O1, O5, O6, Y1, Y2, Y3	6
Sınıfın fiziksel düzenini sağlama	O1, O2, O6, Y1, Y2, Y3	6
Yanlış davranışları yönetme	O2, O3, O5, O6, Y2, Y3	6
Etkili komut verme	O1, O2, O5, O6, Y3	5
Otorite sağlama	O1, O4, Y2, Y3	4
Çocuğu derse yönlendirme	O3, O5, O6, Y2	4
Rutin oluşturma	Y1	1
Ödül-ceza sisteminin doğru kullanımı	O2	1

Katılımcı cevaplarının analizi sonucunda frekansı en yüksek kodların yer aldığı temanın sınıf yönetimi olduğu saptanmıştır. Çalık (2012) a göre öğrenmenin etkili olmasına ilişkin stratejilerin geliştirilmesini ve uygulanmasını konu alan sınıf yönetiminin amacı öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyonlarını arttıracak olumlu, güvenli ve düzenli bir ortam yaratmak ve bu ortamın sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Etkili bir sınıf yönetiminin sağlanamadığı durumlarda etkili öğrenmenin gerçekleşmesinin de bir hayli zor olacağından bahsedilebilir. Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri İngilizce öğretmenlerinin çocukları koordine ederken güçlük yaşadıklarını dile getirmektedirler. Bazı katılımcılar İngilizce öğretmenlerinin etkili komut vermede ve sınıfta otorite sağlamakta sıkıntılar

yaşadıklarını gözlemlediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri şu şekildedir:

“...İngilizce öğretmenlerimizin sınıf yönetimi açısından hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum. Çok fazla otorite kuramıyorlar çocukların üzerinde... zaten çok az ders saatine girdikleri için çok fazla çocuklarla bir arada başka çocuklarla bir arada oldukları için otoriteyi o yüzden de sağlayamıyorlar...” (O1)

“...sınıf içi hakimiyette biraz geri planda kalıyorlar. Yani çocuklar dinleyemedikleri için eğitim konusunda geri kaldıklarını düşünüyorum ben.” (O5)

“...günün sabahdan akşama kadar olan kısmında yoğunlukla okul öncesinde kendi sınıf ana sınıf öğretmenleriyle beraber oldukları için İngilizce öğretmenleri günlük rutin dahilinde belki bir saat eğitimlerini veriyorlar ve aralıklı olarak girdikleri için haliyle ıı çocukları koordine etme konusunda ister istemez sınıf düzenini sağlama konusunda problem yaşayabilirler...” (Y1)

“En çok sorun yaşadığımız sınıfı kontrol edemiyorlar. En büyük sorun aslında bu. Mesela şöyle sınıfta öğretmen var mı yok mu belli değil. Çünkü çocuklar öğretmen yerine koymadıkları için. Biraz da bu. Kontrol sağlayamıyorlar sınıfta. Birincisi bu. Verimli geçmiyor mesela ders...” (Y2)

Ayrıca bazı katılımcılar İngilizce öğretmenlerinin sınıfın fiziksel düzenini sağlamada güçlük yaşadıklarını ve bu konuda gönülsüz olabildiklerini dile getirmektedirler. Böyle durumlarda okul öncesi öğretmeninden sınıfı toplatmasını rica ettiklerine şahit olduklarını ve bunu aslında kendilerinin de yapabileceklerini ifade etmektedirler. Bununla birlikte bazı katılımcılar yanlış davranışların yönetilmesi ve derslerden kopan öğrencilerin tekrar derse yönlendirilmesinin sağlanması konularında da İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim

almaya ihtiyaçları olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konularda okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin görüşleri şu şekildedir:

“Çok fazla otorite kuramıyorlar çocukların üzerinde oyuncak toplama dağınık bir ortamı toplama ya da söz dinletememe gibi durumlar konusunda eğitim almalarını isterim. Mesela en basiti oyuncak toplatamıyorlar. Ya da öğretmen sınıfa geldiği zaman masada oturup ders çalışmıyorlar söz dinletemediklerine şahit oldum.” (O1)

“Ya sınıf içerisinde bütün çocuklar birebir aynı değiller kimisi hareketli kimisi çok durgun ya da kimi hareket olarak kimi de ses olarak kendini durduramıyor ama sınıf içerisinde biz okul öncesi olarak çocukları nasıl idare edeceğimizi biliyoruz ama İngilizce öğretmenleri ya da diğer branş öğretmenleri bunlarda zorlandıkları oluyo.” (O5)

“... sınıf yönetimiyle alakalı çünkü bildiğim kadarıyla benim gözlemlediğim kadarıyla burda birazcık eksikleri oluyo şu anda çalıştığımız arkadaşlarımızdan da ama bu noluyo eğitime açık olan arkadaşlarımız bunu çabuk kapatabiliyo söylediğimiz birkaç tekniklerle taktiklerle...” (Y3)

“...okul öncesi çocuğuna hadi topluyoruz şimdi dediğinizde kimse kaile almaz onu biraz daha şarkılarla işte sayılar sayarak yine işte çocuklara görev ve rol dağılımı vererek bunlar daha etkili olabiliyor...hani ben sınıf toplatamıyorum hocam sınıfı toplatıp çıkar mısınız ya da işte hocam bu çocuk dinlemiyor bunu benim dersimden alır mısınız hani bu tür şeyleri de yaşadık...” (O2)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **sınıf yönetimi** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi çocuklarını koordine etmek ve yönlendirmede, verimli bir ders ortamı oluşturmak için sınıfın fiziksel düzenini sağlamada,

küçük yaş grupları tarafından kolay anlaşılacak ve uygulanabilecek talimatlar vermede güçlükler yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi çocukları ile çalışırken çocukların dersin akışına engel olan, kendilerine arkadaşlarına veya çevreye zarar veren istenmeyen davranışlarını yönetme konusunda da zorluklar yaşadıklarını ve bu konularda hizmet içi eğitim almaya ihtiyaçları olduğunu dile getirmişlerdir.

Materyal seçimi

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin ***materyal seçimi*** teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 16

Okul öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Materyal Seçimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Materyalin işlevselliği	O1, O2, O3, O4, Y1, Y2	6
Materyal tasarlama	O1, O2, O3, O4, O5, Y1	6
Materyalin çeşitliliği	O1, O3, O4, O5, Y1, Y2	6
Uygun kitap seçimi	O2, O5, Y1, Y2	4

Okul öncesi öğretmenlerin ve okul yöneticilerin İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında ortak görüşe sahip oldukları frekansı yüksek diğer tema ise materyal seçimi olmuştur. Katılımcıların çoğu, İngilizce öğretmenlerinin materyal tasarlama, hitap ettikleri öğrenci profiline uygun kitap seçme ve materyalleri işlevsel şekilde derslerde kullanma konularında hizmet içi eğitim ihtiyaçları olduğunu dile getirmektedirler. Ayrıca katılımcıların birçoğu İngilizce derslerinde kullanılan materyal çeşitliliğinin oldukça sınırlı

olduğunu ifade etmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazıları özellikle 3-4 yaş düzeylerinde kitap kullanmanın çocukların derste sıkılmalarına neden olduğunu ve derse karşı olumsuz tutum sergileyebildiklerini dile getirmişlerdir. Bu konulara yönelik görüşler şu şekildedir:

“Bana kalırsa çok kitap gerektirmeyen şekilde hani o hafta konunun içeriğine göre belki fotokopi olabilir. Onun dışında dediğim gibi oyunlaştırılarak müzikle görselle görsel sunumlarla bunlar daha çok pekiştirilebilir hani kitaptan ziyade bu tarz şeylerle devam edilirse küçük yaş grubunda daha olumlu olur diye düşünüyorum. Çünkü kitabı biraz zorunlu tutulduğu zaman çocuklar gerçekten burada keyif almaktansa sanki daha çok sıkıntı yaşıyorlar gibi oluyor. Ama tabii ki örneğin ya da şöyle de yapılabilir bu problemi azaltabilmek adına her gün değil de haftanın beş günü eğitim alan bir kurum düşündüğümüzde haftanın belki bir günü masa başında böyle bir kitapsa.”
(Y1)

“Materyal olarak çocuklara göre çok fazla bi şey hazırlanmıyor. Ellerinde tam net bi okul öncesine dair İngilizce eğitim kitabı olmadığı için bundan dolayı da zorlandıklarını düşünüyorum İngilizce öğretmenlerinin...kavram öğretirken materyallerden destek alabileceklerini düşünüyorum ama bunu hiç görmedim. Okul içerisinde olan materyaller zaten yeterli ama bu kendinin oluşturması gerekiyor yani artı materyaller olabilir ya da sınıf içerisindeki bi oyuncakla bunu oluşturabilir bu konuda geri olduklarını düşünüyorum ben...” (O5)

“...hani konu anlatırken olsun diğer konuları anlatırken olsun elinde materyallerin eksik olduğunu düşünüyorum...ben hani İngilizce öğretmenlerinin özellikle yani ııı bi materyal bilen hazırlarken bocaladıklarını düşünüyorum...Biz okul öncesi öğretmeniyiz biz tamam hani eeee bunun çocuklarla eeee nasıl araç gereç hazırlanır hani bi dolgu oyuncak bile biz nasıl hazırlanır biliyoruz. Ama öğretmenlerimiz hani bu alanda hani bi şey

sunulmadığı için onlar araç ve gereç konusunda hani eıııı yetersiz kalabiliyorlar. Meteryalleri çok çok az yani hiç yok denecek kadar hani ben hiç görmedim yani bu zamana kadar elinde bir meteryalle gelen öğretmen görmedim hani şöyle kendi hazırladığı...beş yaş grubuna aynı meteryali yapıyo üç yaş grubuna da aynı meteryalleri yapıyo ama bu böyle olmaz...”
(O3)

“İngilizce öğretmenlerinde bu yönden eksiklik çok fazla. Biçok öğretmenin sadece kitap ve kâğıt üzerinden gittiğini görüyorum. Sınıfa gelirken bile bir etkinlik bir oyun hazırlayıp geldiklerini görmedim. Materyal çeşitliliği çok az her okul için geçerli değil ama birçok okul için bu geçerli en basiti bir hafıza kartı oyunu oynarken bile bunu İngilizce şekilde değerlendirilebilir. Ya da zekâ küplerinden faydalanabilirler ya materyal anlamında çok eksik kalıyorlar.” (O1)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **materyal seçimi** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin, okul öncesi dönem çocuklarıyla ders yaparken kullanılmak üzere seçtikleri başta kitap olmak üzere fotokopi şeklinde öğrencilere sunulan ve öğretmen tarafından tasarlanılarak elde edilen materyallerin çeşitliliği ve işlevsellikleri hakkında yetersiz olmaları yönünde fikir beyan ettikleri görülmüştür.

Gerçekleştirilen gözlemler sırasında derslerde kullanılan kitabın öğrencilerin yaş gruplarına ve seviyelerine oldukça uygun olan ve İngilizce öğretmenleri tarafından sıklıkla tercih edildiği ve beğenildiği söylenilebilecek Türkiye’de İngilizce öğretimi amaçlı yaygın olarak kullanılan bir yayından seçildiği görülmüştür. Bununla birlikte sınıfında gözlem yapılan öğretmenin kitap dışında ders materyali olarak yalnızca siyah beyaz fotokopi şeklinde sunulan ve o hafta işlenen konulara yönelik boyama, kesme ve yapıştırma talimatları içeren materyalleri kullandığı gözlemlenmiştir. Gözlem yapılan süre boyunca öğretmen kitap ve fotokopi dışında başka herhangi bir materyali derslerinde kullanmamıştır. Bu bağlamda materyal seçimi temasına yönelik görüşme ve gözlemlerden elde edilen

verilerin benzer noktalara dikkat çektiğini söylemek mümkündür. Okul öncesi yaş gruplarında materyal çeşitliliği ve işlevselliği dersin niteliğini belirlemede önemli rol oynayabilir.

Küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi

Bu başlık altında özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları hakkında okul yöneticilerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin ***küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi*** teması altında yer alan kodlarına ve katılımcılara ait frekanslara yer verilmiştir.

Tablo 17

Okul Öncesi Öğretmenleri ve Okul Yöneticilerinin Küçük Yaş Gruplarına İngilizce Öğretimi Temasına İlişkin Görüşlerinin Kodları Frekanslar ve Katılımcılara Ait Dağılımları

KODLAR	KATILIMCILAR	FREKANS
Öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma	O1, O2, O3, O4, O5, O6, Y1, Y2	8
Derse olumlu tutum geliştirmeyi sağlama	O3, O5, O6, Y1	4
Jest mimik beden dili kullanma	O2, O4, O6	3

Fer (2015) e göre öğretim yöntem ve tekniklerini seçerken öğrenen grubuna uygun olmasına dikkat edilmeli ve derslerde farklı öğretim yöntemlerinden eşgüdümlü ve uyumlu bir şekilde yararlanılmalıdır. İngilizce öğretimi de farklı yaş gruplarında farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmayı gerektirmektedir. Küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi teması içinde yer alan öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanma kodu neredeyse tüm katılımcıların görüşme analizlerinde yer almaktadır. Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi dönem çocukları için uygun olacak öğretim yöntem ve tekniklerini seçmede güçlük yaşadıklarını, beden dili ile jest ve mimikleri etkili şekilde kullanamadıklarını ve İngilizce dersine karşı olumlu tutum geliştirmeleri konusunda çocuklara rehberlik etmede sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Beden dilinin, jest ve

mimikler ile ses tonunun etkili kullanımının dersin verimini arttıracığı gibi öğretmenin çocuklarla bağ kurmasına ve sınıf kurallarının sürdürülmesine yardımcı olacağı söylenebilir. Bu konularda katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“...okul öncesi zaten tamamen oyun şarkı dramadan yani birçok konuyu çocuklara öğretirken biz bunun üzerinden ilerliyoruz. İngilizce öğretmenleri de bunu kullanabilirler. Ya sadece kitap çalıştırarak yada etkinlik yaptırarak değil de İngilizceyi oyunlaştırabilirler dramalaştırabilirler müzik şarkıyla bunu verebilirler...İngilizce öğretmenlerinde bu yönden eksiklik çok fazla...bence İngilizce alanında oyun drama ya da şarkının önemi daha da arttırılmalı diye düşünüyorum...” (O1)

“Şöyle de olabilir şimdi bu yaş grupları biraz daha küçük yaş grupları olduğu için oyunla hani böyle biraz daha hani mimik, ses tonlarını değiştirerek, mimiklerle farklı şekillerde farklı oyunlarda farklı el kol mimikleri olabilir yüz mimikleri olabilir ses tonlamalarımız olabilir bu konularda belki biraz daha farklılaşırsak ııı hani çocukların daha çok dikkatini çekebiliriz diye düşünüyorum çünkü hani oturup da böyle ders işlemek çocuklar için olmuyo hani birinci sınıf veya ilkokulla karşılaştırdığımızda bu şekilde olabildiğini düşünmüyoruz. Çünkü onlar daha hareketli olabiliyorlar, durağan bi ders ıı onları için uygun olmuyo hani ister istemez.” (O6)

“...sonra yavaş yavaş dile ııııı güven sağlayarak hani güvenli adımlarla yaklaşımlarını sağlamak önemli çünkü ayrıca çocuklarda bir fobi gibi bir şey oluşmaya başlayabiliyor hani konuşamıyorum, ya da anlayamıyorum, sevmiyorum gibi süreçler de ortaya çıkabiliyor...İngilizceyi yaş gruplarına göre nasıl verilmesi gerektiği konusu bununla ilgili eğitimler olması gerekiyor...zaten okul öncesi dönemde çocuklar için oyun çok ön planda olduğu için ve görsel tasarımlar materyaller bundan kaynaklı olarak sadece

anlatıma bağılı ya da hani görselin dışında farklı teknikler olduğu zaman çocuklar sıkılabiliyor ya da anlatım güzel olmayabiliyor.” (Y1)

Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerinin okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik **küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi** teması altındaki görüşleri incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin, okul öncesi seviyesine İngilizce öğretiminde kullanılacak öğretim yöntem ve tekniklerine hâkim olma ve bunları uygun şekilde işe koşma konusunda yetersiz olduklarını dile getirdikleri görülmüştür. Ayrıca katılımcılar okul öncesi eğitiminde öğretmenlerinin beden dili, jest ve mimiklerini etkili şekilde kullanmalarının ciddi öneme sahip olduğunu ve İngilizce öğretmenlerinin bu konuda kendilerini geliştirmeye ihtiyaçları olduğunu belirtmişlerdir. Gözlem yapılan 14 ders saati boyunca İngilizce öğretmenin jest ve mimikleriyle beden dilini yeterince etkili kullanmadığı, ses tonunun çoğunlukla aynı seviyede olduğu gözlemlenmiştir. Sınıfında gözlem yapılan öğretmen çoğunlukla durağan şekilde dersi işlemektedir. Okul öncesi dönemde öğretmenler, öğrencileri yönlendirmek ve ilgi uyandırmak için ses tonunu farklılaştırabilir; beden diliyle jest ve mimiklerini etkin kullanarak dersin kalitesini arttırabilir.

Çalışmanın ikinci alt problemi olan “okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan; İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin ve okul yöneticilerin görüşleri nelerdir? sorusuna ilişkin elde edilen görüşme sonuçları göstermektedir ki okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en çok güçlük yaşadıkları konunun sınıf yönetimi olduğunu düşünmektedirler. Katılımcılar, İngilizce öğretmenlerinin; sınıf yönetimi ile ilişkili çocukları koordine etmek ve yönlendirmek, sınıfta otoriteyi sağlamak, sınıfın fiziksel düzenini sağlamak ve çocukların dersin düzenini bozacak, kendisine arkadaşlarına veya çevresine zarar verecek türde istenmeyen davranışlarını yönetme alanlarında hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları olduğunu ifade ettikleri görülmüştür.

Katılımcıların görüşmeler sırasında İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine yönelik sıklıkla vurguladıkları bir diğer konu ise öğretmen niteliği ile ilgilidir. Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri, okul öncesi seviyesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin çoğunlukla tecrübesiz olmaları sebebiyle çocukların sorunlarıyla ve yaşadıkları çatışmalarla ilgilenme, özel gereksinimli öğrenciler için alternatif eğitim uygulamaları sunma ve derslerde enerjik ve aktif bir tutum sergileme konularında yetersiz kalabildiklerini ifade etmişlerdir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt probleminde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri, okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleriyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve araştırmanın çalışma grubuna dahil olan bir İngilizce öğretmenin sınıfında gözlem yapılmıştır. Görüşme ve gözlem yoluyla elde edilen verilerin analizi sonucu okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin sıklıkla karşılaştığı sorunlar belirlenmiş ve bu sorunlardan yola çıkarak okul öncesi kurumlarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubuna dahil edilmesi planlanan bireylerle yapılan telefon görüşmelerinde araştırma hakkında bilgi verilmesi sırasında öğretmenlerin ve okul yöneticilerin hizmet içi eğitim kavramı hakkında bilgi eksikliklerinin olduğu dikkat çekmiştir. Ayrıca ön görüşme yapılan öğretmenlerin ve okul yöneticilerin çoğu hiç hizmet içi eğitim almadıklarını dile getirmişlerdir. Görüşme yapılan İngilizce öğretmenlerin dördü de hayatları boyunca hiç hizmet içi eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Bu öğretmenler arasında hizmet süresi 10 yıl ve 7 yıl olan iki öğretmenin olduğu düşünüldüğünde hizmet içi eğitimlerin öğretmene ulaşmasında problemlerin olabileceği sonucuna varılabilir. Ayrıca görüşme yapılan öğretmenlerden biri hizmet içi eğitimin ne demek olduğunu bilmediğini dile getirmiştir. Katılımcı öğretmenlerin hepsi hizmet içi eğitimi gerekli ve önemli bulduklarını,

kendilerinin hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu ve bu ihtiyaçlarını çeşitli platformlardan kendi kendilerine çalışarak gidermeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Katıldıkları hizmet içi eğitimler, hizmet içi eğitimin gerekliliği ve önemi konularında İngilizce öğretmenlerinin görüşleri şu şekildedir:

“...yani ii bikaç senedir çalışıyorum ve hizmet içi eğitim hiç almadım. Böyle bir eğitim verilmemiş yani çalıştığım iş yerinde ve çok önemli olduğunu düşünüyorum.” (İ5)

“Bugüne kadar okul öncesi eğitimde ı İngilizceyle yani yabancı dille alakalı hiçbir hizmet içi eğitime katılmadım. ıı çalıştığım kurumlarda ıı böyle bi uygulama yoktu. Katılmadım yani...Hizmet içi eğitime kesinlikle ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.” (İ3)

“Bugüne kadar henüz bi hizmet içi eğitim almadım. Bu sebeple bir fikir belirtemiycem. Fakat hizmet içi eğitimin öğretmenler açısından bilhassa okul öncesi öğretmenleri için gerekli olduğunu düşünüyorum.” (İ1)

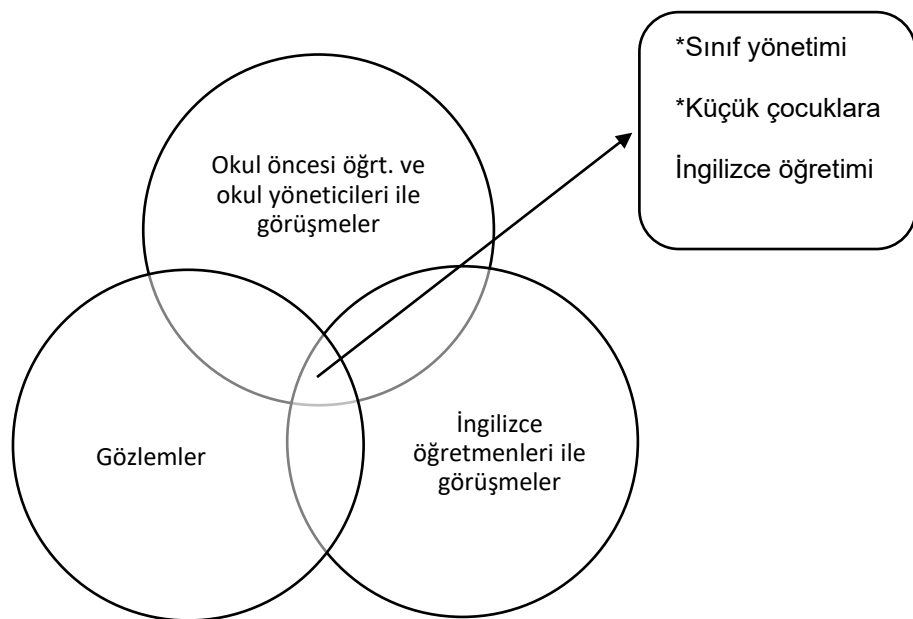
“Katıldığım hizmet için eğitimler genel olarak seminerler şeklindeydi, pratiğe yönelik sınıf içindeki öğrencilerin bulunduğu ortamlarda herhangi bir hizmet içi eğitim almadım. Bu seminerlerde tabii ki çok yüzeysel zaman sorun olduğu için çok yüzeysel geçen seminerler oldu. Tabii ki bazı püf noktaları not aldım onlar üzerinde geri dönüp nasıl kendimi geliştirebilirim buna çalıştım fakat seminer olduğu için çok yararlı olduğunu düşünmüyorum ve okul öncesine yönelik de değildi tabi ki genel olarak genel ilkokul anaokulu kaaarşık olarak bir seminerdi. O yüzden sırf anaokulu öğrencilerime bir etkisi olup olmadığını bilemiyorum tam olarak. Bu şekilde şu ana kadarki hizmet içi eğitimlerim.” (İ2)

İngilizce öğretmenleriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen verilen analizi sonucu okul öncesi eğitim birimlerinde görev yapan İngilizce

öğretmenlerinin yaşadığı temel sorunlara yönelik toplam 5 tema belirlenmiştir. Belirlenen temalar **öğrencileri tanıma, sınıf yönetimi, küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi, veli ile iletişim** ve **ilk yardım** şeklindedir. Okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda ise **öğretmen niteliği, öğrenciyi tanıma, paydaşlarla iletişim, sınıf yönetimi, materyal seçimi** ve **küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi** şeklinde 6 tema belirlenmiştir. İngilizce öğretmenleriyle; okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleriyle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizleri sonucu belirlenen ortak temalar **öğrencileri tanıma, sınıf yönetimi, paydaşlarla iletişim** ve **küçük çocuklara yabancı dil öğretimi** şeklindedir.

Araştırmanın çalışma grubuna dahil olan bir İngilizce öğretmenin sınıfında gerçekleştirilen gözlemler sonucu elde edilen verilerin analizinden belirlenen temalar da İngilizce öğretmenleri, okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşmelerinden elde edilen temalarla benzerlik oluşturmaktadır. Gözlemler sırasında katılımcıların da belirttiği **öğrenciyi tanıma, sınıf yönetimi** ve **küçük çocuklara İngilizce öğretme** konularında gözlemlenen öğretmenin güçlükler yaşadığı saptanmıştır.

Şekil 4: Görüşme ve Gözlemlerden Elde Edilen Ortak Temalar

Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve gözlemler sonucu elde edilen verilerin analizlerinden tespit edilen ortak temalardan yola çıkarak okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en yüksek frekanslı hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları konularla ilgili katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Öncelikli olarak sınıf yönetimi kesinlikle. Çünkü sınıf yönetimi sağlanmadan öğrencilerde disiplin ve bir intizam sağlanamadan öğrenimin de öğretimin de gerçekleşebileceğini düşünmüyorum. Bu sebeple sınıf yönetimi açısından hizmet içi eğitimin öncelikli olabileceğini olması gerektiğini düşünüyorum.” (İ1)

“...bence bunlardan çocukları tanıyıp ona göre dersi şekillendireceğimiz için çocukları tanımanın daha önemli olduğunu düşünüyorum... (hizmet içi eğitimin) genel olarak yaş grubunu tanımaya yönelik olması hem okul içinde değil başka farklı kurumlara gittiğimizde de daha çok işimize yarayacaktır diye düşünüyorum.” (İ2)

“...gelişimsel özelliklerini çocukların bilmiyoruz çünkü bu alanda hiçbir şekilde eğitim almadık. Bunun öncelikli olduğunu düşünüyorum. İki onun dışında üçü ikinci olarak da tabii ki yabancı dili ne oranda ne kadar onlara edindirebileceğimiz konusunda bir eğitim olabilir.” (İ3)

“...acil durum ilk çünkü çocuğu kurtarmam gerek ikinci olarak rehberlik yani çocuklarının yaş grubu özellikleri söylemeleri gerekiyor. İki işte üçüncü olarak da düşünüyorum sınıf yönetimi olur. Çünkü çocuklar o yaşta çok hareketli ve onları nasıl kontrol altında tutacağımız ve onların dikkatini nasıl çekeceğimiz önemlidir.” (İ5)

“...çocuklara hitap etme şekilleri de düzeltilirse onun dışında pek problem kalmıyacağını düşünüyorum.” (O5)

“Aslında öncelik olarak şu hani sınıfı benimseme dediğimiz olay aslında. Hani evet ben buranın İngilizce dersine giriyorum ama hani işte otuz dakikamı ben burda yapayım çıkayım olarak değil de çocuklara gerçekten bir şey verebildiğinizi düşünmeniz gerekiyor yeri geldiğinizde. Evet verebildiğinize inaniyo olabiliriz ama onu çocuklar aldı mı yani severek yapıyorlar mı, yapacaklar mı, aldılar mı ileriye yansıyacak mı çocuklar için önemli. Önemli olan sınıfı benimsemek, bütün çocukları güzel analiz edebilmek, ıı hani tanıyabilmek” (O6)

“En çok neye ihtiyaçları var? Çocukların gelişimlerine göre öğretme tekniklerine bence...” (Y1)

“...bizim için okul öncesi grubunu tanınması lazım. Önce bi işte onu stajla mı desteklenir az önce dediğim gibi öncelik çocukları tanınması lazım.” (Y2)

“...Şimdi hocam bunlardan formasyon ve sınıf yönetimi bence ikisi bir arada ilk önce verilmesi gerekiyo aynı anda. Çünkü sınıf yönetimi yapılabilir ama hadi sınıf yönetimi yaptık arkasının boş kalmaması gerekiyor...” (Y3)

Sonuç olarak okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi ihtiyaçlarının neler olduğunu araştıran çalışmanın üçüncü alt problemine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileriyle yapılan görüşmeler ile araştırmacının yapmış olduğu gözlemler neticesinde elde edilen ortak temaların **sınıf yönetimi, küçük çocuklara İngilizce öğretimi, paydaşlarla iletişim ve öğrenciyi tanıma** şeklinde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın üçüncü alt problemi olan “okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nelerdir?” sorusuna ilişkin elde edilen görüşme ve gözlem sonuçları göstermektedir ki okul öncesi eğitim kurumlarında görev

yapan İngilizce öğretmenlerinin *sınıf yönetimi, küçük çocuklara İngilizce öğretimi, paydaşlarla iletişim, öğrenciyi tanıma* ve *ilk yardım* konularında hizmet içi eğitim almaya ihtiyaçları vardır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Dördüncü alt problemde İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitiminde hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik yapılacak hizmet içi eğitim programına ilişkin öneriler, öğretmenlere kazandırılması gereken özellikler, düzenlenmesi gereken eğitim durumları ve kazandırılması planlanan özellikler nasıl sınanacağı araştırılmıştır. Gözlem ve görüşmeler yoluyla elde edilen verilerin analizinden okul öncesi eğitim kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmış ve İngilizce öğretmenleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında öğretmenlere katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimin; eğitimi veren kişi, eğitimin süresi, eğitimin verileceği zaman, eğitim sırasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları ve eğitimde kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri açılarından nasıl olmasını arzu ettikleri sorulmuştur. İngilizce öğretmenlerinin kendileri için geliştirilecek bir hizmet içi eğitim programının özelliklerine ilişkin kazandırılması planlanan özellikler, düzenlenmesi gereken eğitim durumları ve kazandırılması beklenen özelliklerin nasıl sınanacağı konularında görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Öğretmenlere kazandırılması gereken özellikler

Okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenleri, okul yöneticileri ve İngilizce öğretmenleri ile en yakın etkileşimde çalışan okul öncesi öğretmenleri ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucu katılımcıların ortak ifade ettikleri temalar, kodlar ve frekansları ile tablo 18'de sunulmuştur.

Tablo 18

Katılımcıların Ortak İfade Ettikleri Temalar, Kodlar ve Frekansları

Tema	Kod	Katılımcılar	Frekans
	Yanlış davranışları yönetme	İ4, İ5, O2, O3, O5, O6, Y2, Y3	8
Sınıf yönetimi	Sınıfın fiziksel düzenini sağlama/ Oturma düzeni oluşturma	İ6, O1, O2, O6, Y1, Y2, Y3	7
	Otorite/Disiplin sağlama	İ1, İ4, İ5, O1, O4, Y2, Y3	7
	Etkili komut verme	İ4, O1, O2, O5, O6, Y3	6
	Küçük çocuklara İngilizce öğretimi	Derse olumlu tutum geliştirmeyi sağlama/İngilizceyi tanıtmaya yönelik	İ2, İ3, O3, O5, O6, Y1
Paydaşlarla iletişim	Veli ile iletişimde sorunlar	İ2, İ4, O1, O2, Y3	5
Öğrenciyi tanıma	Bilişsel özelliklerini bilme	İ2, İ3, İ5, O3, O4, O5, Y1, Y2, Y3	9
	Sosyal duyuşsal özelliklerini bilme	İ2, İ3, İ5, O6, Y1	5
	İlgi alanlarını bilme	İ6, İ7, O3, Y1	4
	Psikomotor özelliklerini bilme	İ2, İ3, İ5, O6	4

Tablo incelendiğinde okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine hizmet içi eğitimler aracılığıyla kazandırılması gereken özellikler hakkında katılımcı görüşlerinin kesiştiği temalar altındaki ortak kodlardan frekansı en yüksek olanların öğrencilerin bilişsel özelliklerini bilme, öğrencilerin yanlış davranışlarını yönetme, otorite/disiplin sağlama ve sınıfın fiziksel düzenini sağlama/ oturma düzeni oluşturma şeklinde olduğu görülmektedir. Bunları etkili komut verme ve derse karşı olumlu tutum geliştirmeyi sağlama/ İngilizceyi tanıtmaya yönelik şekilde tanımlanan kodlar izlenmektedir.

Bir katılımcı İngilizce öğretmenin sınıfında yapılan gözlemlerde elde edilen verilerin incelendiğinde görüşmelerden elde edilen verilere benzer şekilde gözlemlenen İngilizce öğretmenin sınıf yönetimi konusunda öğrencilerin oturma düzenini oluşturma, gürültüyü

yatıştırma, rutinleri kullanma, dersin akışını bozan davranışlara müdahale etme ve etkili komut verme konularında güçlükler yaşadığı belirlenmiştir. Küçük çocuklara İngilizce öğretimi konusunda öğretmenin beden dili, jest ve mimikler ve ses tonunu kullanırken yanlış cevaplara tepki verirken çocukları derste aktif tutmada dönüt verirken ve oyun kurarken zorluklar yaşadığı gözlemlenmiştir. Öğrencileri tanıma konusunda ise küçük yaş gruplarında öğrenciyle bağ kurma örneğinin duygusal sorun yaşayan öğrencileri teselli etme, fiziksel temasta bulunma ve sorun yaşayan öğrencilerle ilgilenme noktalarında hizmet içi eğitime ihtiyacı olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri için bu çalışma sürecinde gerçekleştirilen ihtiyaç analizi sonucu İngilizce öğretmenlerine kazandırılması gereken özelliklerin şunlar olduğu söylenebilir:

- Dersin akışını bozan, öğrenme ortamının kalitesini ve dersin verimliliğini düşüren öğrenci davranışlarını yönetme,
- Sınıfın fiziksel düzenini öğrenmeye teşvik edecek ve öğrencilerin konforunu sağlayacak şekilde düzenleme,
- Öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri sınırların çizilmesi ve korunması, sınıfta kabul edilen ve kabul edilmeyen davranışların öğrencilere öğretilmesi konusunda tutarlı olma ve devamlılığın sağlanmasında gerekli disiplini sağlama,
- Öğrencileri yönlendirmek ve görevlerini tamamlamalarını sağlamak amacıyla kısa, net ve anlaşılır talimat verme,
- Bir ders olarak İngiliz dilini tanıtmaya, İngilizce öğrenmeyi keyifli hale getirme ve öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmelerini, olumlu duygular beslemelerini sağlama,
- Velilere yabancı dil öğrenme sürecini anlaşılır şekilde açıklama, derslerin okulda işlenişi, çocukların yıl sonunda kazanması beklenen davranışları ve evde çocukların İngilizce öğrenmesine destek olmak için neler yapabilecekleri konusunda velilere bilgi sağlama,

- Velilerle belirli aralıklarla iletişim halinde olup çocuklarının yabancı dil gelişimleri hakkında süreç içinde gelişen durumları paylaşma ve velilere gerekli durumlarda yönlendirme sağlama,
- Öğrencilerin bilişsel, sosyal duyuşsal ve psikomotor özelliklerini bilme ve dersi çocukların bu özelliklerine uygun olacak hale getirme,
- Öğrencilerin yaş grubunun ilgi alanlarını tanıma ve derse bu ilgi alanlarını dahil ederek etkili öğrenmeye uygun ortam oluşturma.

Düzenlenmesi gereken eğitim durumları

Zeybek (2020), yetişkinlik döneminde alınan eğitimleri öğrenenlerin boş zamanlarında kendi yaşamlarından feragat ederek günlük rutinlerine sığdırdıklarını ifade etmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri için düzenlenecek bir hizmet içi eğitim; öğretmenlerin yoğun çalışma tempoları ve okul dışı iş yükleri düşünüldüğünde olabildiğince kısa sürede yüksek verim sağlayacak şekilde planlanmalıdır. Araştırmanın çalışma grubundaki İngilizce öğretmenleri katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimde düzenlenmesi gereken eğitim durumlarıyla ilgili yöneltilen sorulara eğitim süresi açısından genellikle 1-2 hafta sonu sürecek şekilde olmasını arzuladıklarını dile getirmişlerdir. Bir öğretmen bir yıl boyunca sürecek uzun soluklu gözlem ve değerlendirmeleri de içeren bir eğitim arzuladığını dile getirmiştir. Eğitimin verileceği zaman açısından ise katılımcı öğretmenlerin düşünceleri farklılaşmaktadır. 4 katılımcı öğretmen katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimin okul dönemi hafta sonu olmasını; 1 öğretmen tatil dönemleri hafta sonu olmasını tercih edeceklerini söylerken; 1 öğretmen yaz döneminde olmasını; 1 öğretmen ise ara tatillerde olmasını öncelikli olarak arzuladığını ifade etmiştir.

Eğitimi veren kişi bakımından katılımcı öğretmenler çoğunlukla tecrübeli ve daha önce alanda mutlaka çalışmış uzman biri olmasını tercih edeceklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlik mesleği teorik bilgilerden çok teorik bilgilerin uygulamaya yansımaları ile ilgilenen bir meslek dalı olduğu için alanda öğretmen olarak deneyim sahibi bir eğitmenin

okul öncesi seviyesinde çalışan İngilizce öğretmenlerine sunacağı hizmet içi eğitimin; alanında uzman ancak daha önce hiç okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmamış bir kişinin yürüteceği bir hizmet içi eğitimden görece daha işlevsel olacağı söylenebilir.

Çalışma grubundaki İngilizce öğretmenlerine katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimin; eğitimde kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri açısından nasıl olmasını bekledikleri sorulduğunda katılımcılar örnek verme, problem çözme, beyin fırtınası, tartışma, grup çalışması, örnek olay ve soru cevap yollarından faydalanılabileceği ve teorik bilgilerin anlatım yoluyla sunulabileceği, eğitim sırasında önceden yapılmış derslerin videolarının materyal olarak kullanılabileceği ve mümkün olduğu durumlarda gözlemden faydalanılabileceğini dile getirmişlerdir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerden çoğu kendilerinin gerçek sınıflarda yapacakları uygulamalara dönüt almanın mümkün olduğu bir eğitimin çok yararlı olacağını ifade etmişlerdir.

Zeybek (2020), yetişkin gruplarına eğitim verenlerin yetişkin öğrenenlerin kendilerine güvenlerini arttıracak öğrenme stratejilerini uygulamalarını ve yetişkin öğrenenlerde kaygı ve stresi azaltmak, rekabetten ziyade takım çalışmasına odaklanan iş birlikçi öğrenme yaklaşımlarını kullanmayı önermektedir. Knowles (1970), yetişkin eğitiminde öğrenme ortamlarının düzenlenmesi hakkında öğrenenlerin birbirlerinin sırtlarını değil yüzlerini görece şekilde oturma düzeninin planlanmasını, ısı ışık havalandırma ve dekorasyon gibi öğelerin yetişkin öğrenenlerin kendilerini rahat hissedecekleri şekilde düzenlenmesini önermekte; yetişkin eğitiminde kullanılacak yöntem ve teknikler için, mutlaka öğrenenlerin sürece dahil edilmesini, tartışma, rol oynama, örnek olay gibi teknikleri ve bağımsız çalışma ile proje grupları oluşturma gibi etkinlikleri örmektedir.

Kazandırılması planlanan özelliklerin nasıl sınanacağı

Knowles (1970), yetişkin eğitiminde ölçme ve değerlendirme sürecine öğrenenlerin aktif şekilde dahil edilmelerini ve eğitmenin belirlenen ölçütlere göre yetişkin öğrenenlerin kendilerini değerlendirmeleri için işlem basamakları geliştirerek uygulamalarına destek

olması gerektiğini ifade etmektedir. Çalışma grubundaki İngilizce öğretmenlerine katılmak isteyecekleri bir hizmet içi eğitimde verilecek eğitim hizmetinin ardından nasıl bir ölçme ve değerlendirme süreci uygulanmasını tercih edecekleri sorulduğunda 3 öğretmen mülakat tarzı sözel bir değerlendirmeyi, 3 öğretmen kendi sınıflarında uzmanın gözlem yapması yoluyla değerlendirmeyi, 2 öğretmen çoktan seçmeli bir sınav ile, 1 öğretmen ise açık uçlu yazılı bir sınav ile değerlendirme yapılmasını tercih edeceklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin katılımcı İngilizce öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“...bu eğitimi veren kişinin öncelikle tabi ki tecrübeli bir öğretmen olmasının kıdemli bir öğretmen olmasını beklerim çünkü sadece akademik bilgi dediğim gibi sınıf yönetimi konusunda özellikle çocuk psikolojisi konusunda yeterli kalabileceğini düşünmüyorum. Eğitim verebilmek adına bu yüzden daha öncesinde okul ve okul öncesinde bu yaş gruplarında eğitim tecrübesi olan bir öğretmen olmasını isterim... uygulamalı gözleme dayalı bir ölçme değerlendirme aracı kullanılabilir. Eğitimi aldıktan sonra bir uygulama dersi düzenlenip bir öğretmen gönderilebilir derslere bu şekilde daha sağlıklı sonuç vereceğini düşünüyorum. Tabi geri dönüt almak da bu noktada çok önemli.”
(İ1)

“...Üniversitelerde çalışan hocalar da aslında şöyle düşünüyorum tabi ki alanında uzman olan profesör, doktor olan kişiler var fakat öğretmenler gerçekten okul öncesi seviyesine ders vermiş gerçekten çocuklarla muhatap olmuş kişiler mi o konuda gerçekten kendi tecrübesinin olması etrafındakilerin tecrübelerine dayanarak bazı çözümler üretmeleri daha iyi. Eğitim süresi için İngilizce öğretmeni olarak zaten çok yoğun çalıştığımızı inanıyorum. İçerisinde bizim derslerimize yetiştireceğimiz şeyler için bile genellikle evde çalışıyoruz. Bu bakımdan tabi ki eğitim önemlidir ama olabildiğince boş zamanlarımızı değerlendireceğimiz şekilde olması gerekir.” (İ2)

“Hafta sonu hafta sonu olsun. Çünkü normalde insanlar çalışıyorlar. Hafta sonu gündüz saatleri olsun... problem çözmeye yönelik olsun diye düşünüyorum yani ıı örneğini vercek biz de nasıl çözebileceğiniz diye yani göstermeli olsun diye istiyorum. Sözel olarak ölçsün beni.” (İ5)

Sonuç olarak okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştıran ve İngilizce öğretmenlerinin tespit edilen ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir hizmet içi eğitim programı geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve kendisiyle görüşme yapılan İngilizce öğretmenlerinden birinin sınıfında araştırmacı tarafından gerçekleştirilen gözlemler neticesinde İngilizce öğretmenlerinin hizmet öncesinde aldıkları eğitimlerin okul öncesi dönem çocukları ve onların ihtiyaçlarını tanıma, sınıf yönetimi ve küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi konularında yetersiz kaldığı söylenebilir. Zein (2016), Endonezya’da ilk ve ortaokul seviyelerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştırdığı çalışmasında İngilizce öğretmenlerinin sınıf uygulamalarındaki eksiklikleri hizmete başlamadan önce aldıkları eğitimin yetersizliğine bağlamıştır. Karaata (2010) ise Türkiye’nin resmi ilk ve orta kademeli okullarında görevli 38196 İngilizce öğretmeninin yapılan çalışma sonucunda %40.17’sinin lisans eğitimleri süresince İngilizce öğretim metot ve tekniklerine ilişkin ders almadığı ifade etmektedir. İngilizce öğretmenlerine okul öncesi dönem çocukları ve onların ihtiyaçlarını tanıma, sınıf yönetimi ve küçük yaş gruplarına İngilizce öğretimi konularında hizmet içi eğitimler sağlanması öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerindeki boşlukların giderilmesinde ve İngilizce öğretmenlerinin sunacakları eğitimin niteliğinin artmasında etkili olacaktır. Alagözlü (2017) de hizmet içi eğitimlerin, İngilizce öğretmenlerin mezuniyet sonrası yaşadıkları teori ve pratiği birleştirme problemini aşmada çözüm sunabileceğini dile getirmektedir.

Bu araştırmanın sonucunda okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en çok güçlük yaşadıkları konunun sınıf yönetimi olduğu tespit edilmiştir.

İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi seviyesinde sınıf yönetimine ilişkin gürültüyü kontrol etmek, okul öncesi dönem çocuklarını koordine etmek, istenmeyen davranışları yönetmek, ödül ve ceza sistemini etkili şekilde kullanmak, sınıfın fiziksel düzenini öğrenmeye teşvik edecek şekilde yapılandırmak, İngilizce öğrenmeyi destekleyecek rutinler oluşturmak, çocuklar için anlaşılır ve çocuklar tarafından uygulanabilir talimatlar vermek ve çocukları derse hazırlamak konularında hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu saptanmıştır. İngilizce öğretmenleri, okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleri ile yapılan görüşmelerden ve gözlemlerden elde edilen verilerin analizi sonucu en yüksek frekanslı ortak temanın sınıf yönetimi olarak tespit edilmesi sebebiyle EK-A'da "Okul Öncesi Birimlerde Görev Yapan İngilizce Öğretmenleri için Etkili Sınıf Yönetimi" isimli örnek bir hizmet içi eğitim programı sunulmuştur.

Bölüm 5

Sonuç ve Öneriler

Okul öncesi eğitim birimlerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının araştırıldığı çalışmanın bu bölümünde araştırma sonunda elde edilen bulgulara yönelik ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

- İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi dönem çocuklarını gelişimsel ve psikolojik olarak tanımakta güçlük yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- İngilizce öğretmenlerinin; okul öncesi dönem çocuklarının bilişsel, sosyal duyuşsal, psikomotor ve dil gelişim özellikleri konusunda bilgi eksiklikleri olabildiğinden derslerini yapılandırırken ve öğrencileriyle ilgilenirken güçlükler yaşadıkları, ne yapacaklarını bilemeyip çaresiz kalabildikleri elde edilen sonuçlar arasındadır.
- Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenleri sınıflarında özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerle çalışırken de güçlüklerle karşılaşabilmektedirler.
- Okul öncesi dönem çocuklarıyla çalışan İngilizce öğretmenlerinin bir başka güçlük yaşadıkları konu küçük çocuklara İngilizce öğretimi konusudur. İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil olarak ileri düzeyde bildikleri İngilizceyi henüz anadil gelişimleri bile tamamlanmamış küçük çocuklara öğretirken onların dil seviyelerine uygun olacak şekilde derslerini nasıl yapılandıracakları, yabancı dil veya ikinci dil olarak İngilizceyi onlara nasıl tanıtacakları ve dilbilgisi konularına derslerinde nasıl ve ne ölçüde yer vermeleri gerektiği konularında zorluk yaşadıkları bu araştırmanın sonuçları arasındadır.
- İngilizce öğretmenleri okul öncesi yaş gruplarına yönelik etkinlik tasarlarırken de güçlük yaşamaktadırlar. Özellikle çocukların ilkokula başlamadan önce okul öncesi eğitimi aldıkları son yılda, çocukları 4 temel dil becerisinden okuma ve yazma becerileriyle tanıştırmalarının olanaklı olduğu evrede, İngilizce öğretmenleri kâğıt üzerinde kalem ile yapılacak etkinlikler oluştururken çocukların planladıkları

etkinlikleri ne ölçüde başarabileceklerine yönelik tahmin yapmakta güçlük yaşayabilmektedirler.

- Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin öğrencilerinin anne babalarına, uyguladıkları İngilizce öğretim sürecini açıklarken ve velilerden talep gelmesi durumunda onları İngilizce öğretim sürecine dahil edecek çocuklarının İngilizce öğrenmelerini desteklemelerini sağlayacak yönlendirmeler yaparken güçlük yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- İngilizce öğretmenleri; anne ve babalarının okul öncesi yaş grubundaki çocuklarının İngilizce öğrenmelerine ilişkin beklentilerini şekillendirmelerinde onlara nasıl rehberlik edecekleri konusunda da zorluklarla karşılaşabilmektedirler.
- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin acil durumlar karşısında çocuklara uygulanması gereken ilkyardım müdahaleleri konusunda güçlük yaşadıkları bu araştırmanın sonuçları arasında yer almaktadır.
- Okul öncesi yaş gruplarıyla çalışan İngilizce öğretmenlerinin bir diğer güçlük yaşadıkları konunun jest mimik, beden dili ve ses tonunun etkili kullanımı konusunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en çok güçlük yaşadıkları ve buna bağlı olarak hizmet içi eğitime en çok ihtiyaç duydukları gözlem ve görüşme formlarının analizleri sonucu frekansı en çok olarak belirlenen konunun sınıf yönetimi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- İngilizce öğretmenleri okul öncesi düzeyde, sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması, gürültünün yatıştırılması, kuralların işe koşulması, ödül ceza sistemlerinin kullanılması, etkili talimat verme, istenmeyen davranışları yönetme, zamanı yönetme ve rutin oluşturma konularında güçlük yaşamaktadırlar.
- Çalışmanın sonuçları dikkate alınarak ihtiyaç analizi sonucu okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en çok güçlük yaşadıkları konunun sınıf yönetimi olması sebebiyle bu konuda "Öncesi İngilizce Öğretmenleri

İçin Etkili Sınıf Yönetimi Hizmet İçi Eğitim Programı” (EK-A) isimli bir program öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine katkı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

Öneriler

Uygulayıcılara yönelik öneriler

- İhtiyaç analizi çalışmasından elde edilen yüksek frekanslı temalara yönelik; özel eğitim ihtiyacı olan okul öncesi çocuklarına İngilizce öğretimine yönelik bireyselleştirilmiş eğitim programları hazırlanması ve uygulanması, okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri, okul öncesi dönem için etkinlik tasarlama ve oyun kurma, ebeveynlere İngilizce öğretimi süreçlerini açıklama ve küçük çocuklara İngilizce öğretimi (Teaching English to Young Learners) konularında okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine yalnızca okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin katılımı ile sınırlandırılmış hizmet içi eğitimler sağlanabilir. İngilizce öğretmenleri ülkemizde okul öncesinden yetişkin gruplarına kadar geniş bir öğrenen yaş aralığına hizmet verdiklerinden İngilizce öğretmenleri için geliştirilen hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin hitap ettikleri yaş grupları dikkate alınarak hazırlanması ve uygulanması önerilmektedir.
- Bu çalışmada gerçekleştirilen ihtiyaç analizinin sonuçları doğrultusunda geliştirilen hizmet içi eğitim programı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmetine sunulabilir. Uygulayıcılar program üzerinde katılımcılarının ihtiyaçlarına yönelik geliştirmeler yapabilirler.
- Görüşmeler sırasında İngilizce öğretmenleri aldıkları hizmet içi eğitimleri niteliksel ve niceliksel olarak yeterli bulmadıklarını ve hizmet öncesi eğitimlerinde mesleğe başladıktan sonra eksiklikler fark ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda İngilizce öğretmenleri için geliştirilen hizmet içi eğitim programları için program değerlendirme çalışmaları yapılabilir ve İngilizce öğretmenlerini yetiştiren programlarda güncellemeler ve geliştirmeler yapılabilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler

- Bu araştırmanın çalışma grubunu İngilizce öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileri oluşturmaktadır. Okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını araştıran ve çalışma grubuna öğrenci ve velileri de dahil eden araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Abdi, A., & Cavus, N. (2019). Developing An Electronic Device To Teach English As A Foreign Language: Educational Toy For Pre-Kindergarten Children. *International Journal Of Emerging Technologies İn Learning (İjjet)*, 14(22), 29-44.

Akdoğan, F. (2005). "Erken Yaşta Yoğun Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Temel Bilgiler ve Yaklaşımlar". *Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular*. (Ed: A, Oktay ve Ö.P, Unutkan). İstanbul: Morpa Yayınları. 213 - 226.

Alagözlü, N. (2017). Türkiye 'De İngilizce Öğretmeni Yetiştirme Sorunları. *Türkbilig*, (34), 241-248.

Altmışdört, G. (2013). Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi Olgusuna Beyin ve Dil Gelişimi Açısından Bir Bakış. *Ege Eğitim Dergisi*, 14(2), 41-62.

Al-Wreikat, Y. A. A. S., & Bin Abdullah, M. K. K. (2010). An Evaluation Of Jordanian EFL Teachers' In-Service Training Courses Teaching Techniques Effectiveness. *English Language Teaching*, 3(4), 18-27.

Arıbaş, S. Kartal, Ş. & Çağlar, İ. (2012). İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 42 (195), 100-117. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Milliegitim/Issue/36172/406698>

Arıkan, A. (2012). Öğretmen Yetiştirme Programlarının İngilizce Öğretmen Adaylarını İlköğretimde İngilizce Öğretimine Ne Kadar Hazırladığına Yönelik Nitel Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 77-87.

Ata, S., & Akman, B. (2016). Bağlanma Boyutları, Sınıf Yönetimi Profilleri ve Öğretmen-Aile Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3).

Aydın, İ. (2014). Hizmet İçi Eğitim El Kitabı. *Pegem Akademi*, 2.Baskı

Babanoğlu, M. P. & Yardımcı, A. (2017). Turkish State And Private School EFL Teachers' Perceptions On Professional Development. Cukurova University Faculty Of Education Journal, 46(2), 789-803. Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Cuefd/Issue/31467/305210>

Balçıkanlı, C. & Özmen, K. (2021). Çocuğum İngilizce Öğreniyor. Altın Kitaplar Akademi 1. BASKI

Bilçentayev, V R. (2004). Çok Erken Yaşlarda Çocuklarda Yabancı Dil Eğitimi. Uluslararası Eğitim. Yurtdışı Eğitim Portalı. [Http://www.Dilokulu.Com](http://www.dilokulu.com)

Brumen, M. (2011). The Perception Of And Motivation For Foreign Language Learning İn Preschool. Early Child Development And Care. 181(6), 717–732.

Budak, Y. (2012). Sınıf Yönetimi. Bölüm 12. Pegem Akademi. 13.BASKI

Büyükalın Filiz, S. (2012). Sınıf Yönetimi. Bölüm 9. Pegem Akademi. 13.BASKI

Cameron, L. (2001). Teaching Languages To Young Learners. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Can, Halil, Ahmet Akgün ve Ş. Kavuncubaşı, "Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi", Siyasal Kitapevi, Ankara: 195, (1995)

Creswell, J. W. (2007). Qualitative Inquiry And Research Design: Choosing Among Five Approaches. Thousand Oaks: Sage Publications.

Creswell, J. W. (2013). Qualitative Inquiry And Research Design: Choosing Among Five Approaches. Sage Publications.

Creswell, J. W. (2021). Nitel Araştırma Yöntemleri. Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni. Siyasal Kitapevi. 6. Baskı.

Crosse, K. (2007). *Introducing English As An Additional Language To The Young Children: A Practical Handbook*. London, UK: Paul Chapman Publishing.

Çakır, A. (2017). Türkiye'de YÖK Öncesi ve Sonrası Yabancı Dil Eğitimi. *Journal Of Language Research (JLR)*, 1(1), 1-18.

Çalık, T. (2012). *Sınıf Yönetimi*. Bölüm 1. Pegem Akademi. 13.BASKI

Çalışkan, N., & Yeşil, R. (2005). Eğitim Sürecinde Öğretmenin Beden Dili. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 199-207.

Çapan, B. E. (2009). Öğretmen Adaylarının Kişilerarası İlişkileri ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki. *Anadolu University Journal Of Social Sciences*, 9(2).

Çayak, S., & Ergi, D. Y. (2015). Öğretmen-Veli İş Birliği ile İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (11), 59-77.

Çoban Söylemez, E. T. (2016). İkinci Dil Eğitimi Alan ve Almayan Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dil ve Kavram Gelişimlerinin İncelenmesi.

Dawson B, Trapp RG. *Probability&Related Topics For Making İnferences About Data. Basic&Clinical Biostatistics*. 3rd Edition, Lange Medical Books/Mcgraw-Hill Medical Publishing Division, 2001, 69-72.

Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*. Pegem Akademi. 28.Baskı.

Demirel, Ö., & Budak, Y. (2003). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 33(33), 62-81.

Doğan, O. (2009). *Hizmet İçi Eğitime Katılımın Eğitim Öğretim Sürecine Etkisi ile İlgili Yönetici ve Öğretmen Görüşleri* (Master's Thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Erdem, A. R., & Şimşek, S. (2013). Öğretmenlere ve Okul Yöneticilerine Verilen Hizmet İçi Eğitimlerin İrdelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4).

Ereş, F. (2021) Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme. Pegem Akademi. 3. Baskı.

Erkan, M., & Fügen, G. Ö. Z. (2010). Öğretmenlerin İlk Yardım Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(4), 63-68.

Fer, S. (2015). Öğretim Tasarımı. Anı Yayıncılık 3. Baskı

Gillis, R., & Nilsen, E. S. (2014). Cognitive Flexibility Supports Preschoolers' Detection Of Communicative Ambiguity. *First Language*, 34(1), 58–71. Doi:10.1177/0142723714521839

Glesne, C. Ve Peskin, A. (1992). *Becoming Qualitative Researchers: An Introduction*. White Plains, NY: Longman.

González, A. (2003). Who is Educating EFL Teachers: A Qualitative Study Of in-Service in Colombia. *Ikala*, 8(1), 153-172.

Gökdere, M., Ve Çepni, S., (2004), Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen Öğretmenlerinin Hizmet İçi İhtiyaçlarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalıma: Bilim Sanat Merkezi Örnekleme, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24)2, 1-14

Güler Vd. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma. Seçkin Yayıncılık Sosyal Bilimler (2.Baskı).

Günel, M., & Tanrıverdi, K. (2014). Dünya'da ve Türkiye'de Hizmetiçi Eğitimler: Kurumsal ve Akademik Hafıza (Kayıpları) Mız. *Eğitim ve Bilim*, 39(175).

Güneş, F. & Deveci, T. (2021). Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme. Pegem Akademi. 5. Baskı.

Habeeb, K. (2013). Teachers' Perceptions Toward Implementing English As A Foreign Language At Kindergarten: What Can We Learn From The Case Of Kuwaiti Kindergarten Teachers?. University Of Arkansas.

Hanbay, O. (2013). Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi. Anı Yayıncılık

Haznedar, B. (2010, November). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz. In International Conference On New Trends In Education And Their Implications, Antalya, Turkey. Erişim: [Http://Www. İconte. Org/Fileupload/Ks59689/File/166. Pdf.](http://www.iconte.org/Fileupload/Ks59689/File/166.Pdf)

Ince, M., Karataş, S. & Çiftçi, A. (2019). Branş Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarına İlişkin Görüşleri. OPUS International Journal Of Society Researches, 11 (18), 2140-2164. DOI: 10.26466/Opus.563913

İnayet Pehlivan, "Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Sorunları Araştırması," Verimlilik Dergisi, Sayı: 1997/3, 1997, S. 131.

Johnson, R. B., Onwuegbuzie, A. J., & Turner, L. A. (2007). Toward A Definition Of Mixed Methods Research. Journal Of Mixed Methods Research, 1(2), 112-133.

Kara, Ş. (1999). 'Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenim ve Öğretimi'. Dil Dergisi, Sayı 79. TÖMER. Ankara Üniversitesi.

Karaata, C. (2010). Millî Eğitim Bakanlığında Görevli İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Öneriler. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(185), 107-129.

Karaca, N. (2020). In-Service English Language Teachers' Perceptions Of Self-Efficacy (Order No. 28734785). Availab Le From Proquest Dissertations & Theses Global. (2570353320).

Karakoç, C. (2007). Okul öncesi eğitimde ana sınıfları ingilizce dersi için bir öğretim programı önerisi (Master's thesis).

Karim, A., Ahmed, Z., Shahed, F. H., Rahman, M. M., & Mohamed, A. R. (2019). Challenges Affecting The Implementation Of£ 50 Million In-Service Training Program For English Teachers In Bangladesh. *The Qualitative Report*, 24(10), 2457-2485.

Kazemi, A., & Ashrafi, M. (2014). In-Service Training Programs For Iranian EFL Teachers Revisited. *International Journal Of Asian Social Science*, 4(10), 1062-1076.

Kharkhurin, A. V. (2012). Multilingualism And Creativity. In *Multilingualism And Creativity. Multilingual Matters*.

Kılıç, M. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları Hakkında Eğitim Müfettişleri, İlköğretim Okul Yöneticilerinin Görüşleri (Bolu İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Knowles, M. (1970). *The Modern Practice Of Adult Education: Andragogy Versus Pedagogy*. New York. NY: Association Press.

Knowles, M. S. (1972). *Andragogy*. NETCHE. Knowles, M. S. (1972). *Andragogy*. NETCHE.

Kozikoğlu, İ., & Senemoğlu, N. (2018). Mesleğe Yeni Başlayan Öğretmenlerin Karşılaştıkları Güçlükler: Nitel Bir Çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 341-371.

Krashen, S., Long, M., & Scarcella, R. (1979). Age, Rate, And Eventual Attainment In Second Language Acquisition. *TESOL Quarterly*, 13(4), 573-582. Lambert, W.E. (1972). *Language, Psychology And Culture*. Stanford CA: Stanford University Press.

Metin, K. A. Y. A. (2020). MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü'nün Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri: Katılımcılar, Eğitim Durumları, Eğitim Konuları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 183-193.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: A Sourcebook Of New Methods* (2nd Ed.). Thousand Oaks, Ca: Sage.

Millî Eğitim Bakanlığı Personeli Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği (2022). Resmî gazete, 31775.

Noom-Ura, S. (2013). English-Teaching Problems In Thailand And Thai Teachers' Professional Development Needs. *English Language Teaching*, 6(11), 139-147.

Ornstein, A. Ve Hunkins, P. (2016). Eğitim Programı Temeller, İlkeler ve Sorunlar. Eğitim Yayınevi. 2. Baskı.

Önen, F., Mertoğlu, H., Saka, M., & Gürdal, A. (2010). Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Proje ve Proje Tabanlı Öğrenmeye İlişkin Bilgilerine ve Proje Yapma Yeterliklerine Etkisi: Öpyep Örneği. *Journal Of Kirsehir Education Faculty*, 11(1).

ÖYGM (2018). *Hizmet İçi Eğitim Enstitüleri*.
[Http://Oygm.Meb.Gov.Tr/Www/Tanitim/Icerik/633](http://Oygm.Meb.Gov.Tr/Www/Tanitim/Icerik/633)

Özan, Mukadder B. Ve Dikici, Abdullah (2001). Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkliliğinin Değerlendirilmesi (Fırat, Marmara Üniversitesi ve TÜBİTAK Örneği), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt.11, Sayı.2, Ss.22

Özdemir, Ö. (2007). İlköğretim Birinci Kademe İngilizce Öğretmenlerinin Eğitim Durumunda Yöntem-Teknik ve Araç-Gereç (Teknoloji) Kullanma Yeterlilikleri. (Yüksek Lisans Tezi).

Özyürek, L. (1981). Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. Paganom, Gauvreau. Samplingtheory. Duxburypress, 1993, 46972.

Patton M. Q. (1987). *How To Use Qualitative Methods In Evaluation*. Newbury Park. CA:Sage.

Selimoğlu, Ö. G. E., & Yılmaz, Ö. G. H. B. (2009). Hizmet İçi Eğitimin Kurum ve alışanlar Üzerine Etkileri. *Paradoks, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 5(1), 3-23.

SENEMOĞLU, N. (1994). Okul Öncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlikleri Kazandırmalıdır? Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 10, 21.

Senom, F., Zakaria, A. R., & Ahmad Shah, S. S. (2013). Novice Teachers' Challenges And Survival: Where Do Malaysian ESL Teachers Stand? *American Journal Of Educational Research*, 1(4), 119-125.

Silvester, H., (1997), Insect Projects And Evaluation. In-Service Teacher Development: International Perspectives, London.

Sert, N. (2004). "Okul Öncesinde Yabancı Dil Öğreniminde Kalite". Eğitim Araştırmaları Dergisi. Yıl: 5, Sayı: 17. Ankara: Anı Yayıncılık. 14- 30.

şahin, L., & Güçlü, F. (2010). Genel Olarak Hizmet İçi Eğitim: Ülker şirketler Topluluğu Hizmet İçi Eğitim Süreci ve Uygulamaları. In *Journal Of Social Policy Conferences* (No. 59, Pp. 217-270).

şeker, P. T. (2010). *Okul Öncesi Dönemde Yabancı Dil Öğretiminin Dilsel Gelişim Alanına Katkılarının İncelenmesi* (Doctoral Dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

şen, S. (2003). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Eğitim Gereksinimlerinin Saptanması, Hizmet İçi Eğitim ile Yetiştirilmesi. Eğitim Araştırmaları, 13/ 113.

şimşek ve Yıldırım (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık (9. Baskı)

Taymaz, H. (1978). Hizmet İçi Eğitim Üstüne. *Eğitim ve Bilim*, 3(16).

Tunç Çalgan, S. P. (2008). Özel İlköğretim Okullarında alışan İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim alışmalarına Bakışları (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Tutum, C. (1979). "Personel Yönetimi", TODAİE Yayın, Ankara.

Türkiye Özel Okullar Derneği Tüzüğü,
<https://www.tozok.org.tr/page/tr/kurumsal/dernek-tuzuğu>

Tütüniş (2014). Türkiye’de Yabancı Dil Eğitiminde Eğilim Ne Olmalı. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 53.

Uysal, H., Altınkaynak, Ş. Ö., Taşkın, N. & Akman, B. (2018). Çocukların Ödül ve Ceza Algıları ile Öğretmenlerin Disiplin Hakkındaki Görüşleri. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi , (33) , 1-12 . <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.735>

Ülker, M. N. Ö. (2021). İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerinin İncelenmesi (Doctoral Dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

Yaman, İ. (2018). Türkiye’de İngilizce Öğrenmek: Zorluklar ve Fırsatlar. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (11), 161-175.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, F. (2007). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimine Yönelik Uzaktan Eğitim Platformu Tasarımı (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

YÖK (2021), *Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına İlişkin Çerçeve Usul ve Esaslar*

https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/Idaribirimler/Egitim_Ogretim_Daire_Bsk/Pedagojik-Formasyon-Usul-Ve-Esaslar.aspx

YÖK, *Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları.*

<https://www.yok.gov.tr/Kurumsal/Idari-Birimler/Egitim-Ogretim-Dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari>

Yüksel, G. (2012). Sınıf Yönetimi. Bölüm 6. Pegem Akademi. 13.BASKI

Zein, S. (2016). Factors Affecting The Professional Development Of Elementary English Teachers. *Professional Development In Education*, 42(3), 423-440.

Zeybek, G. (2020). Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme. Bölüm 1. Pegem Akademi. 2. Baskı

EK-A: Örnek Hizmet İçi Eğitim Programı

**OKUL ÖNCESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİ İÇİN ETKİLİ SINIF YÖNETİMİ
HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI**

Prof. Dr. Eda GÜRLEN (Danışman)

**Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY
(İngilizce Öğretmeni/Araştırmacı)**

OKUL ÖNCESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİ İÇİN ETKİLİ SINIF YÖNETİMİ HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI DERS DAĞILIMLARI VE ZAMAN ÇİZELGESİ

	1.DERS	ARA	2.DERS	ARA	3.DERS
1.GÜN CUMARTESİ	13.00-14.00 Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması	14.00-14.15	14.15-15.15 Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması	15.15-15.30	15.30-16.00 Günlük yazımı ve paylaşımlar
2.GÜN PAZAR	13.00-14.00 Ödül ve ceza sisteminin kullanılması	14.00-14.15	14.15-15.15 Etkili talimat verme	15.15-15.30	15.30-16.00 Günlük yazımı ve paylaşımlar
3.GÜN CUMARTESİ	13.00-14.00 Rutin oluşturma	14.00-14.15	14.15-15.15 Rutin oluşturma	15.15-15.30	15.30-16.00 Günlük yazımı ve paylaşımlar
4.GÜN PAZAR	13.00-14.00 Çocukları derse hazırlama	14.00-14.15	14.15-15.15 Çocukla bağ kurma	15.15-15.30	15.30-16.00 Günlük yazımı ve paylaşımlar
5.GÜN CUMARTESİ	13.00-14.00 İstenmeyen davranışları yönetme	14.00-14.15	14.15-15.15 İstenmeyen davranışları yönetme	15.15-15.30	15.30-16.00 Günlük yazımı ve paylaşımlar
6.GÜN PAZAR	13.00-13.30 Formların doldurulması	13.00-13.15	13.15-13.45 Eski ve yeni formların incelenmesi ve bireysel değerlendirme yapılması	13.45-14.45	14.00-16.00 Bireysel değerlendirmelerin grupla paylaşımı ve HİEP hakkında katılımcı görüşlerinin alınması

GİRİŞ

Farklı eğitim kademelerinde çalışan İngilizce öğretmenlerinin hitap ettikleri öğrencilerin özellikleri ve ihtiyaçları, başta yaşları sebebiyle değişkenlik göstermekte ve tüm bu seviyelerde görev yapan İngilizce öğretmenlerine sunulacak hizmet içi eğitimlerin bu doğrultuda farklılaşması gerekmektedir. Bu hizmet içi eğitim programı yalnızca okul öncesi eğitim birimlerinde görev yapan İngilizce öğretmenleri için geliştirilmiştir.

Demirel (2020), bir programın hazırlanmasından önce program ihtiyacının saptanması ve ortaya çıkan ihtiyacın en iyi şekilde karşılanması için ihtiyacın gerçek olmasının gerekliliğini ifade etmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan okul yöneticileri, okul öncesi öğretmenleri ve İngilizce öğretmenleriyle yapılan görüşmeler ve okul öncesinde İngilizce derslerinde yapılan gözlemler ile ihtiyaç analizi aşamasında bilgi toplanmış ve okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları temel sorunlar ile hizmet içi eğitim ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır.

İhtiyaç analizi neticesinde okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en çok hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları alanın sınıf yönetimi olduğu tespit edilmiştir. Bu hizmet içi eğitim programının içeriği ve hedefleri ihtiyaç analizi çalışmalarına katılan bireylerin görüşmelerinin içerik analizi sonucunda elde edilen temalardan ve araştırmacının gözlem formlarının analizinden elde edilen temalardan yola çıkılarak oluşturulmuştur.

PROGRAMIN AMACI

Güneş ve Deveci (2021); yetişkin eğitimi için geliştirilen programların amaçlarını, öğrenenleri farklı yaşam durumlarına hazırlamak için bilgi, davranış ve becerileri öğrenenlere edindirmek olarak ifade etmektedirler. Öğretmenler için geliştirilen hizmet içi eğitim programlarının ise temelde öğretmenlerin karşılaşabilecekleri farklı durumlar karşısında hazırlıklı olmalarını sağlamayı ve öğretmenleri mesleklerini icra ederken gerekli bilgi, davranış ve becerilerle donatmayı amaçladığı söylenebilir.

Etkili sınıf yönetimi öğretme-öğrenme ortamları için en temel ihtiyaçlardan birisidir. Sınıf yönetiminde sorunlar olması halinde dersin kalitesinin düşeceğinden, öğrenmenin olumsuz etkileneceğinden ve öğrenenlerin kazanımları sağlamada problem yaşayabileceğinden bahsetmek mümkündür. Özellikle mesleğinin ilk yıllarını çalışan

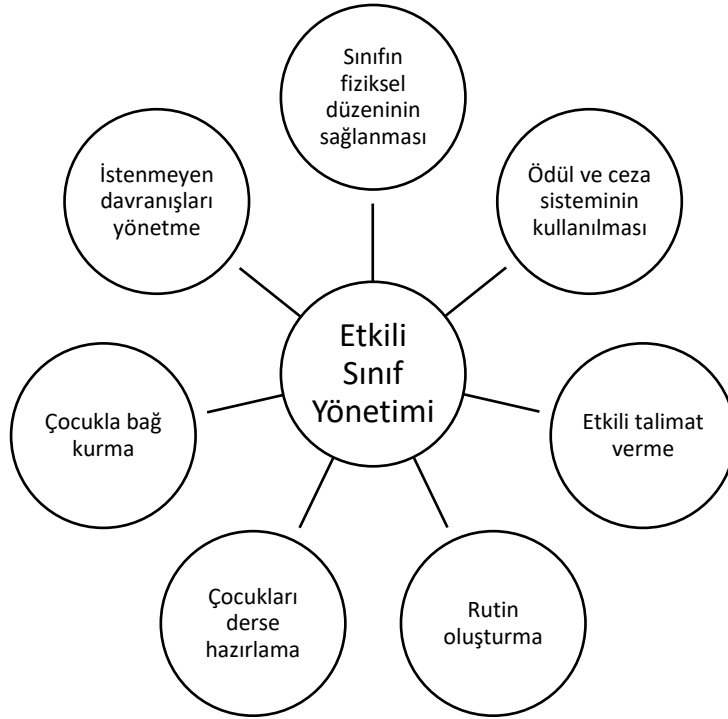
öğretmenler ve küçük yaş gruplarıyla ders yapan öğretmenler için etkili sınıf yönetimini sağlamak güç olabilir.

Bu çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusunda bilgi ve becerilerini arttırmak ve olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. Etkili sınıf yönetiminin sağlanması birçok etmene bağlıdır. Bu hizmet içi eğitim programı; okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin ihtiyaç analizi sonucu sınıf yönetimi konusunda en çok sorun yaşadıkları etmenlere yönelik katılımcı öğretmenlere doğru bilgi sağlamayı, öğretmenlerin olumlu davranış geliştirmelerine ve konu ile ilgili uygulama ve tutumlarını gözden geçirmelerine olanak sağlamayı amaçlamaktadır.

PROGRAMIN ÖZELLİKLERİ

Program 6 gün sürecek şekilde planlanmıştır. Hafta sonları (cumartesi ve pazar) öğleden sonra dersler yapılacaktır. Katılımcı öğretmenlerin görüşmeler sırasında belirtmiş oldukları tercihler göz önünde bulundurularak eğitimin uygulanacağı gün ve saat dilimleri belirlenmiştir. Dersler 3'er oturum şeklinde yürütülecektir. İlk 2 oturum birer saat sürecek ve çizelgede belirtilen konular işlenecektir. Son oturum ise yarım saat sürecek ve öğrenenlerden gün içinde işlenen konular neticesinde düşüncelerini ve duygularını günlüklerine not almaları istenecektir. Eğitimin son gününde (6. gün) ise ölçme değerlendirme çalışmaları yer almaktadır. Okul öncesi İngilizce öğretmenleri için etkili sınıf yönetimi hizmet içi eğitim programının odaklandığı konular aşağıdaki şemada gösterilmektedir.

Şekil 5: Okul Öncesi İngilizce Öğretmenleri İçin Etkili Sınıf Yönetimi Hizmet İçi Eğitim Programının Odaklandığı Konular

Knowles (1972), andragojik yaklaşımda pedagojiden farklı olarak öğrenenlere eğitim öncesi bilgi verilmesini, kendilerini hazırlamaları ve gerçekçi beklentiler oluşturmaları için yardımcı olunması gerektiğini ifade etmektedir. Program öncesi katılımcıların belli olmasının hemen ardından, katılımcıların mail adresleri ve telefon numaraları istenilecektir. Program başlamadan bir hafta önce eğitimci, tüm katılımcılara mail yoluyla hizmet içi eğitim programını göndermeli ve katılımcılardan incelemelerini istemelidir. Böylelikle katılımcıların hizmet içi eğitimin tüm süreçlerinden ve kendilerinden beklenenlerden haberdar olmaları ve eğitimin son günü kendilerinden almış oldukları bu eğitimi değerlendirmeleri istendiğinde daha işlevsel yorumlar yapmaları amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN YAPISI

Okul öncesi İngilizce öğretmenleri için sınıf yönetimi konusunda tasarlanmış olan bu hizmet içi eğitim programının yapısı eğitimde program geliştirme formatına uygun olacak şekilde tasarlanmıştır. Programın geliştirilme aşamaları aşağıda belirtildiği şekildedir:

1. **İhtiyaçların saptanması:** Programın geliştirilmesi için ilk olarak okul öncesi birimlerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları temel sorunlar ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları belirlenmiştir. İhtiyaçları belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak okul öncesi öğretmenleri, okul yöneticileri ve okul öncesi birimlerde çalışan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri alınmış ve gözlem formu kullanılarak okul öncesi birimde çalışan bir İngilizce öğretmenin derslerinde gözlem yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucu okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin günlük yaşadıkları ve hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları konular tespit edilmiştir.
2. **Hedeflerin yazılması:** İhtiyaç analizi sonrası okul öncesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin en fazla sınıf yönetimi konusunda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu rapor edilmiştir. Sınıf yönetimi konusunda katılımcı görüşleri ve doldurulan gözlem formları tekrar gözden geçirilerek öğretmenlere kazandırılması gereken özellikler hedef yazma kurallarına uygun olarak listelenmiştir.
3. **İçerik seçimi:** Hedeflerin yazılmasının ardından içerik; birbirleriyle ilişkisi olması beklenmeyen kendi içinde anlamlı modüllerin, hangi sırayla öğrenileceği açısından esnek olduğu modüler programlama yaklaşımı kullanılarak oluşturulmuştur. Ardından belirtke tablosu (EK-M) hazırlanmıştır.
4. **Öğretme-öğrenme ortamının tanımlanması:** Yetişkin öğrenmesine ve öğretmenlere uygun olacak şekilde öğretme-öğrenme ortamının özellikleri belirlenmiş, öğretmenin sahip olması gereken özellikler tanımlanmış ve ölçme değerlendirme olarak uygulanacak süreç odaklı öz değerlendirme formları hazırlanmıştır. Ayrıca eğitimin sonunda opsiyonel olarak kullanılmak üzere gözlem formu hazırlanmıştır.
5. **Değerlendirmeye yönelik planların tanımlanması:** Programın denenmesi ve ardından yapılacak olan değerlendirme ve geliştirme sürecinin nasıl olacağı tasarlanmıştır.

HEDEFLER

1. Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması
 - ✓ Oturma düzenin ayarlanması
 - Çocukların örnek verilen bireysel özelliklerine göre uygun oturma düzenini söyler.
 - Yapılacak etkinliğe göre uygun oturma düzenini söyler.

- ✓ Tehlike oluşturabilecek nesne ve durumların kontrol altına alınması
 - Sınıfa girdiği anda sınıf içi güvenlik kontrolünün nasıl yapılacağını açıklar.
 - Ders sırasında tehlike oluşturabilecek nesnelere ortadan kaldıracığını veya nasıl güvenli hale getireceğini açıklar.
 - Ders sırasında çocukların hareketleri neticesinde oluşabilecek tehlikeli durumları nasıl tespit edeceğini açıklar.
 - Tehlikeli durumlar için alınabilecek önlemleri söyler.
- ✓ Sakinleşme alanlarının oluşturulması
 - Duygusal yoğunluk yaşayan öğrencilerin sakinleşip dengeye dönmeleri için oluşturulacak sakinleşme alanlarının özelliklerini açıklar.
 - Sakinleşme alanlarının nasıl kullanılacağını açıklar.
 - Sakinleşme alanlarının hangi durumlarda kullanılacağını açıklar.
- ✓ İşlevsel bölümlerin oluşturulması
 - Kitap ve fotokopi gibi kâğıt aktivitelerini yapmak için oluşturulacak düzeni açıklar.
 - Devinimsellik içeren hareketleri içeren aktiviteleri yapmak için oluşturulacak düzeni açıklar.
 - Bireysel aktiviteleri yapmak için oluşturulacak düzeni açıklar.
 - Grupla çalışma yapmak için oluşturulacak düzeni açıklar.
 - Etkileşimli kitap okuma etkinlikleri için oluşturulacak düzeni açıklar.

2. Çocukları derse hazırlama

- ✓ Odaklanmaya engel olacak sorunların çözümü
 - Tuvalet ihtiyacı olan çocukları ihtiyaçlarını gidermeye nasıl yönlendireceğini söyler.
 - Duygusal olarak öğrenmeye hazır olmayan çocukların sorunlarını tespit ederken neler yapması gerektiğini tahmin eder.
 - Tespit edilebilecek örnek sorunlar için çözüm yolları geliştirir.
 - Sakinleşme alanına ihtiyacı olan çocuğa o alanda nasıl rehberlik edeceğini yorumlar.
- ✓ İşlenecek konuya ilgi çekme
 - İşleyeceği konuya ilgi çekmek için neler yapabileceğini açıklar.

- Konuya ilgi çekmek için ses tonundan nasıl faydalanabileceğini örnek vererek açıklar.
- ✓ İşlenecek konuyu tanıtmak
 - Farklı ısındırma (warm-up) etkinliklerini açıklar.
- ✓ Ders sırasında gerekli olacak materyalleri kolay erişilebilir yerlere alma
 - Derste öğrencilerin kullanacakları materyalleri öğrencilerden hangi sırada hazırlamalarını isteyeceğini nedenleriyle açıklar.
- 3. Ödül ve ceza sisteminin kullanılması
 - ✓ Ödül ve cezayı etkili kullanma
 - Ödül ve ceza kavramlarını tanımlar.
 - Ödül ve ceza sisteminin gerekliliğini değerlendirir.
 - Ödül ve ceza sistemini nasıl etkili kullanacağını açıklar.
 - ✓ Ödül ve ceza sistemine alternatif sunma
 - Ödül ve ceza sistemine alternatif önerir.
 - Alternatif uygulamaları iyi ve kötü yönleriyle kıyaslar.
- 4. Etkili talimat verme
 - ✓ Anlaşılır talimat oluşturma
 - Kısa, net ve anlaşılır talimat cümleleri oluşturur.
 - Anlaşılmayan talimatlar için beden dilini kullanır.
 - Talimatları açıklamak için öğretmenin yaparak örnek olduğu yolu örneklerle açıklar.
 - ✓ Talimatları sıralama
 - Talimatları yapıma sırasına göre, yapıldıkça vermeyi örneklerle açıklar.
- 5. Rutin oluşturma
 - ✓ Derse başlama rutini oluşturma
 - Selamlaşma rutini örneklerini açıklar.
 - ✓ Kelime tekrar rutini oluşturma
 - Kelime tekrar rutini örneklerini açıklar.
 - ✓ Vedalaşma rutini oluşturma
 - Vedalaşma rutini örneklerini açıklar.
 - ✓ Sınıfı toplama rutini oluşturma
 - Sınıfı toplama rutini örneklerini açıklar.

- ✓ Öğretmeni dinleme rutini oluşturma
 - Öğretmeni dinleme rutini örneklerini açıklar.
- 6. Çocukla bağ kurma
 - ✓ Çocuğun güvenini kazanma
 - Çocukların güvenini kazanmak için yapılması gerekenleri açıklar.
 - Çocukların güvenini kırabilecek tutum ve davranışları listeler.
 - ✓ Şefkatli olma
 - Şefkatli ses tonu kullanmayı deneyimler.
 - Şefkat ifade eden fiziksel temasları açıklar.
 - Şefkatin hissettirilmesi gereken durumları listeler.
 - ✓ Sorun çözücü olma
 - Okul öncesi öğretmenine ihtiyaç duymadan sınıfta karşılaşılan basit sorunların çözülmesinin gerekliliğini değerlendirir.
 - Sıklıkla yaşanabilecek sorunları listeler.
 - Sıklıkla yaşanabilecek sorunlara olası çözüm önerileri geliştirir.
 - ✓ Tutarlı olma
 - Tutarsız öğretmen davranışlarına örnek verir.
 - Tutarsızlığın olumsuz etkilerini söyler.
 - Tutarlı tutum ve davranışların temel mantığını açıklar.
- 7. İstenmeyen davranışları yönetme
 - ✓ İstenmeyen davranışlar
 - Sınıfta istenmeyen davranışları listeler.
 - İstenmeyen davranışların neden istenmediklerini açıklar.
 - İstenmeyen davranışların hangilerinin asla kabul edilmeyeceğini, hangilerine karşı esnek olunabileceğini sebepleriyle açıklar.
 - İstenmeyen davranışların hangi durumlarda kabul edilebileceğini açıklar.
 - ✓ İstenmeyen davranışların nedenleri
 - İstenmeyen davranışların veliden kaynaklı nedenlerini açıklar.
 - İstenmeyen davranışların öğretmenden kaynaklı nedenlerini açıklar.
 - İstenmeyen davranışların okuldan kaynaklı nedenlerini açıklar.
 - İstenmeyen davranışların sınıftan kaynaklı nedenlerini açıklar.
 - İstenmeyen davranışların öğrenciden kaynaklı nedenlerini açıklar.

- ✓ İstenmeyen davranışların önlenmesi
 - İstenmeyen davranışları önlemek için kural oluşturma ve takibini yapma yolunu açıklar.
 - Çok hareketli öğrencilerin istenmeyen davranışlarını kontrol etmek için yapılabilecekleri açıklar.
 - Dikkati çabuk dağılan öğrencilerin istenmeyen davranışlarını kontrol etmek için yapılabilecekleri açıklar.
 - İş yapmak istemeyen öğrencilerin istenmeyen davranışlarını kontrol etmek için yapılabilecekleri açıklar.
 - Hafızası zayıf öğrencilerin istenmeyen davranışlarını kontrol etmek için yapılabilecekleri açıklar.
 - Motivasyonu düşük öğrencilerin istenmeyen davranışlarını kontrol etmek için yapılabilecekleri açıklar.

İÇERİK

1. Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması
 - ✓ Oturma düzenin ayarlanması
 - ✓ Tehlike oluşturabilecek nesne ve durumların kontrol altına alınması
 - ✓ Sakinleşme alanlarının oluşturulması
 - ✓ İşlevsel bölümlerin oluşturulması
2. Çocukları derse hazırlama
 - ✓ Odaklanmaya engel olacak sorunların çözümü
 - ✓ İşlenecek konuya ilgi çekme
 - ✓ İşlenecek konuyu tanıtmaya
 - ✓ Ders sırasında gerekli olacak materyalleri kolay erişilebilir yerlere alma
3. Ödül ve ceza sisteminin kullanılması
 - ✓ Ödül ve cezayı etkili kullanma
 - ✓ Ödül ve ceza sistemine alternatif sunma
4. Etkili talimat verme
 - ✓ Anlaşılır talimat oluşturma
 - ✓ Talimatları sıralama
5. Rutin oluşturma

- ✓ Derse başlama rutini oluşturma
 - ✓ Kelime tekrar rutini oluşturma
 - ✓ Vedalaşma rutini oluşturma
 - ✓ Sınıfı toplama rutini oluşturma
 - ✓ Öğretmeni dinleme rutini oluşturma
6. Çocukla bağ kurma
- ✓ Çocuğun güvenini kazanma
 - ✓ Şefkatli olma
 - ✓ Sorun çözücü olma
 - ✓ Tutarlı olma
7. İstenmeyen davranışları yönetme
- ✓ İstenmeyen davranışlar
 - ✓ İstenmeyen davranışların nedenleri
 - ✓ İstenmeyen davranışların önlenmesi

EĞİTİM DURUMLARI

Öğretme-Öğrenme Ortamı

Eğitimin ilk günü katılımcılara isim ve soy isimlerinin yazılı olduğu yaka kartları verilecek ve eğitimin ilk 2 günü takmaları rica edilecektir. Eğitimci de benzer şekilde ilk hafta kendi yaka kartını kullanacaktır. Böylece eğitimci ve katılımcılar birbirlerinin isimlerini rahatlıkla öğrenecek ve hitap etmekte güçlük yaşamayacaklardır.

Eğitimin yapılacağı ortamın yetişkinlere uygun olması kaliteli bir eğitim hizmetinin sunulması açısından büyük önem taşımaktadır. Öğrenenler birbirlerinin yüzlerini görecektir. Bu şekilde yuvarlak bir formda oturmalı ve eğitimci de bu düzene dahil olacak şekilde yerini almalıdır. Bu şekilde ayarlanan bir oturma düzeni katılımcıların birbirleriyle ve eğitimciyle sürekli etkileşim halinde olmalarına olanak tanıyacak ve yetişkin eğitime uygun olacak şekilde derslerde kullanılması planlanan yöntem ve tekniklerin kolaylıkla uygulanmasını sağlayacaktır. Güneş ve Deveci (2021), andragojik yaklaşıma göre yetişkinler için tasarlanan bir öğretme-öğrenme ortamını iş birliğine dayanan, yarı-resmi, destekleyici, samimi, güven veren, rahat ve karşılıklı saygı içeren bir ortam olarak tanımlamaktadırlar.

Öğretim yöntem ve teknikleri ile materyal seçimi konusunda programda bir sınırlama yoktur. Eğitimci kendi bilgi birikimi ve tecrübelerini kullanarak dilediği materyal, yöntem ve teknikten yetişkin eğitime uygunluğu kıstas olarak yararlanabilir. Programın yetişkin eğitimi konusunda tecrübeli eğitimci tarafından yürütülmesi sağlanacağından eğitimcinin materyal, öğretim yöntem ve tekniği seçme ve uygulama konularında nitelikli olması beklenmektedir.

Yetişkinler çoğunlukla kendi tecrübeleri vasıtasıyla öğrenmeye meyilli olduklarından bu programın uygulanması sırasında katılımcıların deneyimlerini ifade etmelerine olanak tanıyan tartışma tekniklerinin kullanılması, konuların öğrenenler açısından netlik kazanması amacıyla örnek olayların okunması veya mümkün ise videolar kullanılarak izlenmesi sonrası çeşitli tartışma tekniklerinin kullanılması, soru cevap yoluyla katılımcıların düşünmeye teşvik edilmesi, temel bilgilerin hap bilgiler şeklinde katılımcıların sıkılmasına neden olmayacak şekilde sunuş yoluyla öğrenenlere aktarılması, çeşitli sorunlara çözüm önerileri geliştirilirken katılımcıların ön bilgilerini aktive ederek yeni fikirlere ulaşacakları beyin fırtınası tekniğinden faydalanılması ve katılımcıların istekli olduğu durumlarda derslere eğlence katması beklenen mikro öğretimlerin işe koşulması önerilmektedir.

Eğitimin Özellikleri

Eğitimin yetişkin eğitimi, İngilizce öğretimi konularına ve okul öncesi alanına hâkim olmalıdır. Yetişkin eğitimi, İngilizce öğretimi ve okul öncesi gruplarla ders yapma deneyimlerine sahip bir eğitimcinin bu hizmet içi eğitim programını yürütmesi planlanmıştır. Ereş (2021), yetişkin eğitiminde eğitimcinin;

- Bireysel farklılıkları dikkate alabilen,
- Saygı, güven ve iş birliğini sağlayabilen,
- Samimi, duyarlı ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı,
- Yetişkinlerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre dersleri şekillendirebilen,
- Çevre ve öğrenme arasındaki ilişkileri kurabilen,
- Program ile uygulamalar arasındaki farkı iyi tespit edebilen

biri olması gerektiğini ifade etmektedir. Eğitim programları ne kadar iyi tasarlanmış olursa olsun programları işlevsel kılacak ve programların öğrenenlerin ihtiyaçlarını gidermelerine yardımcı olmalarını sağlayacak olan eğitimcilerdir. Bu sebeple eğitimcinin işini ciddiye alması ve tasarlanan bu programı verimli kılması umut edilmektedir. Eğitimcinin bu programı yürütürken

hitap ettiği öğrenenlerin de öğretmen olduğunu dikkate alması, derslerin işlenişine olabildiğince öğrenenleri de dahil etmesi, onların sürecin tümüne yönelik görüşlerini dikkate alması önerilmektedir.

Katılımcı Özellikleri

Katılımcılar okul öncesi birimlerde görev yapan veya yapmayı planlayan İngilizce öğretmenleridir.

Ölçme ve Değerlendirme

Eğitimin başında öğretmenlere içerik hakkında bilgilerini sorgulayan ve görüşlerini belirtmeleri istenen açık uçlu sorular formu (EK-N) yöneltilmektedir. Öğretmenlerin görüşlerini ve ön bilgilerini yazarak ifade etmeleri istenmektedir. Formlar katılımcılardan alınmakta ve eğitimden tarafından eğitim sonunda tekrar katılımcılara verilmek üzere muhafaza edilmektedir. Eğitim verildiği her günün sonunda yarım saatlik oturumlarda katılımcıların gün boyunca çalışılan konular hakkında kendileri için yeni olan şeyleri, duygu ve düşüncelerini, farklılaşan düşüncelerini günlüklerine not almaları beklenmektedir. Katılımcılar tarafından hazırlanması beklenen günlüklerin bir örneği EK-P'de sunulmuştur. Eğitimden isteyen katılımcıların günlüklerine aldıkları notları grup ile paylaşmalarını teşvik etmektedir. Günlükler katılımcılar tarafından saklanmaktadır. Dileyen katılımcılar günlüklerini eğitimden de dahil herhangi biri ile paylaşmayabilir.

Eğitimin sonunda başta uygulanan açık uçlu soru formu tekrar öğretmenlere sunulmakta ve öğretmenlerden formu yeniden doldurmaları beklenmektedir. Formların yeniden doldurulmasının ardından eski formlar da katılımcılara sunulmakta ve katılımcıların eğitimden başında ve sonunda doldurdukları formları incelemeleri talep edilmektedir. Formların incelenmesinin ardından katılımcılardan sınıf yönetimi konusunda formlardaki sorulara yönelik almış oldukları eğitim sonunda değişen görüşlerini, tutumlarını ve kullandıkları farklılaşan uygulamaları yazılı bir şekilde değerlendirmeleri istenmekte ve tüm katılımcı öğretmenlerle sözel olarak deneyimlerini paylaşmaları beklenmektedir. Eğitimden ısrarcı olmamakla birlikte öğretmenleri değişen tutum, düşünce ve uygulamalarını grupla paylaşmaları konusunda teşvik etmektedir.

3. haftanın sonunda tamamlanan eğitimin ardından eğitimcinin çalışma programında uygun zamanın olması ve katılımcı öğretmenlerin talep etmeleri halinde 4. hafta, eğitimden

gönüllü katılımcıların sınıflarında ikişer ders saati gözlem yapar ve gözlem sırasında öğretmeni sınıf yönetimi açısından değerlendirir. Gözlem anında gözlem formu (EK-O) doldurur. Gözlemin bitmesinin ardından gözlem formunu katılımcı öğretmen ile paylaşır ve dönütlerini öğretmene iletir.

EK-B: İngilizce Öğretmenleri Görüşme Formu

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİ İÇİN GÖRÜŞME FORMU

Tarih:/...../2022

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerine bir çalışma yürütmekteyiz. Araştırma bilimsel bilgi toplamak amacıyla yapıldığından, sizin kimliğiniz ve kişisel durumunuz belirtilmeyecektir. Araştırmaya katkılarınıza şimdiden teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Eda GÜRLEN

Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Araştırmanın amacı hakkında bilgi verilir, görüşmenin süresi belirtilir ve gizlilik ile etik konusunda katılımcılar bilgilendirilir.

KİŞİSEL BİLGİLER	
Cinsiyet: a. Kadın b. Erkek	Öğrenim durumu: a. Lisans b. Yüksek Lisans c. Doktora
Kıdem: İngilizce öğretmeni olarak kaçınıcı yılınızı çalışıyorsunuz?	Mezuniyet: a. İngilizce Öğretmenliği b. İngiliz Dili ve Edebiyatı c. Dilbilim d. Mütercim tercümanlık e. Amerikan Kültürü ve Edebiyatı f. Diğer (Belirtiniz)

Okul öncesi eğitim kademesinde çalışan bir İngilizce öğretmeni olarak:

- Bugüne kadar katılmış olduğunuz hizmet içi eğitimleri göz önünde bulundurarak hizmet içi eğitim hakkındaki düşüncelerinizi gerekçeleriyle birlikte açıklar mısınız?
- Hizmet içi eğitime ihtiyacınız olduğunu düşünüyorsanız bu eğitimi hangi konu(lar)da almak isterdiniz? Neden?
- Okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin birden fazla farklı konuda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsanız bu konulardan öncelikli olduğunu düşündüğünüz konuyu gerekçeleriyle birlikte paylaşır mısınız?
- Katılmak isteyeceğiniz bir hizmet içi eğitimde;
 - eğitimi veren kişi,
 - eğitim süresi,
 - eğitimin verileceği zaman,
 - eğitim sırasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları,
 - eğitimde kullanılması beklenen öğretim yöntem ve teknikleri
 açıklarından nasıl olmasını beklediğinizi nedenleriyle açıklar mısınız?

EK-C: Okul Öncesi Öğretmenleri Görüşme Formu**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ İÇİN GÖRÜŞME FORMU****Tarih:/...../2022**

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerine bir çalışma yürütmekteyiz. Araştırma bilimsel bilgi toplamak amacıyla yapıldığından, sizin kimliğiniz ve kişisel durumunuz belirtilmeyecektir. Araştırmaya katkılarınıza şimdiden teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Eda GÜRLEN

Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Araştırmanın amacı hakkında bilgi verilir, görüşmenin süresi belirtilir ve gizlilik ile etik konusunda katılımcılar bilgilendirilir.

KİŞİSEL BİLGİLER	
Cinsiyet: c. Kadın d. Erkek	Kıdem: Okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak kaçınıcı yılını çalışıyorsunuz?

- Okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hangi konularda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçeleriyle birlikte paylaşır mısınız?
- Okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin birden fazla farklı konuda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsanız bu konulardan öncelikli olduğunu düşündüğünüz konuyu gerekçeleriyle birlikte paylaşır mısınız?

EK-Ç: Okul Yöneticileri Görüşme Formu**OKUL YÖNETİCİLERİ İÇİN GÖRÜŞME FORMU****Tarih:/...../2022**

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak İngilizce öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerine bir çalışma yürütmekteyiz. Araştırma bilimsel bilgi toplamak amacıyla yapıldığından, sizin kimliğiniz ve kişisel durumunuz belirtilmeyecektir. Araştırmaya katkılarınıza şimdiden teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Eda GÜRLEN

Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Araştırmanın amacı hakkında bilgi verilir, görüşmenin süresi belirtilir ve gizlilik ile etik konusunda katılımcılar bilgilendirilir.

KİŞİSEL BİLGİLER	
Cinsiyet: e. Kadın f. Erkek	Kıdem: Okul öncesi eğitim kurumlarında okul yöneticisi olarak kaçınıcı yılınızı çalışıyorsunuz?

- Okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin hangi konularda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçeleriyle birlikte paylaşır mısınız?
- Okul öncesi kademesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin birden fazla farklı konuda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsanız bu konulardan öncelikli olduğunu düşündüğünüz konuyu gerekçeleriyle birlikte paylaşır mısınız?

EK-D: Gönüllü Katılım Formu

Gönüllü Katılım Formu

Sayın Öğretmen Arkadaşım ve Sayın Okul Yöneticileri,
...../...../.....

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde, Prof. Dr. Eda GÜRLEN'in danışmanlığında, "**Okul Öncesi İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimi: İhtiyaçlar ve Program Önerisi**" adlı yüksek lisans tez çalışması yapıyorum.

Bu çalışma okul öncesi eğitim kademesinde görev alan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeyi ve okul öncesi kademesinde çalışan İngilizce öğretmenlerine yönelik bir hizmet içi eğitim programı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların ve geliştirilen hizmet içi eğitim programının, okul öncesi kademesinde görev alan İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine fayda sağlaması ve bu alanda çalışan araştırmacıların, program geliştiricilerinin ve uygulayıcılarının gelecek çalışmalarına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu araştırma için, Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izinler alınmıştır.

Araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayalıdır, katılıp katılmamayı seçme hakkınız bulunmaktadır. Araştırmaya katıldıktan sonra ise istediğiniz zaman araştırmadan çekilebilirsiniz; bu durum size hiçbir sorumluluk getirmeyecektir. Araştırmanın bir risk oluşturabileceği düşünülmektedir. Ancak yine de araştırma sırasında herhangi bir nedenle rahatsızlık hissettiğinizde çalışmadan çekilebilirsiniz. Size her türlü yardım ve kolaylık sağlanacaktır. Gönüllü katılımı bozacak davranışlar tespit edilmesi veya katılımcıları suistimal edecek, tehdit oluşturacak durumlarla karşılaşılması halinde görüşmeler kesilecek ya da ertelenecektir. Sorulara vereceğiniz cevaplar, çalışmada yer alan iki araştırmacı dışında kimseyle paylaşılmayacaktır. Araştırmanın tüm süreçlerinde kişisel bilgileriniz özenle korunacaktır. Görüşme ve anket sırasında adınız ve soyadınız kaydedilmeyecektir. Görüşmede ve ankette özel sorular (politik görüş, inanç, cinsel yönelim, etnik aidiyet vb.) sorulmayacaktır; demografik bilgilerinizi elde etmeye yönelik sorular ile araştırmanın amaç ve kapsamı çerçevesinde veri elde etmeye yönelik sorular sorulacaktır. Cevaplamak istemeyeceğiniz sorular olursa cevap vermeyebilirsiniz. Araştırma sonuçları eğitim alanında ve bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Bu araştırma için, Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izinler alınmıştır. Görüşme anında konuşulanlarının not alınması zor olduğu için izin verdiğiniz taktirde ses kayıt cihazı kullanılacaktır.

Araştırma kapsamında sizinle yaklaşık 15-20 dakika sürecek bir görüşme yapılması planlanmıştır. Görüşmeler çözümlendikten sonra görüşme metni metin üzerinde ekleme, çıkartma ve düzeltme yapabilmemiz için size verilecektir. Bu gönüllü katılım formunu imzalamadan önce veya sonra aklınıza gelebilecek olan soruları istediğiniz zaman bize sorabilirsiniz. Telefon ve adres bilgileri aşağıda yer almaktadır. Araştırma tamamlandıktan sonra da bize ulaşabilir; araştırma ile ilgili sorularınızı sorabilir ve sonuçlar hakkında bilgi alabilirsiniz. Araştırmaya katılmayı tercih ediyorsanız, lütfen imzalayınız. İmzaladıktan sonra size bu formun bir kopyası verilecektir.

Yukarıda bahsedilen çalışmaya gönüllü olarak katılıyorum. Herhangi bir nedenden dolayı kendimi rahatsız hissetmem durumunda çalışmayı istediğim noktada bırakıp ayrılabileceğimi biliyorum. Uygulama esnasında paylaştığım bilgilerin bilimsel amaçlı olarak kullanılmasını kabul ediyorum.

Katılımcının adı, soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Sorumlu Araştırmacının adı, soyadı: Prof. Dr. Eda GÜRLEN

Adres: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı. 06800 Beytepe - ANKARA

Tel:

e-posta:

İmza:

Yardımcı Araştırmacının adı soyadı: Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Adres: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, EPÖ Anabilim Dalı, Beytepe - ANKARA

Tel:

e-posta:

İmza:

EK-E: Gözlem Formu

Sınıf: ad/yaş	Sınıf mevcudu: .../...E-...K	Süre:	Gözlenen Öğretmen:	Tarih:
Zaman Dilimi	Notlar			Kodlar
Derse başlarken-.....				
Dersi işlerken-.....				
Dersi bitirirken-.....				
Ortama ilişkin notlar:				

EK-F: Gözlem Formu Analizi Örneği

Sınıf: Uzay/ 5 Yaş	Sınıf mevcudu: 14/ 8E-6K	Süre: 40dk	Gözlenen Öğretmen: İ1	Tarih: 11.01.2023
Zaman Dilimi	Notlar			Temalar
Derse başlarken 10.40-10.55	<p>Öğretmen derse girdi ve çocuklarla İngilizce selamlaşır. Masaların toplanması ve kalemliklerin alınması Türkçe komut verir ve ondan geriye İngilizce sayar. Süre dolduğunda tüm çocuklar masaya otururlar. Öğretmen flash card kullanarak geçmiş derslerde öğrendikleri kıyafet temasını tekrar eder. Kartları sırayla gösterip bu nedir diye İngilizce sorar ve çocuklar hep bir ağızdan gördükleri nesneyi İngilizce söylerler. Daha sonra kartları ucundan göstererek hangi nesne olduğunu tahmin etmelerini ister bu sefer parmak kaldırarak öğrenciler cevaplarını söylerler. Öğretmen aktif ve kısmen enerjik, çocukların pasif oturuyorlar, çoğunun dikkati hep öğretmende.</p>			<p>Öğrencileri derse hazırlama Sınıfın fiziksel düzenini sağlama Dikkati kendisine çekme</p>
Dersi işlerken 10.55-11.12	<p>Birkaç kişi makaslarla oynuyor, öğretmen onları fark etmedi ve uyarımadı. Öğretmen yapacakları asıl aktiviteyi tanıtır, bir fotokopiden kıyafetler boyanacak, kesilecek ve bir kağıttaki çocuk resminin üzerine yapıştırılacaktır. Talimatların hepsini bir anda verdiği için bazı çocuklar anlamadı ve boyamadan kesmeye başladı. Süre vermedi. Sınıfta gürültü seviyesi çok arttı, çocuklar ne yapacaklarını anlamadılar ve hep bir ağızdan sorular sormaya başladılar. Öğretmen biraz gerildi sesini yükseltti ve kuralları hatırlattı (Türkçe ayağa kalkmak yok parmak kaldırmadan konuşmak yok). Aktiviteyi tekrar açıkladı ama boya kes yapıştır topla çöpe at komutlarını arka arkaya tek seferde söylediği için yine tam anlayamadılar. Yine de çalışmaya devam ettiler. Öğretmen bilgisayarın başına geçti ve yardıma ihtiyacı olan yanına gelsin dedi. Yanına gidenlerle ilgilendi. Bilgisayardan class dojo uygulamasını açtı ve sessizce çalışan öğrencilere puan verdi. Puan vermediklerine sizi gözlemliyorum belki siz de kazanabilirsiniz sessiz olup işinizi bitirin dedi. Oturduğu yerden sınıfı gözledi. Kesip yapıştırılmayanlara yardım etti. Öğretmen sınıftan çıktı, hemen geliyorum devam edin dedi. 2 dk kadar sonra geldi. Çocuklara neredeyse hiç fiziksel temas etmedi. Öğretmen bir tanesini alıp üzerindeki kıyafetleri göstererek örnek olarak tanıttı, diğer derste herkesin tek tek kendi bebeğini tanıtaçağını söyledi.</p>			<p>Dersi bozan davranışlara müdahale etme Etkinlik uygulama Talimat verme Zaman yönetimi Gürültüyü yatıştırma Sorun yaşayan öğrencilerle ilgilenme Dönüt verme Fiziksel temas</p>
Dersi bitirirken 11.12-11.20	<p>Son 10 dk da ortalığı hep birlikte topladılar çöpleri attılar ve ortaya çıkan kıyafet yapıştırılmış çizim bebekleri önlerine koydular. Ders bitti.</p>			
<p>Ortama ilişkin notlar: Masaların konumu sebebiyle herkes öğretmeni rahat göremiyor. Sınıf aydınlık, geniş ve ferah. Havadar. Sınıf temiz. Sınıfta akıllı tahta yok ancak projeksiyon var. Bu derste kullanılmadı. Masalarda kullanılmayan materyallerin olması çocukların dikkatini dağıttı. Kullanılmayacak cetvel oyuncak gibi şeyler. Tehlikeli bir nesne ve veya konum gözümü çarpmadı.</p>				<p>Teknolojik aletler Sınıfın fiziksel düzenini sağlama</p>

Öğretmene ilişkin notlar:

Öğretmen çoğunlukla aktif ve kısmen enerjiktir. Bireysel olarak çocuklarla ilgilendir. **Talimatları karmaşıktır.** **Yapılan asil etkinlik için süre vermedi.** Çoğunlukla Türkçe kullandı. **Çocuklara neredeyse hiç fiziksel temas etmedi.** **Gürültü seviyesi arttığında sinirlendi ve sesini normal ses tonundan biraz yükseltti.** Ders anlatımı sırasında çoğunlukla ses tonu monotondur. Jest ve mimik kullanımını görece azdır. **Flash cardları gösterdiği sırada tam önünde oturan iki çocuk hiç görmediler çünkü onların arkasında duruyordu.** **Konumunu hiç değiştirmede ve o çocukların görmediğini fark etmedi.**

Talimat verme
Zaman yönetimi
Fiziksel temas
Gürültüyü
yatıştırma
Ses tonu jest
mimik beden dili
kullanımı
Sınıfın fiziksel
düzenini sağlama

Görseller

EK-G: Gözlem Formlarından Elde Edilen Tema ve Kod Listesi

Gözlem Formlarından Elde Edilen Tema ve Kod Listesi

Derse başlama aşamasına ilişkin tema ve kodlar

- Öğrencileri derse hazırlama
 1. Yoklama alma
 2. Yerlerine oturmalarını sağlama
 3. Başka şeylerle ilgilenmelerini engelleme
 4. Önceki konuları hatırlatma
- Sınıfın fiziksel düzenini sağlama
 1. Sınıfı toplama
 2. Oturma düzenini ayarlama
 3. Işığı ayarlama
 4. Dikkat dağıtıcı şeyleri kaldırma
- Gürültüyü yatıştırma
 1. Normal ses tonuyla uyarma
 2. Bağırarak uyarma
 3. Tehdit etme
 4. Daha fazla gürültü çıkarma
- Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme
 1. Ağlamaları yatıştırma
 2. Öfkelenmeleri yatıştırma
- İşlenecek konuyu tanıtmaya
 1. Konunun adını söyleme
 2. Tahmin etmelerini isteme
- Dikkati kendisine çekme
 1. Ayağa kalkma
 2. Öğrencilerin yanına yaklaşma
 3. Sesini yükseltme
 4. Masaya vurma

5. Alkış yapma
 6. Sözle kendisine bakmalarını isteme
- Rutinleri kullanma
 1. Selamlaşma
 2. Öğretmen yardımcısı seçme

Dersi işleme aşamasına ilişkin tema ve kodlar

- Dersi bozan davranışlara müdahale etme
 1. Sakince sözle uyarma
 2. Bağırarak uyarma
 3. Tehdit etme
 4. Dikkati başka yöne çekme
- Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme
 1. Ağlamaları yatıştırma
 2. Öfkelenmeleri yatıştırma
 3. Yardıma ihtiyacı olanlara yardım etme
- Gürültüyü yatıştırma
 1. Normal ses tonuyla uyarma
 2. Bağırarak uyarma
 3. Tehdit etme
 4. Daha fazla gürültü çıkarma
- Etkinlikleri uygulama
 1. Nasıl yapılacağını anlatma
 2. Örnek verme
 3. Göstererek tarif etme
 4. Yardıma ihtiyaç duyanlara yardım etme
- Dönüt verme
 1. Sözel olarak olumlu dönüt verme (afetin, harika, well done, great job vs.)
 2. Sözle olarak olumsuz dönüt verme (no, no, no, olmadı vs.)
 3. Class Dojo uygulamasından puan arttırma/eksiltme
- Talimat verme
 1. Talimatın anlaşılabilirliği

- Zaman yönetimi
 1. Etkinlikler için süre belirleme
 2. Belirlediği süreye uyma
- Çocukları aktif tutma
 1. Katılımcı olmalarına teşvik etme
- Oyun kurma
 1. Konuyla ilişkili oyun oynatma
- Dikkati kendisine çekme
 1. Sözle kendisine bakmalarını isteme
 2. Ayağa kalkma
 3. Öğrencilerin yanına yaklaşma
 4. Sesini yükseltme
 5. Masaya vurma
 6. Alkış yapma

Dersi sonlandırma aşamasına ilişkin tema ve kodlar

- Rutinleri kullanma
 1. Sınıfı toplama
- Konuyu özetleme
 1. Öğretmenin konuyu özetlemesi
- Sorun yaşayan öğrenci ile ilgilenme
 1. Ağlamaları yatıştırma
 2. Öfkelenmeleri yatıştırma
- Zaman yönetimi
 1. Konuyu özetlemeyi zil çalmadan bitirme
 2. Sınıfı toplamayı zil çalmadan bitirme

Öğretmenin özelliklerine ilişkin tema ve kodlar

- Öğrenciyle bağ kurma
 1. Göz teması ile anlaşma
 2. Mesafeli olma
 3. Şefkat gösterme
- Öğrenciye fiziksel temas

1. Saç okşama
 2. Sırt sıvazlama
 3. Kucağına alma
- Tutarlı olma
 1. Etkinliklerin sonunu getirme
 2. Kuralları uygulamada kararlı olma
 - Jest mimik beden dili ve ses tonunu kullanma
 1. Beden dilini kullanma
 2. Yüz ifadelerini kullanma
 3. Ses tonunu kullanma

Öğretme-öğrenme ortamına ilişkin tema ve kodlar

- Sınıfın fiziksel düzenini sağlama
 1. Farklı etkinlikler için oturma düzenini ayarlama
 2. Dikkat dağıtıcı nesnelere ortadan kaldırma
- Sınıf içi atmosferi
 1. Öğrenmeye teşvik edici olma
 2. Karışıklık ve düzensizlik
 3. Gerginlik
- Teknolojik aletler
 1. Bilgisayarın kullanımı
 2. Projeksiyonun kullanımı
 3. Class Dojo uygulamasının kullanımı

EK-H: HİEP Belirtke Tablosu

	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz	Sentez	Değerlendirme	Toplam
Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanması	12	2					14
Odaklanmaya engel olacak sorunların çözümü	4	3	1	1			9
Ödül ve ceza sisteminin kullanılması	2				1	2	5
Etkili talimat verme		2	2				4
Rutin oluşturma		5					5
Çocukla bağ kurma	6	1	1		1	1	10
İstenmeyen davranışları yönetme	15						15
Toplam	39	13	4	1	2	3	62

EK-I: HİEP Açık Uçlu Sorular Formu**AÇIK UÇLU SORULAR FORMU**

1. Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanmasının dersin verimliliği açısından ne ölçüde önemli olduğunu düşünüyorsunuz?
2. Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanmasının İngilizce öğretmeni olarak sizin sorumluluğunda olduğunu düşünüyor musunuz? Nedenleriyle açıklayınız.
3. Sınıfın fiziksel düzeninin sağlanmasının İngilizce öğretmenlerinin sorumluluğunda olduğunu düşünüyorsanız bunun için neler yapıyorsunuz?
4. Bu eğitime katıldığınız eğitim-öğretim yılında ders verdiğiniz çocukların dersinize odaklanmalarını nasıl değerlendirirsiniz.
5. Çocukların dersinize odaklanma durumlarını ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?
6. Çocukların dersinize odaklanmalarını sağlamak için herhangi bir uygulama yapmayı tercih ediyor musunuz? Görüşlerinizi nedenleriyle açıklayınız.
7. Çocukların dersinize odaklanmalarını sağlamak için herhangi bir uygulama yapıyorsanız; yaptığınız uygulamaları açıklayınız ve işe yararlılığını değerlendiriniz.
8. Derslerinizde ödül ve ceza sistemine yer veriyor musunuz? Veriyorsanız ödül ve ceza sistemine ilişkin uygulamalarınızı açıklayınız.
9. Okul öncesi çocukları için etkili bir talimatın özelliklerini açıklayınız.
10. Bu eğitime katıldığınız eğitim-öğretim yılında uyguladığınız herhangi bir sınıf rutininiz/rutinleriniz var mı? Varsa amaçlarıyla açıklayınız.
11. Öğrencilerinizle bağ kurmayı önemsiyor musunuz? Neden?
12. Öğrencilerinizle bağ kurmak için bilinçli/bilinçsiz yaptığınız uygulamalar varsa açıklayınız.
13. Sınıfınızda istenmeyen olarak tanımladığınız davranışları yazınız. Neden istemediğinizi açıklayınız.
14. İstenmeyen davranışlara sıklıkla nasıl müdahale ettiğinizi açıklayınız ve müdahalenizin işe yararlılığını değerlendiriniz.

EK-İ: HİEP Gözlem Formu

Yaş:	Sınıf mevcudu:	Öğretmen:	Tarih:
Zaman Dilimi	Notlar		Tavsiyeler
Derse başlarken			
Dersi işlerken			
Dersi bitirirken			
Ortama ilişkin tavsiyeler:			
Öğretmenin uygulamalarına ilişkin tavsiyeler:			

EK-J: HİEP Örnek Günlük Formatı

Öğretmen ad/soy ad veya rumuz:
Tarih:
İşlenen konu:
Bugün işlenen konuya yönelik eğitim aldıktan sonra görüşleriniz farklılaştı mı? (Yuvarlak içine alınız) Evet/Hayır
Evet ise görüşleriniz nasıl değişti?
Bugün işlenen konuyla ilgili sınıfta yaptığınız uygulamalarda ne gibi değişiklikler yapmayı düşünüyorsunuz?

EK-K: Araştırma Etik Komisyonu Onay Bildirimi

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-35853172-399-00002253075
Konu : Şevval KARSAVURANOĞLU Hk. (Etik Komisyon İzni)

23.06.2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 01.06.2022 tarihli ve E-51944218-399-00002212515 sayılı yazınız.

Enstitünüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim yüksek lisans programı öğrencisi **Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY**'un **Prof. Dr. Eda GÜRLEN** sorumluluğunda yürüttüğü "**İngilizce Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitimde Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları ve Hizmet İçi Eğitim Programı Önerisi**" adlı tez çalışması Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **14 Haziran 2022** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Vural GÖKMEN
Rektör Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: B91F03E3-011E-4870-AAACE-5F9EA1BAFC15

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/hu-ebys>

Adres: Hacettepe Üniversitesi Rektörlük 06100 Sıhhiye-Ankara
E-posta yazımd@hacettepe.edu.tr İnternet Adresi: www.hacettepe.edu.tr Elektronik
Ağ: www.hacettepe.edu.tr
Telefon: 0 (312) 305 3001-3002 Faks:0 (312) 311 9992
Kep: hacettepeuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Duygu Didem İLERİ

Memur

Telefon: .

EK-L: Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- * tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- * görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- * başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- * atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- * kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- * bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

...../...../.....

(İmza)

Ad SOYADI

EK-M: Yüksek Lisans Orijinallik Raporu

19/06/2023

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı Başkanlığına,

Tez Başlığı: Okul Öncesi İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimi: İhtiyaçlar ve Program Önerisi

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmamın tamamı (kapak sayfası, özetler, ana bölümler, kaynakça) aşağıdaki filtreler kullanılarak **Turnitin** adlı intihal programı aracılığı ile kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Rapor Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı	Gönderim Numarası
23/04 /2023	123	176985	07/06/2023	%4	2072914229

Uygulanan filtreler:

1. Kaynaklar hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan eder, gereğini saygılarımla arz ederim.

Ad Soyadı: Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Öğrenci No.: N20136512

Ana Bilim Dalı: Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

İmza

Programı: Eğitim Programları ve Öğretim

Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Unvan, Ad Soyadı, İmza)

EK-N: Thesis/Dissertation Originality Report

19/06/2023

HACETTEPE UNIVERSITY
Graduate School of Educational Sciences
To The Department of Curriculum and Instruction

Thesis Title: In- service Training of Preschool English Teachers: Needs and Proposed Program

The whole thesis that includes the *title page, introduction, main chapters, conclusions and bibliography section* is checked by using **Turnitin** plagiarism detection software take into the consideration requested filtering options. According to the originality report obtained data are as below.

Time Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defense	Similarity Index	Submission ID
23/04/2023	123	176985	07/06/2023	%4	2072914229

Filtering options applied:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Educational Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Lastname: Şevval KARSAVURANOĞLU ATASOY

Student No.: N20136512

Department: Graduate School of Educational Sciences

Program: Curriculum and Instruction

Status: Masters Ph.D. Integrated Ph.D.

Signature

ADVISOR APPROVAL

APPROVED
(Title, Name Lastname, Signature)

EK-O: Yayınlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

..... / /

(imza)

Öğrencinin Adı SOYADI

"Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezinerişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
 - (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3 şahıslara veya kurumlara haksız kazanç; imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ay aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
 - (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
- Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir
- *Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

